

CORNIDES
KŌDEX

CORNIDES - KÓDEX

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

CODICES HUNGARICI VI.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

CORNIDES-KÓDEX

HASONMÁS ÉS KRITIKAI
SZÖVEGKIADÁS

JEGYZETEKKEL
ÉS TANULMÁNNYAL KÍSÉRVE KÖZZÉTESZI

BOGNÁR ANDRÁS
ÉS
LEVÁRDY FERENC

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1967

LEKTORÁLTA
Dr. BÁRCZI GÉZA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

MC 53 81 (R) 2
ORSZAGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
Növekedés
1967 év A. 1705 sz.

© AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1967
PRINTED IN HUNGARY

TARTALOM

Bevezetés	8
A Cornides-kódex hasonmása	22
A Cornides-kódex szövege. — Latin forrásszövegek jegyzetekkel	429
A Cornides-kódex jellege és szerkezete	786
Könyvészet	821
Summarium	822
Tárgymutató	824

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

BEVEZETÉS

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A Cornides Dániel nevét viselő kódexet a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára őrzi. Jelzete: Cod. Hung. XVI. Nro. 4. Kötése XIX. századi vörösbarna bőr. 215 negyedréteg papírfóliót számlál: 33 lapja beíratlan (p. 58, 205–210, 338–348, 382–396). Újraakötésekor elején és végén üres lapokat fűztek hozzá; elején is 6-ot, végén is 6-ot. A lapok mérete 185×136 mm. A csonka sorvégek és Illés László 1841-ben készült másolata tanúsítja, hogy a kötetet az újraakötéskor körülvágták. Kerekbe átforduló rideg újgót írása alapján a XVI. század első felére keltezhető. Pontosabb datálását az évbejegyzések teszik lehetővé:

129^v. l.: „*Vegeztetik zent dorothea azzonnak elete zent borlobas eptyn zombaton. Vrnak zyletety utan Ezer. evt zaz tyzen neegy eztenderben. Ezen eztenderben levn az kereztes had. magyar orzagnak evrevk emlekezety. kyben vezenek fok nemes vrak az kegyetlen poor hadnagyoknak kegyetlenfegek myat*” = 1514. június 10.

204^v. l.: „*Vegeztetet zent lucia azzon eptyn zerdan. Vr zyletety utan Ezer evt zaz tyzen evt eztenderben. ezen eztenderben zentettek meg az kapolnat. zent katerina azzon napyan vafarnapon*” = 1515. december 12.

184^v. l.: „*Vegeztetyk zent iustina azzonnak elete. vrnak eztendeyben. Ezer evt zaz. tyzenheet eztenderben. rafkay Lea*”.

167^v. l.: „*Vegeztem penteken zent dyenes eptyn vr zyletety utan Ezer evt zaz tyzen nyolc eztenderben. Ezen eztenderben gyerlekeztek az magery vrak es mynden nemefek baccha, valamj lezen benne.*” = 1518. október 8.

169^v. l.: „*Vegeztem penteken zent peter martyr napyan. vr zyletety utan Ezer evt zaz tyzenkylenc eztenderben. Ezen eztenderben hala meg pereny jmreh. magyar orzagbely nadorispan*” = 1519. április 19.

A kódexnek a múlt század harmincas éveiben történő újraakötése megsemmisítette az eredeti kötéssel együtt a kézirat provenienciájára utaló későbbi bejegyzéseket. Illés László¹ másolata megőrzött ugyan valamit ezekből a bejegyzésekből, de ezek nem kárpótolnak az eredeti kötés pusztulásáért.

A kötet 17, zömmel 14 leveles ívből áll. Az ívek több helyen megsérültek, illetve eredetileg is kevesebb lapot tartalmaztak. A papíryanag északolasz (velencei) eredetű. A már idézett évbejegyzéseken kívül az ötféle vízjel is arról tanúskodik, hogy a kódex másolása hosszabb időt vett igénybe.

Az első, tizedik és tizenhatodik termió vízjele azonos, körbe foglalt csillagos mérleg. A jel azonos a Briquetnél 2586. sz. alatt bemutatottal. Északolasz eredetű, előfordul 1505 k. Firenzében, de Brassóban is (1. kép

¹ M. Tud. Akadémia: M. Cod. 26. Vö. Volf, NyTár, VIII. XXXII–XXXIII.

a ábra).² A második, ötödik, hatodik, tizenegyedik, tizenkettedik és tizenharmadik ternió körbefoglalt horgonyos, csillagos vízjelét Briquet 482. sz. alatt írja le (1. kép *b* ábra)³.

A harmadik, negyedik és tizenhetedik ternió körbefoglalt mérleges, madaras vízjelének két változatát ismeri Briquet (2517 sz.), azonban egyik sem egyezik teljesen a Cornides kódex vízjével. Lihacsev is közöl egy változatot (3414. sz.), egy havasalföldi (1519-es) Evangeliariumból, azonban pontatlanul.⁴ A mi vízjelünk ezzel sem egyezik tökéletesen (1. kép *c* ábra). Érdeemesnek tartjuk megjegyezni, hogy ugyanilyen papíron íródtak az 1517-ben befejezett Domonkos-legenda (M. N. Múzeum: Magy. Nyelvemlék 6.) 71–146. lapjai. A Domonkos-legenda 1. és 2. terniójában is megtaláljuk ezt a papírt a Briquetnél 2514. sz. alatt közölt vízjellel vegyesen. Ugyanez a vízjel szerepel a 76. és 79. fólión is. Önmagában véve talán nem mond sokat, de a többi bizonyíték mellett a terniók lapszáma is az egyidejűséget tanúsítja. A Cornides-kódex terniói 7 levélből (14 fólió) állnak, a Domonkos-legendában csupán a madaras jelű papírosból összefogott ívek 7 levelesek (7. – 10. ternió; a 11. ternió kivételével: 10 levélből áll). – A madaras vízjelet megtaláljuk még az 1522-ben befejezett Horváth-kódexben is (M. N. Múzeum: Magy. Nyelvemlék 7.), de csupán az utolsó (12.) ternióban. Érdekes, hogy kódexíró a madaras vízjelű papírt itt is horgonyos vízjellel keveri.

A hetedik, nyolcadik, kilencedik ternió vízjele azonos Briquet 3063. sz. jelével (1. kép *d* ábra), a tizenegyedik és tizenötödik ternió kalapos vízjelét Briquet 3471. sz. alatt közölte (1. kép *e* ábra). Mindkét jel bizonyosan északolasz, közelebről velencei eredetű, előfordulásukat Briquet 1521 és 1536 közé teszi.⁵

Az ívek jelenlegi rendje a következő: 1: VII(28-a), 2: VII+I(58-b), 3–4: 2 VII(114-e), 5–6: 2 VII(170-b), 7: VII(198-d), 8: III(210-d), 9: VII(238-d), 10: VII(266-a), 11: VII(294-b), 12: VII(322-b), 13: VII–I(348-b), 14: VII(376-e), 15: V(396-e), 16: VI(420-a), 17: –I–III(430-e).⁶

A másoló a lapokat – a 15. sz. ív kivételével – tintával rubrikázta; a sorok száma 23–25 között ingadozik. A tinta színe is változó. Feltűnő

² Briquet, C. M., Les Filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier dès leurs apparition vers 1282 jusqu'en 1600. Paris 1907. Tom. I. 188. l.

³ Uo. 42. l.

⁴ Ua. l.; Н. П. Лихачевъ (Палеографическое Значение бумажныхъ водяныхъ Знаковъ. Сентпéтерváръ 1899. II. k. 123. sz., III. k. 3414. sz.) a vízjelek rajzát egy 1512-es havasalföldi Evangeliariumból idézi. Az idézett mű bizonyosan azonos az Orsz. Széchenyi Könyvtárban is megtalálható „Evangeliar slavonese Tirgoviste 1512” című „Ant. 1415.” jelzetű nyomtatvánnyal, amelynek 3I, K8, JIB, JД, J8 jelzetű ternióin valóban megtalálható a kérdéses vízjel. Az ábrát nem Lihacsev alapján, hanem az ősnymtatvány alapján közöljük.

⁵ Briquet, i. m.

⁶ A jelzést Szabó Dénes nyomán (Guary-kódex. Codices Hungarici III. Budapest 1944.) alkalmaztuk. Az első arab szám a fasciculus sorszámát jelzi. A kettőspont utáni római szám a fasciculus lapjainak számát jelenti. A külön hozzáfűzött, beragasztott lapokat + jel és a beragasztott lapok számát jelentő arab szám mutatja. A csonka fasciculusokat – jellel és a hiányzó lapok számát jelző arab számmal tüntettük fel. A zárójelben lévő szám a levélköteg záró lapszámát jelöli, a betűjel pedig a köteg papírjának vízjeliére utal.

a 15. ív erősen kifakult írása. A többi helyeken a kifakulás inkább csak a ívek első és utolsó oldalain mutatkozik, s ez az ívek rongálódásának egyébjegyveivel együtt az ívek önálló életére utalhat.

Az írás egy kézre vall, bár kisebb ingadozások észlelhetők: az írás duk-tusa, tempója, néhol a betűk formája is változik. Az első hat lap tömörebb írása a hatodik lapon vékonyabb szálúvá válik, a másoló jobban kihegyezett tollat használ. A fokozatosan vastagodó írás a 14. lapon újra változik: a 16. sornál újra tollat hegyez a másoló. A 23. lap 16. sorában az írás feltűnően vaskosabb, majd a 25. lap 17. sorától kezdve ismét finomabb szálúvá válik. A 49. lap 12. soráig fokozatosan elnehezül, majd lassan oldódik, lazábbá válik. A 62. lapon feltűnő írásváltozást látunk. A másoló világosabb színű tintát használ, írásképe eleinte lazább, majd fokozatosan tömörödik. A 71. lapon újra tollhegyezés nyomát látjuk, a 81. lapon írása méginkább finomodik. A 94. lap írása hosszabb szünet utáni újrakezdést sejtet: a betűk erősen jobbra dőlnek, az írás jellege sokkal energikusabb. Ugyancsak erős változás érződik a 111. lap 6. sorától kezdve és a 116. lap 14. és 15. sora közt. E három utóbbi írásváltozás nagyon fontos lehet a forrástani változások megítélése szempontjából is. A 117. lap tömött, energikus, vastagszálú írása a 191. lapon lazábbra vált, majd újra tömörödik, a 193. laptól kezdve erősen álló jellegűvé, vékonyszálúvá, tömötté válik. A vékonyszálú, tiszta írásképe a 226. lapon feltűnően elnehezül. A 240. laptól kezdve álló jellegből lassan jobbra dűlóre vált. Újabb cezúra mutatkozik a 259. lapon. Az évbejegyzésig apróbbak a betűk, a folytatáson az újrakezdés lendülete érződik, hosszabb írásszünetet azonban nem tehetünk fel: az összes írásjellegzeteségek azonosak. Újabb írásváltozást a 354. és 372. lapon találunk, az utóbbinál a tinta színe is erősen megváltozik. A 380. lapon az írás sietősebb. A 398. lapon megszűnik a vonalazás, a tinta színe is zöldessé válik. Érdemes egybevetni ennek az írásnak jellegzetességét, a tinta színét a Példák Könyve 37–38. lapjával. Valószínűnek tarthatjuk a két rész egyidejűségét.

A kódexet először Toldy Ferenc ismertette. Irodalomtörténetében azonban csak a kódex elnevezését indokolja, s ezzel tudományos nyilvántartását biztosítja.⁷ A nyelvemlék szövegét Volf György tette közzé a Nyelvemléktár VII. kötetében. Előszavában a Példák Könyvét, a Bod-kódexet, a Cornides-kódexet, a Szent Apostolok Méltóságáról szóló Könyvecskét és a Sándor-kódexet magában foglaló kolligátum egyes részeinek egymáshoz való viszonyát taglalva a Cornides-kódex keletkezési idejét 1514–19 közé teszi. Ráskai Leát tartja a kódex — s vele együtt a Példák Könyve, a Margit-legenda, a Domonkos-legenda és a Horváth-kódex — másolójának. Az elírások, ill. szöveg hibák alapján megállapítja, hogy a másoló előtt már kész magyar szöveg feküdt. A kódex másolat-volta több adatból is kiviláglik. „Vannak tévedései, melyek csak magyar szöveg hibás olvasásából származhatnak. Ilyenek: jmadfagyd(na)dal (az eredetiben bizonyosan jmadfagyduál volt, amit jmadfagydnal-nak olvasott, de észrevéve tévedését jmadfagyddal-ra javította... (35. l.); . . . kyt (kyk helyett) (74. l.), az eredetiben bizonyosan kyc volt; . . . iduezytent (iduezytenk, iduezytene helyett) (303. l.) . . . az eredetinek *t*-jét *k*-t jelentő *c*-nek nézte stb. Vannak törlései,

⁷ Toldy Ferenc, A magyar nemzeti irodalom története. Pest 1851¹. I. k. 71. l.

melyek azt mutatják, hogy néha szókat, sőt egész sorokat átugrott, de ismét visszatért. Ezek is azt bizonyítják, hogy már kész magyar szöveg volt előtte.⁸ Ugyanesek rámutat arra, hogy az utolsó, csonka ternióból három levél hiányzik.⁹ A Margit-legenda kiadásához írt előszavában azt állítja, hogy a Cornides-kódex együtt készült a Domonkos-legendával.¹⁰

Volf szövegközlése után Horváth Cyrill foglalkozott tüzetesebben a kódexszel. Szerinte Illés László előtt már bolygatott kötet feküdt. Bizonyítéknak az évbejegyzések kevertségét tekinti. „A codex írójának ezt a zavart, úgy gondolom, nehezebben róhatjuk föl, s inkább azokra kell gondolnunk, kik később a Cornides-codexet és társait egybekötötték... Ráskai Lea bizonyára ismerte a maga írását, s így még csak véletlenségből se szúrhatta a Bod-codexet az ő másolatába, még akkor sem, ha az a Margit-szigeten készült volna.”¹¹

Zolnai regisztrálása után¹² Ráskai Lea nyelvjárásáról írva Horger Antal foglalkozott kódexünkkel.¹³ Helyesírás szempontjából Kniezsa István vizsgálta meg a kódexet. A többi margitszigeti kódexszel együtt az I. A. típusú mellékjel nélküli rendszerbe sorolja kódexünket, amelynek jellegzetességei:

c ~ ċ	hangnak	ch ~ ch
v ~ u	„	v, -u ~ v, -u-,
ü ~ ű	„	v
ö ~ ő	„	ev,
j ~ i	„	i ~ y (szó elején i-)

a palatalizált hangok ny, ly, ty (gyakran gy), gy,
a hosszú magánhangzók: ee, aa, oo (ritkán!) jelölése.

A kódex helyesírásában általában a fonetikus elv uralkodik. Az etimológiai elv a képzők előtt (főleg *ság, ség* előtt, elég gyakran a *szor* rag előtt) érvényesül. Helyesírása szorosan összefügg a XIII.—XIV. századi kancelláriai gyakorlattal (pl. *t'* hangértékű *gy*, amely a XIV. század derekán túl már csak szórványosan jelentkezik).¹⁴

Horváth János vegyes tartalmúnak, azaz nem egynemű szövegeket tartalmazó, tervszerűleg készített kódexnek minősíti a Cornides-kódexet: főforrásának Paratust tartja, illetve a legendáris részben a *Legenda Aurea*-t.¹⁵

Kódexünk forrásaival először Horváth Cyrill foglalkozott: a Temesvári Pelbárt műveiből és a *Legenda Aurea*ból származó szövegekre hívta fel a figyelmet.¹⁶ Katona Lajos Horváth munkáját kiegészítve megállapította a

⁸ Volf, NyTár, VII. k.

⁹ I. m.

¹⁰ NyTár, VII. k. i. k.

¹¹ Horváth Cyrill, *Codex-tanulmányok*. ItK. 4. (1894) 63. l.

¹² Zolnai Gyula, *Nyelvemlékeink a könyvnyomtatás koráig*. Budapest 1894.

¹³ Horger Antal, Ráskai Lea nyelvjárása. *Magyar Nyelvőr* 24. (1897) 193—202., 245—251. l.

¹⁴ Kniezsa István, *Helyesírásunk története a könyvnyomtatás koráig*. Budapest 1952. 105. l.

¹⁵ Horváth János, *A magyar irodalmi műveltség kezdetei*. Budapest 1944². 148. l.

¹⁶ Horváth Cyrill, *Temesvári Pelbárt és codexeink*. *Budapesti Szemle* 1891. 170—171. füzet.

húsvéti prédikáció forrásait.¹⁷ Holik Flóris a hét főbűnről szóló szakaszokat vizsgálta, s a Szentháromság-napi prédikációt az Aranyosi-Gellérti kódexszel hozta kapcsolatba.¹⁸ Király György ismét a Pelbárttal való kapcsolatot vizsgálta.¹⁹ Vargha Damján a dominikánus kódexek rendszerezése során arra a megállapításra jutott, hogy Ráskai már kész szerkezetet kapott kézhez, s azt másolta minden önállóság nélkül. „Található ugyan néhány írói megjegyzés kézírása között, de ezek helyi vonatkozásúak csupán, a maguk nemében értékesek, de egészen érzelmi s így kevésbé irodalmi jelentőségűek.”²⁰ Timár Kálmán kiegészítette Vargha rendszerező megállapításait s főleg a domonkos-kódexek provenienciájára vonatkozólag gyűjtött össze értékes irodalmi utalásokat.²¹ Foglalkozott a Cornides-kódex forrásaival is: Vargha Damján nyomán a Catalogus Sanctorum-mal való kapcsolatokat vizsgálta, s ráirányította a figyelmet Paratus Sermones de Tempore et de Sanctis c. művére, mint kódexünk főforrására. Egyes helyeket Discipulus-hoz, másokat Ludolphus de Saxonia-hoz kapcsolt.²²

A Példák Könyvének a jelen sorozatban megjelent kritikai kiadásában²³ többször foglalkoztunk a Cornides-kódex provenienciájával, a kolligátum összetartozását és XIX. századi szétbontását illető kérdésekkel. A szigeti apácák a török elől menekülve magukkal vitték vándorútjukon a kódexet; előbb Nagyszombatba, majd Pozsonyba került, s valószínűleg a pozsonyi klarisszák köttették egybe az öt független egységet. Végül 1782 után az Egyetemi Könyvtárba került.

A kódexre vonatkozó eddigi kutatások nem terjedtek ki a paleográfiai szempontokra, nem vizsgálták meg az íróanyagot (papír, tinta stb.). Legtüzetesebben még a források kérdésével foglalkoztak, de még itt is sok részletkérdés maradt tisztázatlan, s a latin szöveggel való pontos összevetés után több forrásutalást kellett módosítani.²⁴ A felületes szemlélet számára a kódex keletkezése, egyes részeinek kronológiai rendezése, általában „az eredeti állapot visszaállítása nem jár nehézséggel”.²⁵ A sokszempontú vizsgálódás azonban számos olyan megfontolásra készítet, amely nem csupán az egyes jól elkülönülő részletek rendezését segítheti, hanem lehetőséget nyújt a szerkesztés módszereinek közelebbi megismerésére is. Az évjegyzetek történelmi tartalmának kifejtése ezenkívül a másoló Ráskai Lea társadalom- ill. történelemszemléletének megismeréséhez is segítséget nyújthat.

A Cornides-kódex kulshelyzetet foglal el XVI. századi dominikánus kézírataink között. Írásának jellege alapján már Volf György hozzákapcsolta a Példák Könyvét, a Margit-legendát, a Domonkos-kódexet és a

¹⁷ Katona Lajos, Adalékok codex-irodalmunk forrásaihoz. ItK. 9. (1899) 371—377. l.

¹⁸ Holik Flóris, Adalékok codexaink forrásaihoz. ItK. 32. (1922) 121—130. l.

¹⁹ Király György, A Margit- legenda és rokonai. ItK. 25. (1915) 1—25. l.

²⁰ Vargha Damján, Codexaink legendái és a Catalogus Sanctorum. Bp. 1923.

²¹ Timár Kálmán, Kódexaink legendái és a Catalogus Sanctorum. ItK. 35. (1925) 241—248. l.

²² *ua.*, Adalékok kódexaink forrásaihoz. ItK. 36. (1929) 179—184. l.

²³ Bognár András — Levárdy Ferenc, Példák Könyve 1510 (Codices Hungarici IV.) Budapest, 1960. 9—10., 291—292. l.

²⁴ A részleteket lásd könyvünk befejező tanulmányában.

²⁵ Horváth, C. ItK. 4. (1894) 62. l.

Horváth-kódexet: az öt kézirat kisebb részeket nem tekintve egy kéz munkájának tartható. Az írás jellegében vannak kisebb ingadozások, ezeket azonban elegendő módon megokolja, hogy aránylag hosszú idő (12 év) alatt, 1510—1522 között készültek. Az írás elemzéséből adódó következtetéseket a papíryanag vizsgálata is támogatja. Mind az öt kódexben azonos vízjelű papírokat találunk. A különböző vízjelű papírok eloszlása megfelel a kronológiai bejegyzések szerinti tagolásnak, s ezen az alapon a kéziratok egyes részeinek keletkezési ideje finomabban keltezhető. Az időbeli egymásutániság megállapításában éppen a Cornides-kódex lehet a kiindulás, amelyben elég sok részlet elkészültét keltezte a másoló.

A kéziratok másolójára vonatkozólag is a Cornides-kódexben találunk határozott utalást. A 368. l. évbejegyzése mellett azonos kéz „rafkay Lea” nevét jegyezte fel. Ezt a nevet Volf azonosította a kódex másolójával. Feltevését azóta is általánosságban elfogadottnak tekintik.²⁶ Sem Volf, sem az utána következő feldolgozók nem foglalkoztak bővebben a másoló személyével: — egyedül Horger Antal vizsgálta meg írásait nyelvjárás szempontjából. Zolnai szerint²⁷ a másoló *özö* nyelvjárású, Horger szerint ez csupán a Margit-legendára vonatkoztatható bizonyos mértékben, az özésre mutató hajlandóság a Cornides-kódexben már kisebb, s csak elvétve fordul elő a Domonkos- és Horváth-kódexben. Inkább *ezésre* hajlik, s ha félénken is, de már a Példák Könyvében követi saját nyelvjárását. A mai irodalmi *ü* helyén gyakran *i*-t használ, ez az északkeleti nyelvjárásra, illetve palóc nyelvterületre utal. Ugyanerre utalhat az *ly* következetes jelölése és a szövegeken kieső *l*. Semmiesetre sem szabad azonban megfeledkeznünk a másoló előtt fekvő szöveg ösztönző hatásáról. Ha elfogadjuk Horger megállapításait, s a másoló szűkebb hazáját a palóc és északkeleti nyelvjárás-terület nyugati határterületén keressük, a kéziratok nyelvjárásai sajátosságai alapján is Ráskay Leát tarthatjuk a kéziratok másolójának: az említett területen találjuk meg ugyanis Nagy- és Kis-Ráskát, a Guth-Keled nemből származó Ráskayak névadó közsékeit. Ugyanezen a területen találhatók Új-Őr, Geresely, Kásó, Szürnyeg, Vajdácska, Ráskay Balázs (†1517) budai várkapitány zempléni főispán, később tárnokmester birtokai.²⁸

A kódex kronológiai bejegyzéseit Vargha Damján helyi vonatkozásúaknak, „érzelmi s így kevésbé irodalmi jelentőségűeknek” minősíti.²⁹ Pedig éppen helyi és érzelmi vonatkozásaik miatt alkalmasak a másoló személyét illető elemzésekre.

A Cornides-kódex 408. lapján, (1515-ös bejegyzés!) olvassuk, hogy „ezen eztendevben zenteltek meg az kapolnat.” A Példák Könyvében 1510-es keltezéssel hírt adott arról, hogy „ezen eztendevben kezteek chynalny boltozny az egyhazbely fanctuariomot”. A két adat a legteljesebb mértékben egybevág a Margit-szigeti dominikánák kolostorát feltáró ásatások eredményeivel. A feltárt falmaradványok világosan tanúsítják, hogy a zárda

²⁶ Volf, NyTár. VII. k.

²⁷ I. m. 32. sz.

²⁸ Horger, i. h.; — Zemplén vármegye (Magyarország vármegyéi és városai). Budapest, é. n. 539., 25., 46., 58., 116., 132. ll.

²⁹ I. h.

templomának hosszanti falait támpillérekkel erősítették meg. Ez a tény a templom boltozatának átépítését bizonyítja. Az ásatások során előkerült boltozati bordák a kései gót stílus utolsó fázisára vallanak, a XV. század legvégén, illetve a XVI. század elején készülhettek. Ugyanekkor bontották el a XIII. századi templom keleti szentélyfalát és építették a nyolcszög öt oldalával záródó szentélytoldást. Az 1938-as ásatás során előkerültek egy közelebből ismeretlen rendeltetésű kisebb kápolna alapfalai is, amelyeket az ásatás vezetője a XIII. századra keltezett, de amelyeket a XVI. századi építkezések során — nyilván a boltozás miatt — támpillérekkel erősítettek meg. Az öt évig tartó építkezés befejező eseménye a kis kápolna újraszentelése. Az újraszentelést eléggé megokolja a nagyarányú átépítés. Ugyanehhez az építési szakaszhoz kapcsolódik a kolostorépület új főbejárójának, és (gazdasági illetve kórházi) délkeleti szárnyának kiépítése is.³⁰

Az 1514. június 10-i bejegyzés szerint „ezen eztendevben levn az kereszties had. magyar orzagnak evrevk emlekezety. kyben vezenek fok nemes vrak az kegyetlen poor hadnagyoknak kegyetlenfegek myat”. A másoló itt nyilvánvaló módon a nemesi osztályhoz tartozónak vallja magát, határozottan elítéli az emberibb életért küzdő pórok „kegyetlen” hadnagyaikat. Nem a hatalmaskodó nemesek áldozatait, hanem a nemes urak veszését siratja. További bejegyzései azt is elárulják, hogy a nemesi osztálynak nem is a legalsóbb rétegéhez tartozik az, aki gondosan megkülönbözteti „az magery urak”-at és nemeseket. Bejegyzését a parasztháború kellős közepén írja. Bakócz Tamás ugyanis 1514. április 24-én adja át Dózsának a pápa által megáldott kereszties lobogót. Amikor azonban a török hódítók elleni harc elhanyagolása miatt fölháborodott tömegek szembefordultak uraikkal, 1514. május 23-án Bakócz felfüggesztette a kereszties hadjáratot. Ezt követi Dózsa ceglédi kiáltványja: „... jöjjetek ... , hogy így a szent had és áldott gyülekezet kényszeríthesse, megzabolázhassa és megtörhesse ama hitetlen és átkozott nemesek erejét és hadát.” Főserége az alföldi és Tiszántúli mezővárosok felé húz. Május végén, június elején a parasztság komolyan veszélyezteti a főnemesi és nemesi seregeket. Június elején Pest környékén is mozgalmas az élet: Száleresi Ambrus serege Gubacs (a mai Pesterzsébet) táján táboroz, Bornemisza királyi várnagy és Tomori Pál Budáról lefoglalt esónakokon, bárkákon, tutajokon szállítja csapatait a parasztok ellen. Ráskay Lea sorainak eleven életszerűségét eléggé indokolhatják a háborús események izgalmai.³¹

Mátyás uralkodása alatt a nemzeti abszolutizmus, a jobbágyosztály lassú emelkedése, a városi polgárság fejlesztése, a központi kormányzás, az állandó hadsereg stb. a politikai uralkodás formáit arra az útra vezette, amely Európa szerencsésebb népeit a nagyhatalmi fejlődés felé irányította. Mátyás energikus uralkodásának elmúltával azonban minden a visszajára

³⁰ Lux Géza, Újabb ásatások a Margit-szigeten. Technika (1938). — ua., Szent Margitsziget török hódoltság előtti építészeti emlékei. Magyar Építőművészet (1942) 305—310. II.; Gerevich Tibor, Magyarország románkori emlékei. Budapest 1938. 119—120. II.; Feuerné Tóth Rózsa, Margitsziget. Budapest 1957.

³¹ Elekes—Lederer—Székely, Magyarország története a korai és virágzó feudális korszakában. (A honfoglalástól 1526-ig) Bp. 1957. 319—338.

fordult. A bárók és főpapok rendi kormányzata, a főúri konföderációk, a központi hatalom szétforgácsolása, a jobbágyság elnyomása, a városi fejlődés derékbatörése, az állandó hadsereg szétzüllesztése kétségbeesett tékozlással pusztította el mindazokat a belső erőket, amelyek megállíthatták volna a török hatalom előretörését, s a török megszállás nyomában járó gazdasági, politikai, művelődési elhanyagolást. Mátyás magas rangra emelt „utitársai” lázas sietséggel váltak a hatalmukat az ország érdekében kérdésben tartó király politikájának árulóivá. Az idegen trónkövetelők mögött felsorakoztak a „szorongattatástól és elnyomástól” szabadulni vágyó Szapolyaiak, Bánfiak, Kanizsaiak, Szentgyörgyiek, Perényiek, Rozgonyiak, s nem utolsó sorban a Ráskayak, kódexünk írójának családja és kiterjedt rokonsága.³²

Az ország termőföldjeinek felét birtokló 25 főúri család között ott találjuk Ráskay Balázs családját is. A Zemplén-megyei család a Guth-Keled nemzetiségből származott. Genealógiáját Nagy Iván adatainak³³ felhasználásával az alábbiakban foglalhatjuk össze: (l. 17 old.).

Ráskay Balázs, Mátyás korában budai várnagy, később tárnokmester, állandó szereplője azoknak a főúri konföderációknak, amelyek a királyi hatalom korlátozásával akarták egyre inkább kisajátítani az ország ügyeinek intézését. Jellegzetesnek látszik, hogy az Orsz. Levéltár Dl 22154 jelzetű 1511-ből származó pecesétes oklevelének tanúsága szerint a főúri konföderáció tagjai közül Ráskay Balázs hárommal is (Buzlai Mózes főudvarmesterrel, Bánffy Jánossal és gersei Pethő Jánossal, a királyi gyermekek főudvarmesterével) rokonságot tartott.³⁴ Az érdekszövetség egyik vezető egyénisége Perényi Imre „magyer országbely nadorifpan”, akit a kézirat 337. lapján parentál el a másoló. 1491 óta visel országos méltóságokat. Mint főtékefogó tűnik fel, 1500–1515 között koronaőr, 1504-től sárosi és abaúji főispán, 1509–10-ben helytartó, 1511-ben horvát-szlavon-dalmát bán és zenggi főkapitány. A nádori méltóságot 1504-től 1519. február 5-én bekövetkezett haláláig viselte. Szathmáry György püspökkel együtt a német trónkövetelő érdekeit szolgálta, ezért német birodalmi hercegi címet is kapott.³⁵ A halálával megüresedett nádori szék betöltésére irányuló törekvésekről beszámoló velencei követjelentés szerint nagy egyéniség, akit nemesak méltósága emelt a többi világi főúr fölé, hanem gazdagsága

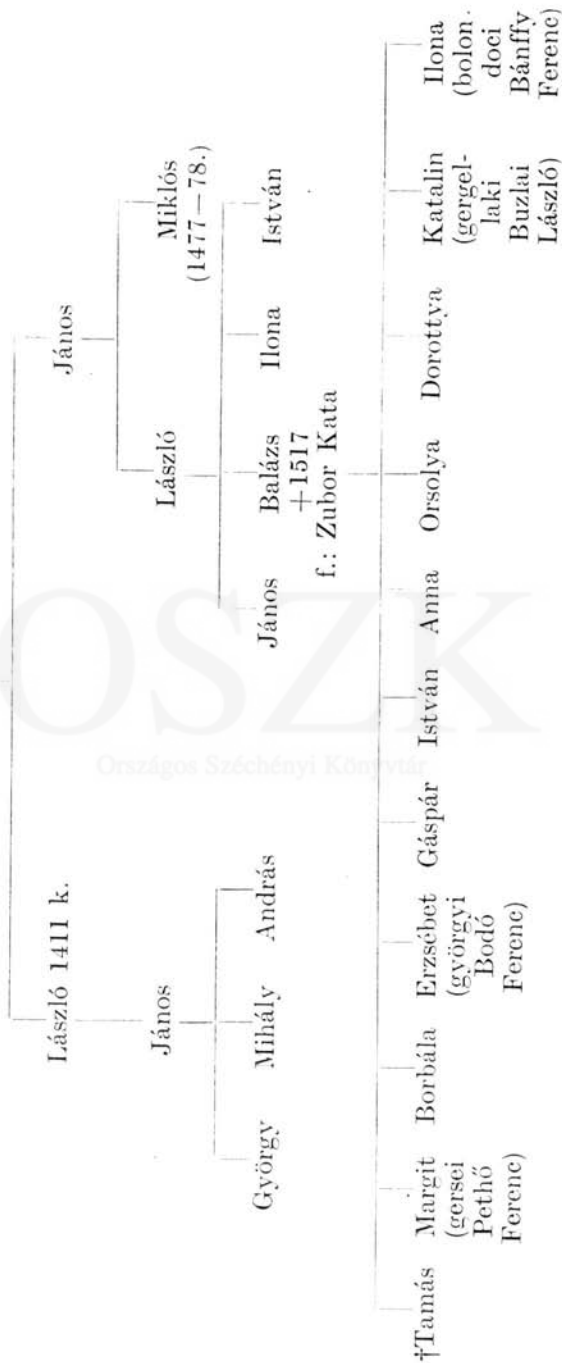
³² Főgel József, II. Lajos udvartartása, 1516–1526. Budapest, 1917.; Hóman–Szekfű, Magyar történet. Budapest, 1939. II. k. 595. sk. II.

³³ Nagy Iván, Magyarország nemesi családjai IX. k. 634–638. II.; — Kempelen Béla, Magyar nemesi családok. Budapest, 1915. IX. k. 63. I.; — Csánki Dezső, Harminchat-pecesétes oklevél 1511-ből. Turul 5 (1887) I–II., 49. sk. II.; — Csergheő Géza, Heraldikai és sphragistikai adalékok a „Harminchat-pecesétes oklevél 1511-ből” című értekezéshez. Turul 5 (1887) 130. sk. II. — A genealógiai táblázat összeállításánál főleg Csánki hivatkozott adataira támaszkodtunk (Orsz. Levéltár: Dl. 21194., 32694.). Nagy Iván Ráskay Balásznak kilenc gyermekét sorolja fel: a fiatalon meghalt Tamást, Margitot (Pethő Ferencé), Borbálát, Erzsébetet, Gáspár nőgrád-megyei főispánt, Istvánt, Dorottyát (szerinte Bebek Ferencé), Ilonát (Bánffy Ferenc neje), Zsófiát (Bodó Ferencé). Zsófia és Erzsébet összekeverése világos.

³⁴ Csánki i. m.

³⁵ Főgel i. m. 10. I.; — Szabó Dezső, A magyar országgyűlések története II. Lajos korában. Budapest, 1909. 118. I.

Vid
(1382 – 95 k.)

révén is az ország egyik vezető hatalmassága és tekintélye.³⁶ Nem véletlen, hogy Ráskay Lea érdeklődése is feléje fordul: a Ráskay család a Pálóczyak révén atyafiságban volt a nádor családjával.³⁷

Jellegzetes a 333. l. bejegyzése: „Ezen eztendevben gyevelekvztek az magery urak es mynden nemefek baccha.valamy lezen benne.” Várakozással tekint a bácsi országgyűlés elé: nyilvánvalóan a török ellen induló hadjárat foglalkoztatja. Az 1518 júliusában megtartott tolnai országgyűlés hadbahívta az ország egész fegyveres erejét, a törökök ellen indítandó támadó hadjárat érdekében. A határozatot a király, a bárók és a nemesség magáévá tette: a bácsi országgyűlésre nagy fegyveres kísérettel gyűltek egybe. A boszniai várakat a török már nagyobbrészt elfoglalta, csak Jajca maradt magyar kézen. A velencei követjelentések, Szalkay László váci püspök levele arról adnak számot, hogy maga a „török esászár” fenyegeti hadával Belgrádot és Jajcát. A bácsi diatáról a velencei követ nem vélekedik olyan bizakodóan mint kódexünk másolója, az a véleménye, hogy „az orvosság későn készül el”.³⁸ Az országgyűlés kimerült a főúri és köznemesi párt vetélkedéseiben, egyetlen eredménye, hogy adót szavazott meg török elleni harcra.

Az országos ügyek után érdeklődő apáca, akit nyilvánvaló érzelmi szálak fűztek az ország hatalmát bitorló főnemesi osztályhoz, Perényi Imre nádorispánhoz, bizonyosan azonos a 368. lapon feljegyzett Ráskay Leával. A szerzetesi név mögé rejtett Ráskay-sarjat legnagyobb valószínűséggel Ráskay Balázs pártában maradt leányai között keresnők. A főúri családok pártában maradt leányait gyakran találjuk meg ebben az időben a jobb javadalmú kolostorokban, a Margit-szigeti dominikánák kolostora pedig éppen a leggazdagabbak közé tartozott. Hogy a leányok közül melyiket azonosíthatnók Lea nővérrel, arra csupán feltevésszerűen vállalkozhatunk.

Egyrészt a genealógiai adatok bizonytalansága, ellentmondása nem ad határozott alapot az ilyenirányú vizsgálódáshoz, másrészt a kódex Sanctoraléjának jellegzetességei sem olyan természetűek, hogy biztos alapot adnának a következtetéshez.

Igaz ugyan, hogy a kódex Sanctoraléjának összeállítása bizonyos tervszerűséget mutat, s a női szentek között három Ráskay-lány védőszentjét is megtaláljuk, azonban a szentek kiválogatásában inkább láthatnók a kor divatját, mint Lea nővér családi kapcsolatainak tükröződését. A szentek tiszteletének ebben a korban egyik legfontosabb dokumentuma a táblaképek, oltár-retábulumok tanúságtétele. Pl. a esikcsatószezi (Çetatuia) Szent József-oltár külső szárnylapjain (1530—40 k.) Szent Lúcia, Alexandriai Katalin, Borbála, Ágnes, Appollónia, Antiochiai Margit, Dorottyá és Orsolya képét látjuk. A szentek közül Katalin, Borbála, Margit a XV. század egyik legnépszerűbb együtteséhez, a 14 segítőszent közé tartozik, de

³⁶ Szabó, i. m. 149. l.: „A questi giorni morse il palatino gran personaggio, si per conto dell officio qual è il primo dopo il re fra li baroni temporali, si per essere ricco e che maneggiava gran parte di questo regno più chel re proprio et si havea usurpata tanta auctorità, che poteva quasi al tutto; per ancor non se ne è creato altro.” (1519. márc. 8.).

³⁷ Fögel, i. m. 36. l.

³⁸ Fraknói Vilmos, A Hunyadiak és Jagellók kora (Szilágyi szerk. A magyar nemzet története IV. k.) Budapest, 1896. 419. l.

a többiek is gyakran előfordulnak a kor képzőművészeti alkotásain.³⁹ Kódexünk Sanctoraléja is — természetesen — a legközismertebb női szentek életrajzát gyűjtötte egybe: Dorottya, Ágota, Julianna, Ilona, Margit, Justina, Lúcia és Ágnes legendája méltán tarthatott számot a szigeti klostrom nővéreinek érdeklődésére. A kor családi levéltárai arról adhatnak számot, hogy a Potenciána (Pudentiana) név is nagyon elterjedt volt ebben a korban. Praxedis legendájának szerepeltetésére pedig elegendő magyarázatot adhat, hogy a két szent ünnepe május 19-ére esik.

Be kell tehát érniünk azzal, hogy a névtalálkozás alapján (esupán feltevészerűen) Ráskay Dorottyában keressük kódexünk másolójának személyét.

Ráskay Leának 5 kéziratát tartják nyilván, a margitszigeti provenienciájú kódexek elég jelentős hányadát. Önkéntelenül felmerül a kérdés, hogy ha a történelem szeszélyes válogatása ellenére ennyi műve fennmaradt, vajon hány kódex kerülhetett ki keze alól? Minden bizonnyal ő volt a szigeti zárdá könyvtárosa 1510–27 között, s ilyen minőségben másolta a kolostor lelki szükségletét fedező kódexeit. A dominikánák könyvtáraitól, könyvtári szabályzatairól a nürnbergi Szent Klára kolostor 1458-as szabályzata, illetve a bázeli klostrom 1259-es szabályzata alapján világos képet rajzolhatunk.⁴⁰ A szabályzatot Humbertus de Romanis, a rend ötödik generálisa szerkesztette.⁴¹

A szabályzat szerint a dominikánák kolostoraiban két könyvtár is volt. A külső könyvtárban, ahová férfiszervezeteseknek is bejárásuk volt, őrizték a kolostor latinnyelvű könyveit. Ezek elsősorban természetesen szerkönyvek voltak. A belső könyvtárban, a clausurán belül, gyűjtötték össze a nővérek használatára szánt népnyelvű írásokat. A szabályzat értelmében a könyvtár zárható, kőből épült (tehát tűzmentes), szükség esetén bővíthető cella, amelyben nyitott állványokon (armarium) tárolták a könyveket. Az elhelyezés témák szerinti (pl. A = bibliai művek, B = gloszszak, bibliamagyarázatok, C = a szentatyák írásai, D = szentek élete, E = krónikák, martirologiumok stb.) csoportosításban történt. Sajnos, a fennmaradt Ráskay-kódexek eredeti kötése az újrakötés alkalmával (Példák Könyve, Cornides-kódex), illetve a kötéstáblák javítása alkalmával (Margit-legenda, Domonkos-kódex, Horváth-kódex) megsemmisült, illetve erősen módosult: az eredeti bejegyzések a könyvtábla belső oldalán nagyrészt megsemmisültek. Így a nevezett kódexek eredeti könyvtári elhelyezésére vonatkozólag nincs semmi határozott utalásunk. Egészen bizonyosra vehetjük azonban, hogy a szigeti zárdában is ugyanazon elvek szerint rendezték és kezelték a könyvtárat, mint világszerte a dominikánus kolostorokban.

A könyvtáros nővér kötelessége volt a könyvek lajstromozása, a könyvek elejére, vagy végére be kellett jegyeznie a könyv tartalmát. Ez utóbbi szokásra vall az a későbbi kéztől származó (?) bejegyzés a Cornides-kolligá-

³⁹ Végh János, Adatok táblafestészetünk ikonográfiájához. Művészettörténeti Értesítő 8.(1959) 146. l.; — Künstle, Karl, Ikonographie der christlichen Kunst. II. k.: Ikonographie der Heiligen. Freiburg i. B. 1926. 469–475. ll.

⁴⁰ Gulyás Pál, Apácakönyvtár a Nyulak szigetén. Katholikus Szemle 31. (1917) 437–444. ll.

⁴¹ Kiadása: Auslegung über den ganzen Predigerorden. H., é., ny. n. Hain 9030.

tum kötetablájának belsején, amelyet Illés László átírata őrizett meg számunkra. A könyvtáros nővérnek gondoskodnia kellett a könyvek és a könyvtár tisztántartásáról, ki kellett javítania a megrongálódott könyveket, pótolnia kellett a hiányzó lapokat. A nürnbergi könyvjegyzék tanúsága szerint a birtokukban levő 370 kötet nagy részét a nővérek másolták. A másolók munkáját is a könyvtáros nővér irányította, ő gondoskodott a másolók írószerszükségletéről: papirosról, tollról, tintáról, dörzskőről, krétáról. A szabályzat arról is beszél, hogy a kolostorok egymás között kölcsönadták-vették a kódexeket, természetesen megfelelő biztosíték, zálog ellenében. Így fedezték olvasmányszükségletüket, így szereztek másolásra alkalmas újabb olvasmányokat. Kódexünk szövegkritikai elemzése során ez utóbbi szokás nyomaival is találkozunk.

A kódexekkel foglalkozó szakirodalom általánosságban Ráskay Lea kézírásának tekinti a Cornides-kódexet. A Példák Könyvével, a Margit-legendával, a Horváth- és Domonkos-kódexszel való összevetés alapján mi is az általánosan vallott nézet oldalán állunk. Ráskay Lea írásának fejlődésével, sajátosságaival azonban csak az összes Ráskay-kódexek kiadása után szándékozunk tüzetesebben foglalkozni.

A párhuzamos latin szövegekről általában. Ha a magyar szövegekkel párhuzamosan közölt latinról, az ún. forrásokról szólnunk, feltétlenül előre kell bocsátanunk, hogy ezek tulajdonképpen nem a kezünkben levő kódex forrásai, hanem az eredeti fordításé, amelyről a kódex másolódott. Ha a kódexet a továbbiakban bármilyen — a forrásokkal összefüggő — szempontból vizsgáljuk, mindig figyelembe kell vennünk a másolt szöveg és a másolat különbségét; — előbbi áll közvetlen kapcsolatban a közölt „forrásokkal.”

A latin szövegek közlésében a következőképp jártunk el: A rövidítésekkel megtűzdelt középkori textust ún. humanista átírásban hoztuk: a rövidítéseket feloldottuk és modern interpunkciót alkalmaztunk. A magyar szövegek többleit — ha ezek a latinban is érintett bibliai vagy más liturgikus könyvekből vett idézetek kiegészítései — jegyzetben közöljük latinul is; az egyéb eltérésekre (kihagyás, többlet, félreértés) szintén jegyzetben hívjuk fel a figyelmet.

A latin szövegek túlnyomó többségének lelőhelyeit már kiderítették a korábbi kutatások — Horváth Cyrill, Katona Lajos és Timár Kálmán nevét kell elsősorban említenünk —, úgyhogy ilyen vonatkozásban nem volt túlságosan sok tennivaló. A latin és a magyar szöveg tüzetes összevetése során azonban merültek fel problémák, amelyek megoldását keresve néhány helyen módosítanunk kellett az elődök eredményeit. A latin és a magyar szöveg összefüggéseivel a kódex *belső* problematikájáról szóló zárótanulmányunkban részletesen foglalkozunk. Bevezetőben még azt kell megjegyeznünk, hogy a latin és a magyar szöveg jól fedi egymást: félreértések ritkán fordulnak elő; a magyar alig bővíti magyarázatokkal a latint; a gyakrabban előforduló kihagyások pedig legtöbbször megokoltak: a fordító a hallgatók-olvasók felfogóképességéhez alakítja a szöveget: a spekulatív részeket elhagyja, az idézetek halmozását kerüli.

Mínthogy a két szöveg egymáshoz való viszonyának tisztázását elősegítő jegyzetanyagra kevésbé volt szükség, mint pl. előző kötetünkben, a „Példák

Könyve 1510'-ben, jónak láttuk inkább a későbbi kutatást elősegítő jegyzetekkel kiegészíteni munkánkat. Így pl. a bibliai idézetek pontos lelőhelyét megjelöltük akkor is, ha egyéb kiegészítésre nem volt szükség. Felhívjuk a figyelmet a latin szövegek bibliai idézeteinek és a jelenleg is használatos ún. *Vulgatanak* az eltéréseire. Kódexünkben ugyanis előfordul az az eset, hogy a latin nem a *Vulgátát* idézi, a magyar fordítás viszont a legnagyobb valószínűség szerint a *Vulgata*-fordításra vezethető vissza. Mindez bizonyára hasznos anyagot szolgáltat a legrégebb magyar biblia szövegének helyreállításához is.

A szövegközlés elvei. A kódex magyar szövegének közlésében az volt a törekvésünk, hogy Volf kiadásától eltérően a szöveget a mellékjelekkel és írásjelekkel egyetemben, lehetőleg eredeti formájában bocsássuk a kutatók rendelkezésére. A magyar szöveg lapalji jegyzetei csupán paleográfiai megjegyzéseket tartalmaznak: az íróanyag színére, javításokra, későbbi kéztől eredő betoldásokra stb. utalnak.

A szöveg kitörölt szavait, illetve betűit zárójelbe tettük. Ha a törlés a szöveg írójától származik ( ) zárójelet alkalmaztunk, ha későbbi kéztől ered a törlés, { } zárójelet használunk. A másolótól eredő beszúrásokat [szögletes] zárójellel, a későbbi kéztől eredő beszúrásokat <hegyes> zárójellel, jelöljük. A sorvégeket |, illetve || jelzi.

A pirosintás sorokat, illetve szavakat dőlt szedéssel tüntettük fel.

A tárgyalás megkönnyítése céljából s a kódex szerkezetének világosabbá tétele végett az egyes szövegegységeket sorszámmal láttuk el. Ezeket a szövegtükör belső margóján római számmal jelöljük.

A kódexet jelenlegi — minden bizonnyal eredeti — rendjében adjuk közre: a lapszámozás is a kódex későbbi kéztől eredő folyamatos számozásait követi. A kódexben az üres lapok is számozottak: ezért a szövegben a megfelelő számokat kihagytuk. A szöveget közlő részben a lapszámozást a lap bal felső sarkán vastagabb szedéssel tüntettük fel.

I.

A CORNIDES-KÓDEX HASONMÁSA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

bejdenijc istenuek zuleyenek azzonijont
 zepplentelen zuz marianak . zentsegee
 eletenek es lelky jzagsob myelken
 detijnek . tyrtosagavol auagy zentse
 veol valo kevvu ez keppen . : —

Elseu predicacio

F ijam el ne lragijad az te anijad
 nak tevrueuifet . hog adasseekt
 malaszt auagij kegjelm te fejednek .
 Ez bezedenket mongija salamon kevvij
 venek elseu rezeben . Melij jzgygben
 bealchesegee salamon jnt myiket .
 zentleletnek jntise mijat . hog amij
 annantnak . az az . az aldot zuz mari
 anak tevrueuifet . az az . eletenek re
 gulajkat elne lragijnek de kevveseut .
 Mert az zuz maria myiketevont lel
 ky anijant . az vijonnan valo zuletel
 nek . es az istenij fisyfagnak kalasztasa
 mijat . es mij vront iesus cristusnak
 atyafisyfaga mijat . zent anselmos
 nak mondasa zereent . Eij hogij mond .
 Ija cristus mij anijantfija . Eij az zuz

eisevþ 22

mariatul zuletet · taljat mijve nem
 volna mij anijant az · aſti zulte amij
 atijantfiat criſtuſt · olijja az monda
 naija · biizonnaban mij anijant ·
 Annak oſaert biizonnal meltan in
 teterint mijnd nijaijan · az zuz maria
 nak eletenet zentſegeet keuuetnij ·
 Mert tanalchozija neterint eleuzer
 peldazatzerent kalo juab · Masodzor
 pelda zerent kalo termezet · Harmad
 zor · tanolſagzerent kalo ertelin ·
 Eleuzer mondam · hog ezt tanalchoz
 ija mijneterint peldazatzerent kalo
 juab · Mert iacob patriarcha keuuet
 ueen en anijanak tanalchat · ennek
 miatta nijere az atijaij aldomast ·
 Ezenteppeen mijes · Ija aſtarijnt meg
 nijerij atija iſteinet aldomaſaat ·
 taljat keuueſent azmij anijantnak
 zuz marianak tanalchaat · az en
 eletijt keuuetueen · Masodzor tanal
 chozija ezt mijneterint pelda zerent
 kalo juab termezet · Mert miſeppe

MERT

nyiluan kalo bizonyfag betellel tuggunt
 azt. hog az atia nagyob zerelemel
 neuely tárgyafel az oli fírat melyet
 laat hog hasonlatos ex hozija. hogne
 azt aty hasonlatlan ex hozija. Ezen
 keppen az zuz maria az malaszt^{nat} anija
 elter neucl miunket lelet zereent alet
 kyeppen. Iya lezeunt ex hozija hasonla
 tosof. es be mutat miunket atia isten
 net. hog zereffen miunket. Iya kedeg
 hasonlatlanot lezeunt amij anijant
 hoz marialhoz. igzen keel feclmeunt
 hog elne hagyon miunket amij kegel
 mes anijant zuz maria. Azert zere
 tenym. keuueunt az aldot zuz maria
 nat tiztasagot. alazatosagot. betek
 seeg tartasat. es egheb hozagos mije
 keudetijt. Amiat otaert kyal az ex
 fya vront iesus monduan. Tano
 liatof en tenlem. mert en keges
 nagyot es alazatos ziuuen. es lettek
 nyugodalmat ty lelteteket. Iyar
 madzer tanalchozija ezt nekeunt.

Dmadzer kozonereket A

tanolsagzerent kalo ertelm . AnnaK oPa
 ert ugij mond zent ambrus zuzessereul
 kalo keunneben . monduan . legen tij
 neket az az marianak clete . miKppen
 keepben meg jrt . Kiteul Kij feenliet
 miKppen Kijterbeul Kijtasagnak zeep
 sege es zozagos miKpendetentet pel
 daija . Jnneet begyitet eletnet pelda
 jat . holot lamborsagnak mesterfugij
 Kij maitatat . miKppen egy nemes peldak .
 Kij meg mutagja . miKbelien el tauoz
 tatiij . miK meg feddenij . miK meg
 tartaniij . Ezeket zent ambrus mongija .
 O azert hju lelet . ved ezedbe beulchnet
 tanalchat . fogagjad az ev inteseet . Kij
 azt mongija . fiam elne hagiad te
 anjadnak teuruenijet . az az . maria
 nak te anjadnak teuruenijet . O iduc
 seges intes . o edesseges tanoltsag . O
 egesseges tanalc . Fijnek ha engedent .
 talhat lezen hog adasseet malazt nagy
 kegelim te fenednek . Azert ha malazt
 adatiK . adatiK dychensag es . es keuet

Feuzen Feppen adatijt miunden 10 . Mijnet
 otaert azonijont marianak eletet kel Feu
 uetneunt . annak otaert eurola harom
 tanolsagot mondatnat . Fytben meg
 esmerhegyent es Feuethhegyent az eu ele
 renet zentsegeet . Azert az elsen tanol
 sag mondatyt . iraszarent valo tanolsag
 nat . Masijt mondatyt zentsegerent
 valo vetelnet . Harmadijt mondatijt
 regulazerent valo eletnet meg tartasa
 nat . Az elsen tanolsag mondam . hog
 mondatijt iraszarent valo el hagiassnat .
 Mert sokattul gnatorta teerdetent . hog
 miyre zent irasban . solpa balamij nem
 irattatot azonijont marianak zentse
 gereul es mijelkudentyreul . sem meg
 nem iratot az zent euangelistattul balamij
 az eletenet istoriassabol . sent meeg chat
 tamadasarmul es . bagij zuleynet zent
 segentyreul . Sem az eu dijhensages es
 felette chodalatos mijelkudentyreul .
 Auagy eu halalarnul . auagy az uij teur
 veen belij zentsegentnet vetelevent . bij

zoniában nagyi choda ez · miyre hatta el ge
 tet es el halgatta az zent iuas · es istennet
 fenesseges annianak egueb zentsleges mieltken
 detit es · zent mathe iuan cristusnak nem
 zetsegerent · chat ezt mongia · iacob zule
 iosephet · marianak tegyeseet · kuteul az az
 zuz mariatul zuleteet iesus · ki hynattatit
 cristusnak · Aleintom wala hog is kellené
 mondani · iacob zule iosephet marianak
 ioachim leannanak iegyeseet · meliet jo
 achim zule zent anna azzontul chodala
 tob keppen · angelnak hyndetese miat · ki
 wala hystafagos zuz · Azonkeppen zent lucas
 es · chat ezenkeppen mond · bochattateet
 gabriel archangal az zuzhez · et cetera
 Wlegnem iua zent lucas · azzoniont ma
 rianak tamadasat · sem az eu eleteet
 sem mieltkendetit · sem az eu fenesseges
 zentslegeet · ezenkeppen kagyon az egueb
 euangelistatrol · ezteul meg wala · hog
 az euangelistak meg irnat isten fjanak
 fogyanatit zent lelet miya zuz mariatul ·
 Es chat azokat kyt illetit isten fjanak

restelenſet · es egijeb mueltpeudetijt · Ge ennet
 ellene nemelijet jg monduat · Mijert az
 euangelistat kvezteulen zent janosnat tama
 dasat · es eu zuleijnet meltoſagat · az eu clete
 net es zentſegzet · es az eu kemen es fenes mij
 elpeudetijt meg irtat · miynd az eu cletenet
 negyuglen es martijromſagauuglan · Annat
 okært nagjal jntab meg kellet volna ir
 nija isten anijanak tamadasat · zentſegzes
 eletet · es dijcheuſegzes halalat · kveztijen
 ljiitnet es erkeulchnet epuletijre · lattatijt
 azert hog zent iras ezet et el haggijuaan ·
 legen meg kissebeijtetent · De ennet jmez
 ellene nagjon · mert az istennet zent emberij
 zoltanak zent leletnet ihlese mijat · kijeul
 usij ijr zent mathe kvenijuenet tijzed veze
 ben monduan · Nem tij kattot kije zoltot ·
 De az tij atijatokat lette · kije tij bennetek
 jol · Annat okært az zent leletnet tancy
 rafa mijat irtat kalamelijet meg kad
 nat iruan az zent irasban · melij zent
 irasban semmijteppen nem kellet hadnij
 teuelgeest auagij kalamij meg kissebeijtet ·

Mert potalberlc mondasa zevent. isten es az
 termeszet az az az negy altetav allat. nem
 beueltardnet az feuletta valoton. sem meg
 nem fogyattozitit zutsegenseutben. sem teznet
 valamint ljenaban. ffelelet nagy albertnat
 es egyleb doctorotnat mondast zevent. hog
 jgeen otossagnal leut ez. hog az istennek zig
 annyaval ezet zent traxban el lragyattanat
 az zentektel. sem valamii evrola nyiluan
 nem tratot. hanem chab azot^r valanak + hit
 istenfiyanat meg testeseuleseveul exteule.
 Mert ezt tene zent lelet. az istenii beulches
 seget chodalatos zerzeseneul. zeleseneul harom
 otaert. Elseu ota mondatyt felyeul vetesnet.
 Masyt ota mondatyt aittatossagnat fel kel
 teseneul. Harmadyt ota mondatyt maga
 fel emelesnet meg nyomoreitafanab.
 auagyii miu meg alazasonbnat. Mondam
 hog az elseu mondatyt felyeul vetesnet.
 Az az. mert az istennek annyianak zentse
 geneul fel magasztatasa es meltosaga. men
 den bereztien emberettekul meltan. men
 deneknel istennek alatta. felieub vattetyt.

Annak ótaert • miſtappen az credot ſemmi
 nem eu euangelionban iruan nem lelhet •
 Ez miert eruffen tel hynny az credot • an
 nak ótaert az kergetheneket elmenetben
 jandonat felette nagy feljebtel egyebnel tel
 lenny az credonat • Ezentappen iſtennet a
 nyanat iſtorianarol eletireul meltoſagorol
 es zentſegereul lent • zent leletnek jlyleſeben •
 Mert miſtoron zent mathe ezt mongya az
 iſtennet annyarol • monduan • Pytel zule
 teet ieſus • Ezetet monduan zent mathe
 hog exteule zuletet iſtennet fia • legottan
 mynd az tarbbyt es meg monta • Az az •
 az iſten annyanak eu nagy zentſegzet • mel
 toſagat • es az eu nagy erdemynet es jutal
 mynat feſteges voltat • Ezentappen az iſten
 net az anna • az eu edes fiarol Duchirtatyt •
 mert az jo fanat jo dymenlche ragyon •
 Azert lya az fyu zentſeges es meltoſagos • ta
 lya az anna es zentſeges es meltoſagos •
 Jeleſenl miſtoron eu legyn iſtennet anna • ty
 nel zentſegesb es meltoſagosb nem lehet •
 Mert monduan eurola • hog eu zulte feſte

ges istennek fiat . bagy hog malasztal teljes
 es ezhaz hasonlok . veuid zgenel elegsegesen
 mendenebet mond . Az az . hog az istennek
 anija semmynemen malasztal . semmynemen
 zentsegetel . es semmynemen erdemektenl es
 jutalmattul zdegen nem volt . Masit oka
 mondatyt . aintatossagnak felteultesenek .
 Mert ennek miatta az keztyuen doctorotnak
 aintatossagot felteultetyt . ez dolgotnak ke
 vesere . beulchnek mondasazerent mondia .
 Eyt eznek engemet . meeg es eheznek . to
 uab esmeg nagy mond . Eyt ki vilagosent
 nak engemet . eret eletet valnak .
 I Jarmadyt oka mondatyt magafel eme
 lesnek meg nyomoreytasanak . suagy
 mi meg alazasonnak . Mert az mi hju
 diychetendeseunt meg nyomoreytatyt . hog
 amii io myelkendetytet nagynak ne
 aleychut . mytkoron latyt hog az bodog
 zuz marianak felszeges erdemit . sot zent
 seges myelkendetyt . sent nem chak azonny
 ont marianak myelkendetyt . De meeg
 mi bronk iesusnak zentseges myelkendetyt

mynd harnyc eztendeus el vezregueen
 az zent iras elmulatuan el hagna . hog
 vezreguen olulja mondanaja minnetunt
 az igeket hit meg irt zent lucas keuny
 venet tygenheted vezeben monduan .
 Wlykoron mendeneket meg teijendentek
 melnek parancholuan hadnak . mongija
 rok . hazonatalan zolgat nagijont . zent
 mathe es usjmond . Ne atarijad troubitaba
 enekleny te deuttad . Es meg mij uvont iesus .
 es az mij azjonont zuz maria . az eu titton
 valo zentseges mieltendettidet kiftet euma
 got tuttanak . nem atartak eunen maggot
 mija kij ielentenij . beuk salamonnak mon
 dasazerent . hit meg irt peldabezedreul irt
 keunjuenet hazonheted vezeben . mondua .
 Dijcherijen tegedet jdegeneknek zaija . vez
 regijen az te zad . Azert az eu titton valo
 mieltendettitk nijchenek meg iruan .
 De azot meg hadnak juuan mij epeuleteunt
 ve . kiftet teittenek az apostolotnak es az
 nepetnek ielenboltoira . hog mij es taneij
 tatuant ezbeul . hog a mij io mieltendettin

ket ugi teigient · hog azokbol kijuent di
 chivretet ne keressent · Mert mihtepen
 zent gergelij mongya · hog az menneli ke
 uanfagnat zovelmeit · nem eleg meg
 eurijny az gonoz lelketenl · valaki ezet
 emberij di chivretetenl elnem veitij · Mert
 meg fostatnij keuan az oli ember · Eij az
 es kencheit nyluan valo uton viselij · Ezen
 keppen jgeen ofossaggal leit · zent leletnek
 jhlese miya · hog az zent euangelistak vanden
 akartat meg jrnija azokat · Eij vadnat
 istenijanat meg testefeleserenl · az hujnek
 ranolsagara es epenletyre · Azokat pedeg
 Eij tujton teteltenek · es az apostolohtul es
 egijebektul nem tudattak · jollehet hog az
 tujton valo dolgij es vrontnat es azonij
 ont marianat nagijok es chodalatosok
 voltanak · menden zenteknek mieltvondeti
 felet · De ezet el vezteglettek az feljenl meg
 mondot okokert · Azra pedeg jgy felettetyt
 hol azt mongya · hog meg pellet volna jrnija
 azonijont marianat ramadasat · es es jn
 leinet zentsegeit · Hog miert az es juleij

nek dñchenfegge es meltofogga volt azzoniont
 mariabol. mert azzoniont mariaert volt
 eleintul fogva balasztat istentul az es nem
 zete telljesszeggel. Annak otaert nem kellet
 azzoniont marianak az es zuley nyat
 dñchirtetnij. nyitessen cristus sem dñchir
 tetijt anivarol. hanem intab azzoniont
 maria dñchirtetijt az es zent sjanak
 zentsegevenl. Ezentessen azzoniont maria
 nak zuley es. dñchirtetnek az es leanyok
 nak zentsegebenl. Es meg berezteslen zent
 janusnak tamadasarul. eletyvenl. es hala
 larul igy feleltetijt. hog az igyen otosszagal
 lent hog ezet meg juttattanak zent ianos
 rol. mert ha meg nem juttanak volna.
 taljat ketelkenthetnenek ezetvenl. Azzon
 iont marianak chodalatos fogyanatya pedeg.
 es uigasszagos tamadagya. zentseges elete.
 feljuel mulo nyelkendetij. es az dragalatossa
 gos es dñchenfegges elete. azert nem jratot
 meg. Mert hyy bereztyenek kezent buzon
 saggal lyitetnek mendenek azzoniont ma
 riarol. kalamy illic azzoniont marianak

meltoſagara · zentſegere · es felyeulmulo tiſ
 teſſegere · Es eſet niſluan badnat azotnat
 azoniont mariarol · Eytnek egeſ hystyt
 wagnon kronk reſuſrol · O aſert bunes le
 let eſmeryed meg · mert ſemmyneuen
 willongafuat oka mynchen · aſent irafnat
 ellene · Mert balameliet meg badnat
 iruan · mytanolſagontra irattattanak meg ·
 O bereſtuen lelet ved eſedbe · mert nagy
 dolgot el hagnattattanak q veſteſſegyel ·
 ato tanolſagodert · hog tanoly nagnokot
 hynned azuz mariarol es az ex edes gyer
 mekerent ur reſuſrol · es hog tanoly aſta
 toſſon bereſuen es gondoltoduan erdeme
 ket lelnek · es az te myelkendetidben ta
 noly alazatoſſagot tartanod · O bereſ iſten
 meli edeſdedenn bonzaz myntet · meli
 bereſſen tanentaz · es meli idueſſegeſen
 akarj myntet meg alazny · hog ennek
 myatta myntet fel magaztab · : —
 Maſod veze mondatyt ez predicacionak
 zentſeg zerent kalo fel vetelnek · Mert
 azoniont marianak kellet fel wenny

anja zent egghaznak menden nety illen
 den zentsegerket sot okotert · nagy albert
 nat mondasa zereit · Elenzer kellet fel ven
 ny · enmagá meg alazasert · mert azonnont
 maria meneuel zentsegeso volt mendenetnel ·
 anneual jukab kellet enmagat meg alazni
 az zentsegerket fel vetelere · Mijteppen tenn
 az mijforon magat meg alaza · az oteurven
 net hiztulafanak teuruenye ala · Masodzer ·
 kellet fel venny · az parancholatnak be tellye
 sentseert · Mert az parancholat kentelez
 mala mendenet az zentsegerket fel vetelere ·
 Etyreul egy jr zent janos keunyenet harmad
 vegeben az bereztelesreul monduan · Ija valaky
 uionnan nem zeuletyt uytel es zent lelet
 reul · nem meggenbe menyetket orzagaban ·
 Harmadzer kellet fel venny · az gonoz pelda
 nat el tauoztatasaert · Ety ramadot volna az
 bol bereztyenet kezent · Ija azonnont ma
 ria fel nem vette volna anja zent egghaz
 nat zentseger · Negyedzer kellet fel venny
 erdemetket beneulettyert · Eutendzer · kel
 let fel venny azonnont marianak · az

evethnetfegnet el tauoztatasaert. Mert
 mongyat kala entet lenny angelnat nem
 embernek. Hatodzer kel kala fel venny.
 az teukelleteussentnek tanolsagobert. hog
 az aty zent. meges meg zenteltesseet.
 Hetodzer. az binesetnek meg feddesere.
 Mert az bineset. mychoda magot men
 teest mondhatnat azot tust nem atar
 hat fel venny az penitencianat zentse
 geet anagy egueo zentsegeutet. Myto
 von halhat. hog mees az menyeknek
 zentseges tyralne azonja es fel vette
 anja zent egyhaznat zentsegut. Kuzon
 nal meg feddetnek az il bineset erreul
 hog azonjont maria peldanual fel
 nem vezit az zentsegeutet. es lymittat
 nat az en peldanual az zentsegeutnek
 fel vetelere.
 Ymmar it vettetyt vez zevent valo kerdes.
 anja zent egyhaznat menden zentsegevent.
 Etenzer. az kerestfegnet feel vetelereul.
 Masodzer. az bermalafrol.
 Harmadzer. az oltari zentfegnet vetelereul.

Vleggedzer · az penitencianak zentsegerent ·
 Eutedzer · az hazassagnak zentsegerent ·
 Upatodzer · az utolso kenetesrent ·
 Uyetedzer · az zerzetnek zentsegerent ·
 Annak okaert eleuzer kerdetijt · hogha az
 zomjonk maria meg berezteltendent · auzgn
 nem · Mondhatnad te azt · hognem kenet-
 telkudent · Miert beulc embernek dolga az ·
 hog semmit heyanban netegyen · de heya
 ban vezen az oliy ember oruossagot · kinyek
 nem zentens · Azert miykoron az zomjonk
 maria volt meg zenteltotueen meg ampa
 nak melyeben · nem volt zentens az berezt
 seggel · Esmeeg miykoron az zomjonk maria
 volt malahtal tellyes · ha en meg bereztelke
 det volna · miyoda malahtot het volna
 az bereztsegben ha tellyes volt malahtal ·
 Esmeeg ha az zomjonk maria meg bereztel
 kedet volna · talhat annya zent egzihagnak
 jnnepet tellene illeny az en bereztsegerent ·
 Miykeppen jnnepet il annya zent egzihaz az
 en tiyztulasarul · Ennek ellene ezentkeppen
 vetekenttetijt · hog az parancholat az berezt

Jgreul kentele? bala mendeneket az eu ki har
 detese utan . hog meg keresztelkenyenet .
 Annak okaert az Jonpont maria es . kente
 lezte az keresztsegre . Esmeeg mi bront
 iesus . Jollehet nem bala cunety zentsegos .
 De maga meg keresztelkendez . Azert az
 Jonpont maria es meg keresztelkendez .
 noha nem volt zentsegos . az bezedert kyt
 vront monda . zent Janos irta meg kenny
 uenet . harmad rezeben monduan . Bizon
 bizony mondom nektek . haty meg nem
 zeuletuk bizonyan bizony es zent leleten .
 nem megyenbe menyekenek orzagaban .
 zent marc meg egy jr . Valaki lyend
 es meg keresztelkendez lezend . Jduezenl .
 Es meg bettert az apostolokrol hog es meg
 keresztelkettek . mert egy monda nekt vront .
 ki meg mosattot . nem zentes hog meg
 mosattettek . hanem hog chat labant mofa
 meg . Azert nagyal jutab tel kennevnt
 hog az Jonpont maria meg keresztelkendez .
 mert eu bala teutelleseggel valo meg tar
 toja az tanalchotnat es az parancholatot

nak · Mert nagy albertnak mondása zerent
 lynnent fel bizonyal · hog azonnont
 maria meg tereztelkudent · Mert ha meg
 megnem tereztelkudent volna · taljat erran
 ta nem volna az tereztuensegnek jegye a
 uagy bilyege · Elyel meg valneek az sudok
 teul es poganoctul · Sent ennek felette · mi
 poron azonnont maria felette jseen alaza
 tos volt · alazatosagnak semmynemen ga
 radlyhat elnem lyaia · Annak okert az
 en alazatosagabol meg tereztelkudent azo
 nont maria · nem chat cristusnak terezt
 segeben · hanem meeg az terezteleu zent
 janozeban es · Mert zent thamas doctornak
 mondasa zerent · meeg az oly ember es ·
 Ely en annyant meheben meg zenteltetent
 tartozit fel venni az tereztsegent harom
 okokert · Elyert az jegyetnek auagy by
 legnek meg terefeseert · Elyel zamlaltasok
 istennek nepe keziben · es olyha zamlaltas
 seek az isteny zentsegentnek vetelere · Ma
 sodzer · hog az tereztsegent myatta · meeg
 test zerent es · hasonlaltasok cristus kenya

hog. Harmadzer azért az engedelmeffegnek
 jaurert. mert az kereztsegnék való paran
 chalat. adatot mendenek. Melly engedelmes
 segben azzonionk maria malasztot kerefe.
 mert az kereztsegnék miatta fel veue az
 bulegget. Eynék miatta veue erdemetnek
 beueletit. Azöl kedeg hog mire nem illi
 ania zent egyliz. az en kereztsegenek inne
 peet zenteppen felettetit. hog egy oka az
 lehet. Mert az en kereztsege tisztan volt.
 de az en tisztalasa nyluan volt. Masod oka
 lehet. mert az kereztseg ielesenl adatot bi
 neknek bochanatnara. Elyben meg tisztan
 tatneek az kereztsegenben. Azert azzonionk
 marianak kereztsegenek innepeet nem kel
 let zerzeny. hogne aleutatneek hog euneky
 bigne volt volna. Elyben meg tisztult volna
 az kereztsegenben. Hog kedeg iduezentent
 nek kereztsegenek innepe tiszteltetent.
 Elyben semmynemen bijn nem volt. Ez en
 nek okaert lent. mert iduezententnek
 kereffsege volt az mi kereztsegenneknek
 meg zentelese.

Masodzev terdetyk az beermalasrul. Iyogha
 azzonont maria volt meg beermaltatot.
 Es mondhatnad Iyognem beermaltatot.
 mert yr isus. Ely chak ennen maga atja
 tot volna azzonont marianak teuruent.
 nem oluastatyt Iyog ez beermalasnak
 teurueniyet vront zerzetto volna. Azert
 azzonont marianak sem tartozyt ma
 la ez beermalasnak teurueniyere. Es
 meg az beermalasly arva zerzet zentseg.
 Iyog az yise yisne pentnet⁺ vea ketese⁺ kaze
 myat. Zent lelet adassek. Eynel ember
 meg eroufentessek az lelty mastodas
 ban rabanusnak mondasa zerent.
 De azzonont maria nem oluastatyt. Iyog mala
 Eynel ketenek vea ketese mya bent volna zet
 lelet. sem volt en zentes zent leletnek erou
 senteseuel. Mert volt ennala malasztak tel
 lyefege. azert nem lattatyt. Iyog myert tel
 let volna meg beermaltatny azzonont ma
 rianak. Ennek ellene ezenteppen vetekettetyk.
 Azzonont maria volt telliyessygel es tenkel
 letessygel mala keresztien. De Iyog ember

lelesseet tellnesseggol bereztjennet. ez lezen az
 beermalasnak in zentsgegenet myatta. Azert
 mongya rabanus monduan. Menden hyn
 bereztjennetnek kel wennyt zent lelkeet az be
 reztsgeget utanna. püsspetetnek kezetnek rea
 ueteset miija. hog lelessenet tellnesseggol berezt
 jennetnek. Annak okiert azzonpont maria es
 meg beermaltatot. ffeleltetyt nagy albeert
 nak mondasa zerent. hog azzonpont maria
 meg beermaltatot. Jollehet ne legen nyluan
 az zent Jrasban. Mert az beermalas jollehet
 ne legen altalhaban zentsgeget zentsgege. de
 haty meg utalija. karhozatos. Arva pedeg
 hol az mondatet. hognem oluastatyt hog
 vront iesus zerzete volna az beermalast. Zen
 keppen feleltetyt petrus aureolensisnek mon
 dasa zerent. hog vront iesus atoron kezde
 az beermalast. Mytoron az en aldot kezert
 nete az küssbed gyermeketnek fenere. es
 meg alda eubet. : - - - -
 Jarmadzer berdetyt. hogtja azzonpont
 maria nete az oltary zentsgegent. auagy
 nem. Mondhatnad hognem nete azzonpont

maria az oltarij zentsgegent . Mert nem lat
 tatijt minemen malaſtot het volna . ez olta
 ri zentsgegen . Mert ez oltarij zentsgege ze
 veztetent . az isteni zeretentet benevletijert .
 es az bochanando bijnektnek bochanatija
 evt . es az halalos bijnektent valo meg oltal
 mazasert . es hog cristusnak kenjarat je
 gye meg emletheſſekt . Elyen zent luter
 usz jr . Et tegyetek en meg emlekenze
 remire . De azonnont maria . ez oltarij
 zentsgegent vetele netent es . telues volt z isteni
 zeretettel . Bijnektnek bochanatijanal es hala
 los bijnentel valo evrijettel nem volt zentke
 azonnont maria . mert solja nem vettezent .
 sem volt zentkus erzetenſegzerent valo meg
 emlekenzettel cristus kenjarol . Ely menden
 koron hasonlatos volt crij egjenlen volt
 cristus hog erzetenſegzerent . es egjenlen
 volt istenhez . ertelmzerent . Annaſt otaert
 nem kallet bennij azonnont marianak
 az oltarij zentsgeget . De ennet ellene
 vetekevletijt ezentepen . hog ez oltarij
 zentsgege . zerelminet zentsgege . auaszj

isteny zereimnek zentsege . azert igeen nagyok
 kellet kenny azonionk marianak az olta
 ry zentseget . mert ev kala igeen nagy
 az isteny zereimben . ffeleltetyt . hog az
 zonionk marianak gylatora vette az ol
 tary zentseget . es es meg bizonytatyt
 zent jassal . Mert meg nagyok iruan
 apostolok jarasakul kalo kennynek . elsen
 vezeben monduan . kаланат zennetlen
 allat nagy meg maradok jmadfagba
 az apostolok iesusnak anjauat maria
 ual . es az kennynek zegesenek azroga
 saban . az az . az oltary zentseget ve
 teleben . Ez zent jras betytit az oltary
 zentseget . mund magjerezab zereit .
 mynd kedeg nagy albertnak mondasa
 zereit . Mert minden hyy kereztenek
 tartoznak comunyalmny . anyazent egy
 hazyul zerzet alkotmas jdenben . Jude
 zentevntnek sentenciananak kenteleze
 sebec . kyt meg ut zent ianos kenny
 kenek elsen hatod vezeben . monduan .
 yanem ejendytit ember fyanak tefcet

nem lezen elet ty bennetk. Annak oka
 ert ha azzonyont maria nem comuny
 falt volna. talhat ezbeul eguebetat meg
 tantoreistot volna. De azzonyont maria
 solha sentyt megnem tantoreistot balamy
 ben. azert talhat comunyfalt. Alexander
 de hales es nagy mond. hog azzonyont
 maria. ez oltarij zentségnet vetelebeul
 vette celes kjuvalt keppen balu cristus
 kemjanat emlekenzetyt. mielpendek
 zerent valo aytatossagnak cselekende
 seet. es az ev edes fjanat test zerent es
 lattato voltanak el tanozasa ellen. ve
 zen kala nagy edesseges vigasztalast. es fjanat
 ielen voltaban. ty nezen kala es
 hozhanya ez oltarij zentségben. —
 Megnedzer terdetyt az penitenciarol.
 hogha azzonyont maria het balamytoro + vette
 az penitencianak zentséget. bizony teure
 dolmességen gyonasban es elok tetelben.
 Es veteleentetyt ezveul hog nem vette
 volna azzonyont maria az penitencia
 nak zentséget. mert solha nem vettezent

Ija nem ketkezent · taljat teuredelmessiget
 sem bent · Az teuredelmessignekent · kedeg
 nunchen malaft az penitencianat zent
 sege miat · taljat azonnont maria ezen
 keppen nem vette az penitencianat zent
 segeet · es az en malaftnat · Es meg az
 guonafrol · Ija az teuredelmessignekent
 Ielije nem volt · mert nem ketkezent ·
 taljat megsem gyont · eleg tetelt sem
 tent · Mert teuredelmessig · guonab · es
 eleg tetel nunchen eguebrent · hanemchat
 bunnent · Azert miuoron azonnont ma
 ria solja nem ketkezent · solja penitenciat
 sem tartot · Getnek ellene Iunlihen bi
 zonsag ragyon · Iog az guonab volt oo
 teuruenben es · bi teuruenben es paran
 cholatbol · azert mendenek tartoznat
 vala az guonafra · Azert Ija az parancho
 latbol mendenek tartoznat vala az guo
 nafra · taljat nemes azonnont maria
 es tartozot az guonafra · Es meg az peni
 tenciarol · az penitencia elfen iozagob mi
 elkendet · miuennen mongua magueraso

juus a3 igetan . penitenciat tarchatot .
 Azonnont mariaban menden mala3t volt
 volt es menden io3agos myelkendet . azert
 a3 penitencia es volt . mert elfen io3ag .
 Esmeg azonnont maria teutte myelken
 detnet gyonasat . tartuan auagy teuen
 gyonast . es a3 meg tustulando bijnesebet
 zerzet aldo3atot aldo3uan . Mykappen zent
 lueac juua . teuruuenet masod ve3eben .
 Azert ha azonnont maria e3 tustulatnat
 teuruuenet meg tartotta oo teuruuenben .
 meg kellet tartani a3 vii teuruuenben a3
 zanat gyonasat es . feleluen kedeg nagy
 albertnat mondasa zerent . hog azonny
 ont maria vette menden zentsege3net
 mala3tit . nagy ennen magogban . nagy
 egyenle3tessen melto3agosban . Annak
 okaert . azonnont maria a3 penitencia
 nat es io3agos myelkendet zentsege3t
 es io3agos myelkendetette vette melto3agosban
 eg3eb emberetnet felette . mert eg3eb
 emberetben a3 penitencianat myelkedetty .
 ne3y a3 bunt ty nagyon nagy volt emberbe .

Iscen

Az aldót 303 mariaban kedeg · ielennen valo
 vagni el mult bijn nebul volt · az penitencia
 nat myeltendeti · Az penitencia kedeg ·
 semmi nem egneb · harom bijnnek meg
 utalasa · auagyi bijnit nem akarmi remny ·
 De nemes azonnont mariaban · az pe
 nitenciazerent valo teuredelmesszeg he
 lyeben volt · az en zent artatlanfaganak
 meg tartasa · es bijn tetelnek evette
 nem akarasa · Esmeeg az gyonas he
 lyeben azonnont mariaban valo · ha
 la adas vr istennek · az eleg tetel he
 lyeben · valo az myeltendetenek
 meg terbeztese · De ezetrenl meges
 marad nemevnemen kesseg · Az az ·
 Nemes azonnont maria miit gyon
 hatot · lyogha evmagaban semmine
 mev bijnit nem esmert · tyben meeg
 chat bochanando bijn sem volt ·
 Erre felel nagyi nagyi albert ezentep
 pen monduan · lyog harom typpen
 valo gyonas nagyon · Egyt gyonas
 mondatyk · bijnnek meg hadola

fanak. Masyt gyonas mondatyt. az
 istentul adatot ajandoktrol valo.
 hala adatlansagotnak meg esmereti.
 Harmad gyonas mondatyt. erdemek
 nek elegtelensege. Es ez harmad gyo
 nas hala nemes azonnont zeplente
 len zuz marianak tulajdon gyonasa.
 Pamel gyonist hala az ur istennek nagy
 alazatosaggal. hog en az ur istentul
 illyen nagy malasztot ket volna. mely
 malasztot en soha melta nem erdemelhetet
 volna meltan. sent menden teremtet allat
 sem erdemelhetet volna meltan. Meges
 berdetyt egy berdees. hogha immar azo
 nont maria meg gyont. ky volt ennek
 confessora. Es lattatyt hog zent peter volt
 az en confessora. mert zeer tartas nagyon
 az confessorok kezent. es az gyonok ke
 zent. Azert miokoron azonnont maria
 nagy meltosagbeli zemeli volt. kellet en
 nek nagy meltosagbeli confessornak gyon
 ni. Az nagy meltosagbeli confessor kedeg
 papa. De zent peter papa volt. azert
 lattatyt hog azonnont maria zent
 peter apostolnak gyont. De ennek elle

ne ezenteppen mondatijt · hog az felieb halo
 fejedelmnek nemtel magat be bochatnij ·
 az en alatta halonak dolgaban suagij tiz
 teben · pelda vola · Az erfetnek nemtel
 magat bebochatnij az en alatta halo zente
 len pispeteknek dolgaban · lanem chat
 el negetet dolgokban · Azert miykoron ne
 mes azzonionk maria volt volna ielesben
 kivalteppen ananluan iduezentententel
 zent ianos euangelistanak · vgyi kellet
 hog en teule vegye az egulhazij zentsegenket ·
 Annak okaert engeltetijt hinni · hog
 azzonionk maria zent ianos euange
 listanak tent gionast az felienel mondot
 keppen · miykeppen tulajdon confessoranak ·
 Es en teule bent egulhazij zentsegenket ·
 az en zent fianak halala utan · Ezebet
 nagy albert mongia · : ———
 Ertendzer kerdetijt az hazassagnak zent
 segenvel · de az kerdesnek miynchen helye ·
 Mert miylan nagyon az euangelionbol ·
 hog azzonionk maria volt jegyeztetuen
 zent iosephnek · hog zolgalna iduezentent
 nek · Eynek mondatijt kala alesttat ze
 rent halo atjanak · : ———

¶ Hatodzer kerdenyk az utolso zent kenetnek
 zentségevel. hogha azonnok maria
 vette az kenetnek zentségeet. Melly ker
 desre veuid jzeuel vea feleltetik illyen
 okossaggal. nagy albertnak mondasa
 zevent. hog azonnok maria vette
 az utolso kenetnek zentségeet. Mert
 nagy mond zacab apostol. Ija balaty
 nyind az tellyes tevruent meg tartan
 gya. egytben kedeg nettenzendyk. bi
 nes lezen menden tevrubenben auagy
 parancholatban. De myert az utolso
 kenet volt parancholatbol zereztetuen
 iduezentententel es annazent egyhaztol.
 Mytessen zent mart jnya. hog vront
 elteulde az es tanevtuanyt meg kevelny
 varasokat. tyt meg kenetnek olajal
 az betegentet. es meg gyogyulnanak.
 Azert azonnok maria es tartozyk
 uala az utolso kenetre. es ezbeul ker
 nettenzyk hog fel vette azonnok ma
 ria az utolso kenetnek zentségeet. —
 ¶ Hatodzer kerdenyk az papi zerzetreul nagy
 zentsegreul. feleltetik ezreul nagy albert
 nak mondasa zevent. hog azonnok

maria chak ez papu zentséget nem vette
 sem ex raita nunchen az papu zentség
 net büllege auagy legye . Ez zentséget
 kedeg azzonont maria azer nem ve
 ue fel . mert nem illeek euneky fel ven
 ny . Elexzer nem illeek fel nenny azzo
 nyont marianak az papu zentséget .
 az ex allapatianak allentender voltaert .
 Mert az papu zerzetnek zentsége . embe
 retnek keulsen alettasok zerent . mutat
 nemennemen meltosagot . belent kedeg
 buzonsag zerent . illyc alazatos zolgalatra .
 Masodzer nem illeek fel nenny az papu
 zentséget azzonont marianak . alaza
 tossagnak otaert . es egyeb azzonyalla
 tothoz egyenlen voltaert . Mert azzony
 allatok ez papu zentségteul ky rekeztetnek .
 az azzonyallaty termezetenek meltatlan
 sagaert . es az bijn tetelnek nagyob gyar
 losagaert . es mynd azokert mellyek
 keuuetkenzenek . az ex alkotmatlan
 bnyodalmatbol . De te immar mynd
 ezekben azmondhatnad . hog ezekben
 keuuetkenyit . hog azzonont maria
 nem volt malahtal tellyes . Mert ez pa

me zentssegnet malažtija nem boit eubenne.
 feleltetijt erre nagij albertnak mondasa
 zarent. hog jollehet. hog azzonionk
 maria fel nem vette az papij zerzetnek
 zentsgeget. De magga balamynemen mel
 tofat anagij malažt adatijt az papij
 zerzetnek zentsgeben. ez fele meltofat
 gal es malažtal tellies volt azzonionk
 maria. sent meeg felieb. miſteppen
 ide alab iobban meg mondatijt.

Mert aniazent egijhaz jolgaunak az pa
 potnak. ez papij zerzetnek zentsgeben
 adatijt corona anagij piijib. az eu tij
 mſtnek meltofatnak zegnere. De azzo
 nionk marianak volt meltofatnak
 coronaja. nem chat vitzkenden ania
 zent egijhazon vraltoduan. De ennek fe
 lte miud az tellies gnezedelmi bent
 zent egijhazon vraltoduan. az az menyor
 zagon. Es meg ez papij zerzetnek jolgan
 kezzel az az. az papot kezzel. Eij eu ke
 tek nagyob. lijuattatijt papanak. Eij ne
 veztetijt. iften jolgaunak jolgaunanak.
 Azzonionk zepentelen juž maria fedeg.
 papanak es menden angelotnak. es miud

ez telhes belágnak állomja es kralne állomja.
 Es meg es papij zerzetnek zentségeben. ha
 guon istentől adatot hatalm. es istennel
 vicariosatul adatot hatalm. eu alatta va
 lotnak. De ez bodog zuz mariaban nagyon
 menyen hatalmassag. telljesseges es eurent hatal
 massag. az netij adot hatalombol. Es meg
 es papij zerzetnek zentségeben nagyon.
 meg kentenjesnek es meg oldozasnak
 mieltendeti. az kuchenotnak es papij ha
 talmatnak miatta. Azzonont mariaba
 kedeg nagyon hatalmassag vralpodny.
 meg kentenjesre es meg oldozasra. pa
 rancholat miya. Es meg az papij zerzetnek
 zerzetne zentségeben nagyon hatalmassag.
 es papanak nagyon telljes hatalma
 de chat ez eletben. Es nunchen papanak
 hatalma mennyozagban. sem purgato
 rionban. sem potolban. Azzonont ma
 rianak kedeg volt hata telljes hatalma
 ez eletben. mennyozagban. purgatorn
 omban. es potolban. Azert mongya
 zent bernald. O zuz maria teneket ada
 tot hatalm. menyen es feuldeyn. es
 ualanyit abar. meg telhetend. Azert

nyhuan kagyon . hog semmynemen zent
 seg nyhchen es malaht . ty az zu maria
 ban nem volna . O avert zu maria es
 felette aldot zu . O dychensleges azsonyo .
 O meltosagos leax . edesseges zu maria . ty
 foghgyja meg elmenueel . ty iclenthety meg
 nyelueuel az te meltosagydat . malahtydat .
 es iozagos myelkendetidet . ty choda dy
 chyrhet tegedet meltan . ha myndeny
 keunket ezer zara volna . es myndeny
 keunket ty ezer nyelue volna . tegedet
 dychyruen . nem volnaik eleget te dy
 chyretendre . Tyak es egyet keunket
 o kegesleges zu . egyetlen egy nemense
 geunk . es my zyuunket vigassaga .
 edes azsonyok konyegeunk tegedet . ^{reuked}
 hog te edes fjadnal . az edesseges re
 susnal . melyet nekem iduezeytenkel
 attal az aldot iesust . hog ordemblyemi
 te jmadfagydmad en dychesegendben
 vezestet lennent . . . .

It kezdetnek az zentsegnek regular
 tyunket myndenyket . : : zsonyok maria
 nagy tenkellekseggel meg tanta . : -

te jmadfagydmad

Zentségnét elsev regulacij melijet nemes azo
 nyont maria mynd te en tollyes elereben
 meg tartot. mondatyt gonozotnat el tauoz
 tatafanat. az az. bynetnet el tauoz tatafanat.
 Azert mongya dauid ppheta. liyolual az go
 noztul. Mert az betetnet es az bynnet go
 nozza. ellentendyt az evet bodogfagnat
 zentségnét es malažtnat ellene. annat ota
 ert eguent nem alhatnat. Eynet otaert
 tyalt az br isten isauas ppheta myat mond
 uan. Zennyetet meg gonozotat tennetet. ta
 noljatot iot tennetet. Az teurueen teniben es.
 nygy kagyon meg iruan. hog az artatlan
 fagnat zentsége chak az jotnat illic. Az go
 nozt mondatnat konfolnat. az jot mon
 datnat buzanat. Azert iduezentent iesus
 tul adatot sentenciara myat nygy mond. Pen
 tenyetet enue az konfolt meg egetesre. az
 buzat kedeg gyenlychetet az en zenyemben.
 Ezekbenl tenuettenyit. hog az aty gonoz.
 emygy gonoz. addeg nem leljet zent es id
 uezenlenden. lianem karhozando. Annat
 otaert ty atar zent lenny es bodog. zentség
 hog elenzer el lianolion az gonoztul. es pe
 nitenziat tarclion az bynvenl. Iduezentent

net elsen predicaciuca zereut · hōlot ugi
 mond kala · penitenciat tarchatot · mert el
 benzēleut memētnet orzaga · Ez zentsegnēt
 elsen regulat · az aldot zuz maria nagy fel
 segesen meg tartat · Mert mynd en tellies
 eleteben meeg chat bochanando keppe sen
 nettenzeek · :- Zentsegnēt masod regulana ·
 gotnat myelkēdetij · azert mongya zent da
 uid propheta · es tegy got · Mert mytēppen
 zent gergelij mongya az confessorokrol
 valo omelyaban monduan · keues az
 hog ember chat gonozt ne tegyen · hanyam
 meeg ennet felette ember evetēszegēt
 zo myelkēdetekben es bereitzi nagy
 chelekedni · Ez zentsegnēt masod regu
 lat es nagy teutelleseggel meg tar
 tat nemes azonont zuz maria · mert
 mynd en tellies eletek keulte zentseges
 zo myelkēdetekben · Mert mytēppen
 mynd egyetemben irnat azonont
 mariarol · epiphanius · germanus ·
 ignacius · es zent hievenimus · croma
 ciushoz es heluidiushoz jut leueleben
 monduan · hog azonont zuz maria
 mynd en tellies eleteben illien regulat

zerzet kala eumaganat · hog beternyenek ide
 ijen menden napon feltelne · es mynd regge
 ligz zennetlen imadtoznet · Uannaltul fog
 ua kedeg gondoltodit kala · az en zent
 fjanat hittossagarol · az az · az en zentszeges
 foganatharol · Zuletesereul · bereztsereul ·
 beuiteroul · teenzenuedesereul halalarul ·
 eltemetesereul · fel tamadasarol · meniben
 menesereul · zent leletnek bochatasarol ·
 es menden egueb zentszeges mieltkerdetireul ·
 Es nagy halat add kala az ur istennek ·
 emberu nemzetnek illien begyes meg
 valtasarol · Mlytoron az nap meg vilago
 sodit kala · mynd napnak harmad idene
 igt · hierusalemhez kezdel valo helyetel · es
 hierusalembe beleul valo helyetel · bittben
 cristus vront mieltende emberu nemzetnek
 iduessegeet · ezetel azonnont maria nagy
 aytatossagtal mieltkerdet zerent meg
 zaruja kala · Napnak harmad ideneteul fog
 ua kedeg mynd wnung · zenuesnek dolga
 ban foglalija kala magat · Mondatyt ke
 deg hog bechben nagyon egy en nagy
 maue · hit monduat hog azonnont ma
 ria zente · Es valatyt lattat az enuet

azt mongyak hog solya annual zebbet ember
 nem latyat. Es meg nonatulsogua. Imad sag
 tul elnem tauozit kala mignem az angyal
 nety ielenit kala. es ettet vezen kala az an
 gyal fezebeul. Eit zokot kala nety hozny
 az angyal. Es vezi kala az angyalatul azo
 nyont maria. nagy hala adassal. Sem cho
 da az hog azonyont maria ettet vezen ka
 la az angyalatul. mert ha az br isten. iz
 valhelnet fiait eltette mennaual nyegyen
 etendeng az kyetlenben. angeliu je feznet
 zerzese miat. Es ha illies pphetat eltette.
 oreb hegyere fel menteben. meneuel an
 tab bel hynneunt azonyont mariarol.
 Azert az ettet mellet azonyont maria
 vezen kala az angyal fezebeul. enmaga el
 retit kala vele. Meli ettetet kedeg ve
 zen kala az papu fejedelmekkel. azokat
 az zegyeneknek oztogatya kala. meeg
 ennek felette valamit keres kala azo
 nynt maria fezi mutassaual. azt es ze
 genyeknek oztogatya kala. Sedulius es
 vgyi mond. hog azonyont marianak
 en agyanak fezenel kala egy zeek. meli
 zeekben az zent kennyet alnat kala.

Melij keznyuetben oluafuala azzoniont
 maria · ev aalmat el haggiuan · Vala vgya
 ottan imado hely es · hol azzoniont maria
 zennetlen imadfasban es isteny gondola ·
 totban al vala · Annak okert nyluan
 vagnon getbeul · hog semmynemen iden
 nem volt · semmij hora nem volt · Ebe
 nemes azzoniont maria foglalatos nem
 volt volna istennet folgalatnaban · es
 erdemetnek kereseben · : —

Zentsagnet harmad regulaja · laboru
 sagnat betesseget valo el zenuedese ·
 Vert mongva dauid ppheta · keres be
 kesseget · Mert az betesseget valo zen
 uedes · tenkeltet dolog · Vgy mond
 zent gergelij · zenteknek elete · ev elle
 nek valo laborusagban · betesseget
 valo zenuedesben esmerteknek meg ·
 Iduezenteknek mondasa zent holot
 vgy mond · ti betesgetben burjatok
 az ti leltetek · : · Ez regulat es jgen
 nagnon meg tarta azzoniont maria ·
 mert az ev tevese vgy betesseget meg
 gyenyhetetlen vala · minden gonostul ·
 De valyon ti gondollatnaja meg eleg

segosen. mene nagy sot kesereuseget zen
 uede nagy betekesuel az zu maria. My
 koron lata az eu edes fiat az nagy kefe
 ren teen zenuedny. tynet kesereusega
 net tenre az eu zinet altal jara. Sem
 leletek eu benne chat mentul kisseb
 betekelen jge es. ty chat egy bezedouel
 az eu sjanat meg fezenyent. erdemlette
 volna istentul. hog mynd meg eulette
 volna. Mert ha illies ppheta egy jgeuel
 erdemlette. hog menyozagbol tenz zal
 lyon ala. es meg emezze az entuen em
 ber elet jaro hadnagyt. es mynd tyt
 eu bele ualanat. Nagyal jntab meg
 tehette volna et az istennet anya. De
 oluasd mynd meg az euangelyomokat.
 es bizonyal nem leled azt. hog az zu
 maria az eu egynetlen sjanat teen
 zenudedseert bizonykodot volna jneul
 tent volna. nagy bozsu allast tenant
 volna nagy teert volna. nagy chat
 egy jgeuel ellene mondot volna. O azt
 zu marianat. es eu zent sjanat bronk
 iesusnat bodogzagos betekes tartasot.
 tynel ez belagnat elet adatek. O azt

bynes emberij allat · tanolijad keuuet
 ned az en begijelmessigeuuet · begijesse
 geuuet · betessog tartassotat · es en nagy
 zeledsegeuuet auagy egigyengyuessegeuuet ·
 zentseguet negyed regulana al · zijuek
 es gondolatnak hizta es zent keuansa
 gaban · Az az · hog semmi feuldekre
 ne igyeteziet · semmi testuetat ne ke
 uanjon · hol az en zijue meg zeppen
 feulne · az en zerelemetel · Ez tjalgija
 az ur isten ysayas ppheta miat mondu ·
 Mosogratok meg · legyetez hiztat ·
 Negyetez el az gonoz gondolatokat · az
 en zemenim eleul · Jduezentent es · az
 hizta zijue emberetnek igyerte isten
 nek latasat monduan · bodogot az hiz
 ta zijueuuet · mert enk istent latnak ·
 Ez regulanak oka kedeg vetetyt zent
 agostontul · zent ianosnak mondasan
 holot ugy mond · Menden ember olia
 ran · miuemeuuetet zeret · Ija feul
 det zerec · feuld nagy · Ija menyor
 jagot zeretad · menyorzag nagy · Ija
 istent zeretad · nem mondom en tene
 ked · hog isten nagy · de halijad miat

mond dauid ppheta az soltar keunden mond
 uan. En mondan. istenek uatol es az fel
 segesuet fiay mynd nyayan. Ez vegulat
 meli nagy zerelmel meg tarta azonjont
 maria. nyiluan en elentetyk zent ambrus
 bezedereul. Eit ut az zuzessegreul monduan.
 Mychoda nemeseb istennek annyanal. my
 choda feneseb annal. Eit valasztot az eret
 fenesseg. Mychoda tiztab az nal. En cri
 stust zepplen neteul zulte. Juz uala nemchat
 testel. De meeg elmeuel es. En semmyne
 meu chatardhsagnak gonoz keuanfagauul.
 az en tizta keuanfagat megnem sebhette
 uala. Esmeg ugny mond. az io gondolatot
 mendenkoron tarsij balanak az Juz maria
 nak. Zuyuel uala alazatos. bezedereul va
 la meeg eert erpelchen. lelkeul uala ezes.
 mendeneknel keusebet zol uala. egrebet
 nel iobban tanol uala. kezij mutanara
 zgnetekizit uala. bezedeben jgeen zemer
 mes uala. chat az ur istent zokta uala
 keresny. es tellies zuyuel zeretny. Ugnan
 ezenek meeg esmertetnek zent anselmos
 bezedereul es. En azt mongny. hog azo
 nyont maria anne tiztassagual fenlyk

vala . Eynel nagyob nom erthetjetyk
 istennek alatta . : —
 Zentsegnék eutod regulája al . Jgaz es
 zent jgyetkezeten . Eynel ember regu
 laltatyk jgazgattatyk menden jo my
 elkedeteben . Mert nytkppen idue
 zenteunk mongya . Zent mathe irtameg
 keunyuenek hatod vezeben monduan .
 Az te testednek zenuetneke . az te zemed .
 Ija az te zemed egygyenyen lezend . nom
 valuan setetsegetnek valamelij vezet .
 mynd te tellyes tested vilagos lezen . Deha
 az te zemed az az . az te jgyetkezeted al
 nok lezend . te tellyes tested az az . myn
 den myelkedetent setet lezen . Mert
 az kor isten jntab vezi az jgyetkezeted .
 hognem az myelkedetent . Igyi mond
 pogan beulc . hog kalamynék az vege
 jo . az dolog evmaga es jo . De kalamy
 nek az vege gonoz . az dolog evmaga es
 gonoz . Zent pal apostol es jgyi jnt myn
 tet monduan . Mendeneket istennek
 diachyreture tegyetenk . : . Ez regulat
 es meg tarta nagy tenkellekessuel az
 zonyont maria . Mert mendenekben

semmit egiebat nem keres vala . es semmi
 ve egiebre nem igyekszik hanem chat
 istennek visszazere . Miteppen en rola bi
 zonsagot tezen zent ambrus doctor . Juszessz
 veul irt kevinneben . : —

Zentsegnak hatod vegulaja al . zent lelek
 nek eutseben . Mert az zent leleket ma
 lastija nekeul . nem zenteltetjethet ember .
 Eireul egy mond zent pal apostol . comitio
 sokhoz irt masod kevinneket harmad t ve
 zeben . monduan . Nem hogz mi eleget
 volnant valami irt gondolmi mi magont
 tul chat . De menden mi elegsegeunk .
 istenteul bagyon . Az terueen kevinne es
 egy bagyon meg iruan . hogz az istennek
 malasztija nekeul . az isteni parancholatok
 sem tarthattatnak meg . Masut es meg
 egy bagyon meg iruan az teruen kevinne .
 hogz az istennek malasztija nekeul . akar meli
 igeen hitos helyet sem iduezejthet az
 telket . Mert ember paradichombol . es
 angyal mennyorzagbol vettezueen esekt
 le . Azert valaki zente akar lenni . tano
 lion es belagba elteben isteni malasztot for
 galmatosson keresni es magyzerelmel meg
 tartani . :-

Ez regula es meg leletet nagy torkellefseguel
 azonjonk zepentelen ju mariahan . mert en
 telles hala zent leletnek malahtal . En
 veul ugi monda zent gabriel archangyal .
 Jduezlety maria malahtal telles . : —

Zentseguet leted regulana al . etelnek italnak
 iozansagos meg tartasaban . Mert ugi u
 gyon meg iruan az teuruen keunen . hog
 az tortossag . semmynemen menyeget
 nem hagy gondolny . Jduezentek iesus es .
 ugi mond . zent luter irta meg keunyue
 nek hujon egued veleben monduan . lassatok
 hog az ti zuuaret megue nehezenteffenek
 tortossagual es vejegseguel . zent peter apostol
 esmeg ugi mond . Amamfiati iozanok le
 gyetek es ugiuatiatok . mert az ti ellen
 segtent pokalbeli eurdeg . miuexpen az or
 deno orozlan kerenguen keueg . meliet be
 nyelien . Ennek ellene alliatok eressen hujben
 Ez zenuedeteseguet regulanat buzonfag
 ual meg tarta azonjonk ju maria .
 mendenekben tartuan eymagat Jgeen
 nagy mertekleteseguel . Enveul buzonfagot
 zent zent ambrus doctor . Juefseguent

irt kennyeben mondvan. Mij zolyak az zuz
 marianak eettejnet zenuedetesserevel. es
 az isteny elmeeltendesseket beuelkedeserevel.
 Az eetteket zenuedetessere kala az zuz maria
 ban. termezket felette. Az isteny elmeel-
 tendes kedeg kala az mariaban. menden
 zdenet kezben ketese nevel. Es ha mij
 koron azonnont marianak etelre kalo ata
 ratya lezen kala. az etet angeloktul el
 hozatik kala. Nem oli etet ki guenyereu
 segenket zolyaltatna. hanem ki az eu ele
 tet taplalnaya. Az zuz marianak eu el
 alasa. Jntab volt zuzseg. hognem gye
 vesseg. De maga mijeoron az zuz marianak
 teste alozik kala. akoron az eu elmeie
 vigyaz kala. Es a eu almaban az meg
 oluafot irast vagy meg elev mongya kala
 vagy az alombol felsertennek az irafokat
 oluassa kala. Ime zuz marianak eu nagy
 igazsaga.

Zentsejnet miolctjad regulaya vagyon.
 isteny zeretetnek keuansagaban. Mert az
 az isteny zeretet. kinevel sem luit. sem
 igazsag. sem io myeltendetet nem haz
 nalnak iduessere. kirevel vagy mond zent

pal apostol corinthiosoftho3 ivt keuvuenek nijen
 harmad veleben · monduan · lya emberetnek
 es angelotnak nyelueuel zolnak · zewelmem
 pedeg nem leyend · olijan nagyok mynd az
 penges eerc · zent bernald ugij mond · men
 den leletnek zentsegenek mene nagy volta
 ama mertetletist auagy becheultetist · az
 isteny zeretnek mertete zerent · ti ember
 ben nagyon · es kalatiben nagy auagy
 sot az isteny zeretet · az oli lelet nagy ·
 kalatiben az isteny zeretet keue auagy
 tyssed · az oli lelet es tyssed · es kalatiben
 az isteny zeretben semmi nyntchen · az oli
 lelet es semmi · erched az evet iduessere ·
 es nyolchad regulat es jgeen nagyon meg
 tartat az zepletelen zu maria · mert es az
 ur istent jgeen nagyon zerete · es az ev keu
 zelet istenert · az zu marianak istenijez
 valo zewelme volt elezer · termezet zerent
 valo · Mert az zu maria zerete cristust
 nytkppen ania · sent meeg jntab hog
 nem nynt ania · Masodzer az zu maria
 nak zewelme telljessere · mert semmi ne
 mev teremtet allat tektelleusben be nem
 telljesentette es parancholatot · zeressed ta

vndat istenedet te tellies zijueddebeul . es tel
 lies lalkedbeul . es te tellies elmedbeul . es
 menden te erendbeul . azzoniont marianal .
 cristusnak utanna . Harmadzer az zu3 ma
 rianak zerelme volt tiualt keppen valo .
 azert es . mert az zu3 marianak nem volt
 sem vart lenni hasonlatos fiat cristushoz .
 Azert es . mert az zu3 maria semmiit egye
 bet istennek tiuxele nem berefet . hanem
 csak tisztan az ur istent . Negyvedzer volt
 az zu3 marianak zerelme bizonyagos . Mert
 miikoron egyebetvel jeny legen iruan sivat fia
 iesus bennijenet tylenched vezeben monduan .
 senty nem tuggya hoghya tyenleusegre auagy ze
 vetetre legen melto . Ez bezedentet nem volt
 helye az zu3 mariaban . mert azzoniont maria
 menden ketsegnetek bizonyos volt . istennek
 tiualt keppen valo malasztjabol . hogh eu istennek
 zerelmeben volt . Azert mynd ezetbeul nyiluan
 vagyon . hogh azzoniont maria zentseges volt
 mert istennek zerelmeben valo . : —
 Zentsegnetek tylenched regulana al . alazatosag
 nak fundalaban . Tyireul ugy mond iduezen
 renk . Zent luter urta meg bennijenet ty
 zentheted vezeben monduan . Miikoron mende

neter meg tekintet . melyet parancsoluan
 vadnat nettent . mongyator hajontalan zol
 gat bagyonk . Es meeg ugy mond . balaty en
 magat meg alazja . az fel magasztalyt . hugo es .
 ugy mond az alazatosfogol ugy mond . hog
 az oli ember nagyob mennyorsagban . Pi
 es velagon alazatosb . : —

Ez regulat es meg tarta azbonyonk zu maria .
 mert igeen alazatos kala . Mely alazatosfog
 ert leun istennek igeen kellemetes . hog
 lenne istennek anja . Eireul bizonsagot te
 zen zent lutac monduan . meg tekintete ex
 zolgalo leanyanak alazatosfogat . Ez alazatos
 fogol zent bernald es ugy mond . merem
 mondanom . hog az zu marianak zujessze
 alazatosfog netent nem volt volna kelleme
 tes istennek . Mely alazatosfognak miatta .
 erdemle igeen nagyon fel magasztaltuy .
 De miert azbonyonk marianak mendenek
 net felette fel kel kala magasztaltuy menyeb
 ben menden angelot para felet . Annak
 staert kenuetkenyit . hog volt mendenek
 nel alazatosb . mynd zuhuuel . zanyual .
 es myeltendetyuel . Az zu marianak ala
 zatosfoganak iegye tyt hisel kala zuhuiben

mentem jutab ielentetiġ meġ aġban . Mert
 miġtoron aġ zuġ maria kalaġtatneet aġ iſtenu
 anijaſaġna . ottan eſmere maġat lenni
 zolġalo leannaġ . Annaġ oġaert monda
 ġme urnaġ zolġalo leanna . Aġ zuġ maria
 naġ zanaban ualo alaġatoſſaġa ielentetiġ
 aġban meġ . ġoġ miġtoron aġ zuġ maria
 aġ ur iſtent naġgeiſtanaġa . aġtoron ennen
 maġat monda lenni alaġa iſtenneġ ala
 zatoſ zolġalo leannaġat monduan . Meġ
 reġente eu zolġalo leannaġat alaġatoſſa
 ġat . Aġ zuġ mariaġat miġelkendiġiben
 ualo alaġatoſſaġa ġġeen naġġion meġ ie
 lenteteġ eġben . Mert miġtoron aġ zuġ ma
 ria uolna iſtenneġ anija . nalanaġ kiſſebet
 meġ latoġata . aġ aġ . ġent erſebet aġġont .
 kiġneġ eġ alaġatoſ zuġ maria eġeb beġġenne .
 ee ġarom ġolnaġiġ neġi zolġala . O aġert
 zuġ mariaġat ġhodolatoſ alaġatoſſaġa . ġme
 angeloġnaġ aġġonna . eġ uelagnaġ aġġonna .
 iſtenneġ anija zolġal alaġ ualonaġ . Aġert
 oġe beġali tanoli meġ alaġtatniġ . aġ ala
 zatoſ zuġ mariaġat peġdaġanaġ . —
 ġentſeġneġ tiġeġ regulaġa al . beġzeleġneġ
 epeleġiben . kiġreġ uġi mond richardus

+ Pinalue

~~fel embernek~~ alkotmason zentek lenni
 fel zent embernek · alkotmason zereget
 nek lenni · meeg a jobhoz es · ki ki veul
 vadnak · hog zent pal apostolnak monda
 se zereit · jobat tegyeunk · nem chak isten
 cleit · de meeg emberet cleit es · az az ·
 hog mynetunk legon epente nyayassa
 gonk · Mert keueset hoznal az hysten el nem
 tauozny embernek eumaganak · es egye
 beket az hysten peldayanal auagy igye
 uel ki vetny · zent gergely es meeg usy
 mond · hog az fejedelmek anne halalok
 ra meltok · mene gonoz myltekedetnek
 peldayat bochatyok az ev alatt valokra ·
 meeg ha az gonozokat az fejedelmek
 solja sem tenneket es · bevt arisztotyles es
 usy mond · igeen io ember az · ki nem
 chak eumagaloz celtetik iozagos myltek
 detekkel · de celtetik egybekhez es · gonoz
 ember kedeg az · ki nem chak eumaga
 hoz celtetik gonossagyal · de egybekhez es ·
 Honiont maria kedeg solja sentynek
 gonoz peldat nem adot · Mert mykep
 ren zent ambrus mongya · zuzessgreul
 jut kenben · hog az buz marianak

Zemenben semmijnemew hynijorgas . auagi
 horgassag nem volt . auagi bizza ne
 zees . Az zuj marianak bejedeben semmij
 aprosag auagi chuf sag nem volt . mi
 nemew bejedettel eelnek az gonoz erkeul
 chev affonqallatok . Az zuj marianak en
 maga biselese . nem wala tetoua zegde
 len . Az en janisa nem wala tetoua hui
 lodofo auagi tetergew . Az en mielkewde
 tyben . semmij zegyenszeg nem volt . es
 az en zana nem volt aprosagra Judento .
 Ugy hog az en testenek tyssen kepe . volt en el
 meenek abrahatija auagi mutatouja . es iam
 borsagnak peldake auagi zegye . zent liye
 vonimus es ugy mond az zuj marianak
 zent eletireul . cromaciushoz es heluidiushoz
 jrt leueleben monduan . Az zuj mariat sentij
 solja nem latta meg haraguan . gonoz beje
 det mondanij . extet sentij nem hallotta . Min
 den en bejede es miynden en mielkewdetij
 oli jgeen tellyes wala malasztal . hog esmer
 tetneek en mielueben isten . Biszonual az zuj
 maria epentij wala en 10 peldanauul en fer
 jelut . es hagnalt evnetyk ionak tanentafabi
 Mert mielkewpen zent hieronimus mongya

Hog az zu maria zorgalmatos kala az en
 tarsjrol. Hog balamelikt en kezzenlent
 ne vettez neet nyeluenet myatta. Es hog
 balamelikt ne mondana boszu bezedet.
 auagy keueli bezedet az en tarsanak. De
 myndenkoron az ur istent algya kala.
 Es hog az zu maria meeg chat az en ke
 zennetiben es. megne zennneet istennek
 Duchyretytenul. Ija kalaty ennek kezzen
 kala. az kezzennek fogadafaeft felel
 kala. Deo gracias. Az zu mariatul jenne
 ez nemes tanolsag elenzer. Hog mykoron
 az zent emberetnek kezzennek. Hog ent
 Deo graciaft mongyanak. Az zu maria
 nak mynden napon lattatnak kala angye
 lok zolny. es mykeppen jgeen zvelmesset
 engednek kala ennek. Ezet zent hiero
 nymus mongya. Ezetnek felette. az en
 nemes zent elete. minden egylazakat
 meg belagofajt. aduan lenty epenletnek
 peldajat. mykeppen enekli anyazent egy
 laz. — Zentsegnek tyzen egyed ve
 gulaya al. minden lenty iszagotnak
 etessegeben. Azert mongya zent bernald
 Akar meli jgeen ostorozjad auagy kerjed

te magadat · akar meli jgeen gentewyed
 te magadat · Az lelti iofagotnak bra ·
 nem agya teneked az en benfeget · az az ·
 te keled letet · auagy zelen voltat · hanem
 ha · leyendel lelti iofagotnal meg eteseulte
 tent · zent pal apostol es vgyi mond · Nem
 bezedben kagyon chat · istennek orzaga ·
 De lelti iofagban · sem eleg hog emberben
 chat egy lelti iofag legen · de jzentseg hog
 menden lelti iofagot legyenek emberben ·
 hog azotnak miatta mynden bynet ty
 enjessenek · Mert nytuppen e belagnak biteje
 nem haznalatos · hanemha menden segy
 vere leyend · Ezentuppen cristusnak vize
 biteje sem lehet haznalatos · ha ennety
 meg fogyattozlyt · kagy enbenne nem le
 yend kala meli lelti iofag · Azert mon
 gya zent gergely · Egy lelti iofag · egyeb
 lelti iofagot nekent · auagy myndenekent
 fogya semmiy · auagy tentelleten · Tullius es vgyi
 mond · ha ballod · hog tenabad egy lelti iofa
 gos mieltendet nunchen · zentseg hog egy
 se legyen tenabad · Ezt tullius mongya ·
 Azonnyont maria e regulat meg tarta ·
 mert en menden emberetnek felette fenlyt

uala menden leltü iofagottal. Azert ha az
 zuſ maria menden emberetnek felette feen
 let menden lentü iofagottal. tahat en igeen
 zentſeges uala. Ugy mond zent hieronij
 mus. Ija zeretettel egedben uged. ſemmi
 nemer leltü iofag nünchen oli. ſemmi
 nemer fenefseg. ſemmi nemer malaszt.
 ſemmi nemer tiztasag nünchen oli. ty
 nem feenlet az zuſ mariaban. : —
 Zentſegnek tuzentettend regulaja al. az
 joban kegyes kalo meg maradaſaban.
 Mert ugy mond zent gergely. hog heya
 ban nyelkenttetyk az jo. Ija az eletnek
 vegzetü elent. nagy halala elent el ha
 gyatyk. Mert nem az iduezenl ty az iot
 el kezdy. hanem az iduezenl ty az iot el
 vegzetü. Zent bernald ugy mond. That
 az joban kalo kegyes meg maradaſab
 oli leltü iofag. tynek igyrtetyk az en
 vet iutalm. tynekenl ſentü iſtent nem
 latya. : — Az aldot zuſ maria eſ regulat
 es meg tarta. mert en meg hanyolla
 tatlanul mynd halalyg ragasztodeek az
 johof. es meg marada az malasztnak
 rellueſegeben. Azert az zuſ maria volt

zegen zentseges . Oly azért hogy lelek ezen
 kegyel tenuesed az zuz maria . az en zent
 seges eletben . Ija atar meg zenteltetni .
 Ija atar egyent orzaglanu az zuz maria
 ual . Es ne hagyad az te annadnak zuz
 marianak eletenek tenuesheet . hogy adaf
 seet malaft auagy kegyelm te fejednek . . . —

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

4. **É**rdent mind zentekreul valo predicacio
 Gaudere et exultate · quoniam merces vestra
 copiosa est in celis · matheij 5. quinto ·
 Eurenlyeket es vigagytotok · mert atij jutalma
 tok beszeges menyekben · zent mathe monggia
 pennyuenek eutend vezeben ·

Tugytotok zereten atijamsijaij · hoiz anija
 zent egyház ez mai napon · tezen jnnepet
 niind az menyozzagbelij zentekreul · Mert
 az zentekreul kepetre niindenyekreul nem
 telhet jnnepet · az zenteknek sokassagokert ·
 yaneni tezen jnnepet anija zent egyház
 kezeunfegget · Adnak kedeg az zenteknek
 tyleno vendek · tyket anija zent egyház
 ez mai napon tyztel · Melij tyleno vendek
 vettenek az tylent responsoriumbokban ·
 tyt ez ejel enekeltettenek · Azert ez mai
 napon tezeunt jnnepet az felseges zent
 haromsagunk · Az az · atjanak · es sijn
 nak es zent leleknek · Es ez mett jecyuzte
 tyt az elseu responsoriumon · monduan ·
 Summe trinitati simplici deo · una diu
 tab 2 cet · Az az · felseges zent haromsag
 nak · egy istennek · egy istenfeg ·
 egyenlen dicheuseg · egyneuent felleg

Atjanak es fijnak es zent leletnek. Eij
 ez egez belagot eu birodalma ala betij.
 vers. prestat nobis gram deitas beata. 2. act.
 Agnon mi nekeunt malasztot. atjanak
 fijnak. es veledegibe tegies zent leletnek
 bodog istensége. Eij ez egez belagot eu biro
 dalma ala betij. Es meltan tisztelenden
 mi tekeunt ez mai napon es naponkent
 feulden ez felseges zent havomsag. hog
 zeuendevre erdemlienk cutet mennekbe
 bodogul nezniij. Mert ez az evrek elet.
 hog nezient az zent havomsagnak tekteu
 veet. Annet okaert mongyi dauid az soltar
 ban. Mert ezer ezteudent te zemenid eleut
 oljanak miint az tegnapii nap Eij elmult.
 Es az istennek latasaban. meg esmereut
 minden zentet menhorzagban. es miu
 deunt eueul es meg aztia az eu erde
 miit massal. Annak okaert mongiya
 zent anselmos. minden zent annet
 eueul az maB zentnek erdemereul
 miint zintyn az eu tulaydon erdeme
 veul. Inie azert melij nagy zeretet wa
 gnon az evrek menhorzagba. es az
 akaratoknak melij nagy egyenlenségeut.

Masodzer tezeunt Junepet ez may napon
 azzonjont zepleutelen zuz mariana.
 es ez meg jegyeztetyt az masod respon
 sorionban. ezenteppen monduan. felix
 namq es sacra ugo maria. 2. ca. Az az.
 bodog uagy es zent zuz maria. es men
 den dychyvetre melto. Mert te beleu
 led tamadot az jgassagnak napja xps
 miy isteneunt. vers. Ora pro populo.
 Az az. Amagy az nepeert. kezbe jary
 az egyhazi emberetert. esedezhet az
 aistatos azzonjallat termezetert. Erez
 het mendenek az te segedelmedet. Ma
 latyt tyztelyt az te Junepedet. Mert
 te beleuled uagy te teuled tamadot az
 jgassagnak napja xps miy isteneunt.
 Ennek okaert meg kel tudnonk. hog az
 zonnont zuz maria. mynchen az zent ha
 romsagnak zerebeul. Mert az zent ha
 romsagban mynchenek teub zemelyet
 haronnal. az az. Atya syp es zent lelet.
 Az zenteknek uagy angeloknak zereben
 synchen azzonjont maria. hancem fel
 magasztatot menden zenteknek es ange
 loknak folettek. Ennek okaert azzonjont

maria ez marra mai napon nagy tiz
 tesszegel tiztelenden minden lyyu korezt
 uenekteul. Mert eu miueteuuk anijant.
 es lyyufeges zok zolo. Ennek okert hason
 lattatyt az edes zuz maria az hajnalhoz.
 mert miuettepen az hajnal kezepent tart
 az nap kezent es az eij kezent. Ezentep
 pen azzonionk kezbe jar isten kezent
 es bijnos emberet kezent. Annak oka
 ert mongya az edes mezzel folyo edes
 bezedeu zent bernald doctor. bator ja
 vulasa bagyon embernek istenhez. hol
 eu erette kezbe jaro az syyu atjanak
 eleutte. es az anija syyanak eleutte.
 Cristus meg mezenteleneistuen eu testet.
 mutagya az atjanak oldalot es az sebe
 ket. es az anija mutagya eu syyanak
 az emlent. Azert nem lehet ot wala
 miuettepen walo el ezes. holot ezve
 folnak zerelminet enne nagy tegyeij.
 Hasonlatyt ennek felette azzonionk
 maria az hodhoz es. mert miuettepen
 az hod egueb chyllagoknal. az feuldhez
 kezelden bagyon. Ezentep pen azzonionk
 maria es. minden zenteknek felette.

keuzelben bagyon menden biuesekhez . az en
 uralmassagual . Azert mongya anja
 zent egyhaznak belagossaga zent agoston
 doctor . Maria az . aki menden zenteknek
 felette . haladot nyer az parancholat
 teuren biueseknek . hog ellene mongya
 nak az en teuelugeseknek .

1 Jarmadzer ez mai napon . tezeunk ju
 nepet munden zent angeloknak . ki meg
 jegyeztetik az harmad responsoriumon .
 monduan . Te sanctu dñi in excelsis
 laudant 2 cök . Az az . Tegedet zent urat
 magassagokban dychyret menden
 angelok monduan . Tegedet ur isten illet
 dychyret es tisztessg . verb . Terubijn
 es seraphijn sanctust auagy zentet ki
 altnak . es menden menni zer mond
 uan . Tegedet ur isten illet dychyret es
 tisztessg . Ez istenek zent angeli mi
 teueunk meltan tisztelendek . mertzol
 galnak mineteunk menden helyen
 es menden jdenben . Anna-okaert
 adatik angyal eurizetre mendenben
 embernek anjanak meheben . hog po
 kolbely erdegteul megne foittasset .

Ely zeuuen eu anyanat meheteu. hog az
 ferezfegnet malaghatul megne bantasset.
 Ez velagban eluen. hog sot bunctnet mi
 alla megne haboreytasset. Es Ely menuen
 halalna myatta ez velagbol. hog halala
 nak adyen. hirtben ne befertasset. anagy
 vementelenfegben be ne vontasset. Es
 hog gyonasaban potolbeli eurdegteul
 halala toron megne bantasset. Ez velag
 bol Ely mulasa utan bedeg. hog potolbeli
 erdegnet teureteul megne fogasset.
 Negyedger ez mi napon rezeunt zune
 pet. minden zent patriarchatnak es
 minden prophetanak. Ely meg Jegyez
 tetist az negyed responsorionon. Ely
 enekeltetist zent Janos baptistarol mo
 nduan. Inter natos mulierum non
 surrexit maior iohanne baptista. 2 ceth.
 Az az. Azonijallatoknak zuletti kezet
 nem tamadot nagyob Janos baptista
 nal. Ely vrnak utat meg zerzette az
 Elytlenben. kers. Volt ember bochatta
 tot istenteul. Ely bala neue Janos. Ely
 vrnak utat meg zerzette az Elytlenbe.
 Mert ez zent Janos baptista nagyob pro

phetanal · Mert az kyt az egyob pphetak
 prophetalanak auagy jenuendeunek
 mondanak · azt ez zent Janos baptista
 vijauul mutatata meg · monduan · Jme
 hol uagyon az istennek baranya · ty el
 vezij ez belagnak bijnel · Ennek felette
 zent Janos baptista cristust meg keresztel-
 le · Tisztelendek azert miy tyleneut
 ez mai napon nagy tisztességgel · miynd
 az o teruenbelij zent atjak · Mert em-
 stus az miy edesseges meg halto isteneunt
 az patriarchatnak es prophetatnak
 gyenterektbeul zuleteut miy ereteunt ·
 Entedzer ez mai napon tezeunt Jnnepet
 mendon zent apostolotnak · ty meg
 jegyeztetyk az ented responsorionon ·
 monduan · Qui sunt isti · qui ut nubes
 volant · 2 cetf · Az az · Tychodak ezek ·
 tyk repesnek miyit az kendeut · Es miy
 keppen az galambok az en ablatokra ·
 uerö · feyerbek az honal · tisztabbak
 teynel · pyrosbak az o cbor tetemneel ·
 Es miykeppen galambok repesnek az
 en ablatijokra · Ez zent apostolok ez mai
 napon nagy aytatossággal tisztelendek

mi televunt · mert ez zent apostolok na
 gjob zentek menyorzagban · Ennek felette
 az zent apostolok plantaltanak es tanon
 tollanak mintek · az keresztjen hujben ·
 Es az hujnek tuzentet agazart · az az
 az credot · vrontnak menbe moneti
 utan az elfen conciliumban zerzeek ·
 Mely hujnek tuzentet agazart · tarto
 zik minden ember meg tanolnij es huj
 nij · Mert valaki az hujnek agazartja
 nak chat egytben tevelgene · ez evet
 ke tarhozneek · Annak okert igeen
 meg tel embernek magat oltalmaznij
 hog az hujnek valamely agazartjaban
 ne ketelkegjet · Hatodzer ez mai na
 pon tezeunt innepet · minden zent
 martiroknak · huj cristufert es az keresztjen
 hujert · az en veretet huj ontottak ·
 Eij meg jegyeztetik az hatod responsio
 viomon mondvan · *Lauerunt stolas
 suas et candidas eas fecerunt · et cetera*
 Az az · Meg mosag az en ruhajokat ·
 es meg feneseitket evket · az artatlan
 barannak vereben · vero · Ezek azok
 huj zenttenek nagy nyomorusagbol · es

meg mostak eu rulsnyokat . Az artatlan
 barnanak uereben . Ez zent martirok
 ez mai napon meltan . m tiszteltetnek .
 mi teulevnt nagy ajtatossaggal . Az zent
 martirokna nagy sot voltokert . mert
 miikeppen zent Jeronimus mongra . hog
 eztendeben minden napon leletnek est
 ezer martirokna nevek . Zent ieronimus
 jdeistul fogva tevb martirokat es mar
 tirizaltak nagy meg cultek . Es cut az
 az . az zent martirok miikeppen kazdag
 erevb vitezet . cristusna hitiert eu joza
 gokat . testeket . es eleteket veteek . Ezben
 adnak nekevnt peldat az zent martirok .
 hog miies vesseek elevevntek az hitert .
 Annak okaert vgy jvattatijt az teurven
 kevviben . hog anne nagynak kellenij
 az keresztien hitnek alljatatossganak .
 hog elezzer vesseek el az elet embertel .
 hognem az hit . Ez synchen meltatlan .
 mert valaki az keresztien hitert eletit
 vetij es cristufert . ez il ember legottan
 fel repeul menjetben . Annak okaert
 jvattatijt az teurven kevviben . hog vala
 kij cristusna neueert martiromsagot

zenuednet . azok kersfegnekul az evret eletet meg
 nyert . Hetedzer . ez mai napon tezent inne
 pet minden zent confessoroknak . Ely meg jo
 gyeztent az heted responsorionon mondvan .
 Sint lumbi vestri precincti . et lucerne arden
 tes in manibus vestris . 2 cet . Az az . legyen az
 ti derekatok meg euuedenzuen . es egen zen
 vetneket ti tezetekben . Es ti hasonlatosok
 vattok az emberetkez . Elyt karikat en vrotat
 mihtonon meg teer az menyetzentreul . vers .
 Vigyazzatok azert . mert nem rugyatok
 meli homaban . az ti vrotok zenuenden legen .
 Es ti hasonlatosok leztok vattok az emberkez
 rekez . Elyt karikat en vrotat . mihtonon meg
 teer az menyetzentreul . Ez zent confessorok es
 nagyi tisztessγγελ tisztelendek ez mai napon
 mi teuleunk . mert az iduessfegnek utat . es
 minden jozagos mieltendeteknek utat . pre
 dicallat miinekeunk iguel es jo pelda ad
 sotta . Mert meeg eluen ez jelen valo belagon .
 az zent confessorok vottanak alazatosok . beul
 chet . zemermet . tisztat . jozanok es nyu
 godalmasok . Ennet felette . immar menyet
 net orzagaban leuen . esedeznek mi eretennek .
 Es mihernek mi nekeunk irgalmassagot . es

malasztot es dichenfegget · Nyolchadzer ez
 maij napon tezeent innepot menden zent
 zuzetnek · Ez meg jegyeztetik az nyolchad ves
 ponsorionon · monduan · Audiuu uocem de
 celo uenientem · uenite omnes uirgines sapien
 tissime · 2 cetf · Az az · Halleet zozatot zenny
 menyorzagbol monduan · Jenuyetek menden
 beulchesszeges zuzet · Olajt ueijchetek az ti
 edentekben · miug az uen legeen el jenu · kerb ·
 Eufelenek idenjen zueultes leun · Jme az uen
 legeen el jent · Olajt ueijchetek az ti edentek
 ben · miug az uen legeen el jenu · Ez zent zu
 ketzet es uagij tiizteffeggel tiiztelendek mi
 teuleent ez maij napon · mert cristusnak te
 gijesij es menyorzagnak kiralne azzonij ·
 Mert cristus az uagij pap · kiruel ugi inu
 tatijt moysesnes egij kennyuenek huzon
 egijed uezeben · hog az uagij pap zuzet be
 gijen maganak felesegge · es ezbeul kenuet
 kezijt · hog az zuzet menij kiralne azzo
 nyot · mert cristus dichenfeguet kiralya
 eunekijt jegijeset · Annak okert mongija
 zent dauid az soltarban monduan · Allapeet
 kiralne azzon te jogodrol · meg aranijazot
 ruhaban · Zent ciprianus es ugi mond

Zuzessegreul valo kennyuchen mondvan. Az zu
 zesseg minden angelotnak luga. fertezetese
 getnek gyenezedelme. Jozagos myeltendetek
 nek tyralne azonja. es minden jotnak
 byrodalma. Tylenchedzer ez mai napon
 tezevnt jnnepet. minden balasztottatnak
 nemefnek es nemtelenentnek. gazdagotnak
 es zegenyentnek. jffyatnak es venentnek.
 votonsagyintnak. fyaqntnak es leanyint
 nak tiztessegeentre. Eyt jmmar orzagolnak
 menyorzagban cristussal. Es ez meg jegges
 tetyk az tylenched responsorionon mond
 van. Concede nobis quesumus Dne veni
 am delictoru. 2 in tercedentibus sanctis
 quoru hodie solemnia celebramus. 2 cet.
 Az az. Engegyed kerent uram myntekent
 byneventnek bochpanatjat. es ez zenteknek
 esedezese myat. Eytnek ma jnnepetet ingte
 lyent. Agy myntekent oly aytatossagot. hog
 erdemlyent az eu tarsossagokra jutnja.
 vers. Segelyent myntet az zenteknek erde
 met. Eytet meg bantnak tulaydon bynet
 Wencken meg myntet az zenteknek esedez
 zese. Eytet az az. abynesetet hadol ammy
 eltenidet. es ty attad az zenteknek az me

nyky gyenzedelm vetelnek palmarjat . netekent
 megnie tagaggyad biueentnek bocharatjat .
 Aggy mynekeunt olii aytatossagot . hog erdem
 bueunt az en tarsossagokra gutnja . Azert mel
 to mynekeunt feulden tisztelueunt mynd az
 zenteket . hog az zenteket esedezuenek miy eret
 reunt . Es nyeruenek mynekeunt malasztot
 ez ielen valo belagban . es duchenfeget az jen
 xenden belagon . Azert mongya zent ieronimus .
 lehetetlen sokatnak jmadfagoktat megnem
 halgattatni . sent jntab lehetetlen . mynd az
 zenteket es mynd az angeloktat megnem
 halgattatni . Es ha egy 90 ember ez belagon
 malasztot nyerhet istenteul . talhat miy telhetnek
 menijozagban mynd az zentek . Es ha az zen
 tek ez belagban eeluen . az en jmadfagokkal
 halottakat tamaztjattanak . poklosokat tisztelt
 jattanak . datokat uslagosejttjattanak . blyso
 nyaban mastan es menijozagban mynd az
 zentek kytnek ma jnnepet tezeunt . nyerhet
 nek netekent istenteul malasztot . Mert az zen
 tek az zerelment . mely zerelment vagyjon amiy
 iduesszegeunthez . zorgalmatosok myntet segeny
 teny az en jmadfagokkal az br istennek eleinte
 menden jdennek koraban . : . - —

Barathon napyara valo predicacio q.
 Ecce euangelizo vobis gaudiū magnū · quod
 erit omni populo · quia natus est vobis sal
 uator mundi · luce secundo ·

Ume hurredet neket nagy evreimet · meli
~~et~~ lezen minden nepnek · Mert zuletent
 hinedet ez belagnak iduezeiten · Azet
 zent lucach mongimkenyvenet masod re
 zeben · Mynd az tellies eztendennet vi
 gassagos mnepi kezent · cristusnak zule
 tesenet mnepe anneual vigassagos ·
 meneuel iduezeitenk iesusnak gyermet
 segenet mnepe edes · Annak otaert ez
 mai nap zgeen vigassagos · az mi edesse
 ges iduezeitenknek zuletesebenl · Annak
 otaert mongya zent leo papa · semmisteppen
 netel ot lenni zomorusagnak helyenek ·
 hol nagyon eletnek zuletese · Azert monda
 az angyal az paztoroknak monduan ·
 Ume hurredet neket nagy evreimet · meli
 lezen minden nepnek · Mert zuletet hinek
 tet ez belagnak iduezeiten · Annak ota
 ert ez jelen valo predicacijoban harnak
 leznet mondandok · Elsen lezen az euan

gelomnat istoriaiarol . Masod lezen ez zent
 jezus gnnepnek enruendetes voltarol . Iyar
 mad lezen cristusnat es az en zent anipanak
 zegenesegetreul . Eleuzer zoluan ez may e
 uangelijomrol . Iholot mondatist . Eij mene
 az parancholat augustos chazartul . mert
 ez parancholatrol quattatist scolastica isto
 riaban . hog octouianus chazar orzaglot
 negyuen keet eztendeigg . Es en halalanak
 eleutte tizenkeet eztendeuel . anne nagy
 betesseget zerze menden orzagogiban .
 Eijt roman chazarfagnak alatta valanak .
 hog beten zerent lattatneet be telljessedny isan
 asnak mondasa monduan . Ezue verit az en
 teureket zanto nasnak . az az zanto nasat
 chijnatnak beleule . Es az en zuchanokbol
 farloot . Es uszan ottan mongy isanab ppheta
 Nem emel teurt egy nemzet mas nemzet
 ellen . es ez volt az iden tyben kellet zu
 letny ez velagira . mendeneknek iduezen
 tevenek . Mijteppen zent dauid elene meg
 latta vala monduan . fel tamad ou napij
 ban igassag . es betesseget beuelkendesek .
 De mijert atara iduezjtenek ez nagy be
 tessenek ideebe zuletny . ezt megz muka

tagya tizkelendeu beda monduan · Zuleten
 den testben istennek fya · mihtepen zuz
 reul zuletet · ennet miatta meg mutatta
 hog ennetij jgeen kedues kellemetes az
 zuzessegnet etessege · Ezentepen nagy be
 kessegnet ideeben zuletet · Eij az betesseget
 keresny tanositot · es az betessegnel keu
 velenijt en makztipanak miatta meltol
 tatijt meg latogatnya · Annak okaert
 mihtoron illien nagy betesseg volna
 mynd velagot miya · taljat octouianus
 romny chazar · atara meg tudny orza
 gokrat zanyit · es varasokrat varaknat
 saluknat zanyit · Ennet felette atara
 tudny menden emberetnek zanyit · Eijt
 en alatta valanak · Ennet okaert mon
 gya az euangelista · Eij mene az parai
 cholat augostos chazartol · hog meg
 jvattatneek mynd ez kezveniseges ve
 lag · az az hog regstromban vetetne
 ek mynd ez velag · az az menden
 emberet · mynd nemesset es nemitele
 net · mynd kazdagot es zegenijet ·
 mynd varasij polgarot · es az paragt ne
 pet · Eijt valanak en brasaganak abt

ra . Es megyen wala kytymynd es wansa
 ban . myluan mongya hog kytymynd
 ewnen feneert megyen wala . az az hog
 es fene el ne wetetueet . es ad wala egn
 ezenst penzt . ky tezen wala tuz zaro penzt .
 hog ezenteppen ballast tenne . nem chak
 zayauul . hanem aynadokauul es auagy
 adonauul es . hog engedelmes roma
 chazarfagnak . Es el weuen eu teule az
 penzt . menden embernek newet meg
 gupak wala . hog az meg irt newet be
 nitetnenek romaban . es chazarnek elent
 te meg oluastatnanak . annak okaert
 hog chazar meg tudhatnaja emberet
 nek erdemeket es meltofagokat . Es ezel
 ezue hog meg tudhatnaja az eu ha
 talmassagat es . Annak okaert ir si
 mon decassia zent lucach mondasan .
 hog octomanus chazar fel emeltoudeek
 keuelsegben . fel emelt zibeul . es pa
 ranchola mynd ez belagot meg irupa .
 Ez meg irasban nagyobbani wettezeek
 octomanus . hognem dauid kymeg
 irata izrahel nepe zamat . Mytappen
 meg nagyon iruan masod kymaly penn

nek hazon negyed rezeben · Einek otaert dauid
 es izrahelnek nepe · zgeen nehezen meg ke
 vettetet istenteul · Annak otaert berdu ·
 simon decassia · hog myert nem verettetet
 meg istenteul augustos chazar kalamij
 nemem chapassal · Miskoron augustos cha
 zar nagjobbban kethezet istennek ellene
 ez nepnek meg irattatasaban · hognem
 dauid · ffelel erre ennen maga simon
 decassia · hog az ur isten ezert nem fed
 de meg kalamelij chapassal · Mert au
 gustos chazar pogan wala · es meltatlan
 wala ez belagzerent walo istenij chapas
 ra · de dauidot az ur isten meg akara
 kernij kalamelij chapassal · mytuppen ze
 velmes fiat · hog euntele evrekte ne
 verettetneek · Mert wadnat nemelyek
 zent agostonnak mondasa zerent · tyk
 meltatlanok ez belagzerent walo chapas
 ra · tyknek evrek lezon karhozagjok ·
 Einek otaert bizon zegye az evrek
 karhozatnak · ez belagjatkant zennet
 len walo zerencheje · zelescul binesek
 nek · mytuppen zent agoston mongya ·
 assuerosrol tynek mendentoron zo

zerenchete kala . Es ez ellen hesternek
mendenha ez belagyi dolgogba zerenchete
lenfegze kala . es oliha mendenha siraalm
ban eo fajtodasban kala eumagaert
es az istennek nepeert .

Masod veze ez predicationat . ez may nap
nak euruendetes valtarol . Melij eurenmet
hirdete gabriel archangyal cristusnak zu
letefereul . ez kala nagy eurenmi mynd
ez tellyes belagnak . Sem choda ez enrem-
mert mynekenk zuleter iduezenten . Eij mon
datyk iesus cristusnak . Ez eurenmiel nem
chat feuldiet euruendenek . De az menijey
leket es . az az az angelok es nagy eu
renmiel euruendenek . Mert myteppen
landulfus mongya . hog az eurenmet hirdet
eten angellhoz tarsoltodanak nagy sok
angelok . e meg ereusentuen az angelnak
mondasat . Ennek utanna az angelok
meg terenek menyorzagban nagy eur
ondetes enkleffel . es ez bigassagos zule
test meg hirdeteek az eu menijey polgar
tarsolnak . Ezeket haluan az zent ange
lok . talpat meg eurenle Eij jelenthetetlen
nagy eurenmiel tellyes menyorzagnak

wduam . Es teuuet nagy jenneplest es nagy
 Duchiretet . es nagy hala adasokat az an
 gelok atya mendenható istennek . ez nagy
 jagos zent zuletfreul . Es nagy tisztességet
 teuen atya mendenható istennek . es jén
 uenék menden mennyen augeli sevegek
 az ev venedék zevent nagy bigassaggal .
 latnya ev brofnak iesusnak orchanyat .
 Es jmadak mynd az zent angelok idue
 tenk iesust . es az ev zentseges zulehet zuz
 mariat nagy tisztességgel . es mondna
 kala es enekelnek kala nagy edesseges me
 nyen eneketet . O ki volt volna az angelok
 kezzeul . ki halla istenszának zuletfet . es
 nem zent volna eutet latnya . bizonyal
 mynd el jentenek kala nagy bigassaggal .
 Nagy mond landulfus . O aistatos lelet
 mennyel te es latnod . az te erted leut jgeet
 teste . es terdre esuen jmagya ate vradat
 es ev anyat . es nagy tisztességgel kezzenni
 az zent been josephnek . Ennek utanna
 ote aistatos lelet chokolijad meg az jazol
 ba feten gyermek iesusnak edes labajt .
 es kerjed az zuz mariat . hog agya neked
 nagy hagnya fel uened az jazolbol az ev

zent fiát. Legye azert o anitatos lelek
 te hozjad ez zepseges gjermet iesust. es te
 karidad kezent tavchad. zovoltad zimedhez.
 Mezzed zerelemest az en zepseges orchamat.
 es chokolgassad nagy igazsseggel. es gye
 nyertengyel te zimedben eubenne. Es zt
 bizodalmas ziuvel tehetend ezeket. mert
 bineseket zent es zuletet. Ely eumagat
 ada abineseket eledelen az oltari zent
 segen. Amak otaert ez kezelmest ur meg
 engedny. hoz ataratod zereent tapogassad
 es gjenyertengyel en benne. Es sem tu
 laudoneitatisz nagmerezsetnek. hjanem
 zeretetnek. Demaga ezeket mendentoro
 nagy felelmet es igazsseggel tegyed. Mert
 en az zentetnek zente. Ennek utanna
 agjad meg extet az en zuleenek. es nez
 zed nagy zerelemel. melly nagy zerelemel
 es beulchessseggel targya es zolgalisa ez zep
 seges gjermetet az en zent ania zuz ma
 ria. Ally te es ot anitatos lelek. es legny
 kez zolgalnod ez edes iesusnak. es segelny
 az zolgalatba az zuz marianak. Es em
 lebenzzel ezekben gjenyertendny. ewreulny.
 es zennetlen gondolkodny. Es menyere

rehetend aly nyrtafon ez azzonat az az azzonny
 ont marianat eleinte es az igyermek iesusnat
 eleinte. Es nezzed gyakorta ez edesseges igyer
 met iesusnat zepseges orchaat. Elyre angelok
 keuannat vezny. De maga mendentoron
 tizteffegyel es nagy felelmel. hog onneet el
 ne enzessel ez zepseges igyermektenul es az en
 zuleiteul. az te meressegedert. mert meltat
 lannat kel magadat velned. isten fiyanat es
 en zent anyyanat nyrtassagava. Annak sta
 ert mongya zent anselmus. O aytatos le
 let. keserjed az zuz anyat betlehembe men
 den aytatossaggal. es be teruen az stalloch
 kaban aly en vele. es zolgalny az zuzen zulen
 zuz marianat. es helyheztetuen az igyer
 met iesust az fazolban. essel wigassagnak
 zozatnava. es zueule ysaias xphetanul
 monduan. Elysed zuletet mynetenit.
 es fiu adatot mynetenit. Es eulegessed
 az isteny edes fazlot. Meg engezeliye az
 zemermesseget az zereim. az felelmet el
 enzze az keuafag. hog az igyermek iesusnat
 edesseges labanyoz fuzgezzed anyatandat.
 es chokolgassad az en keet zentseges labachta
 nt. Annak utanna elmedben forgyassad az

pastoroknak vigyazasokat. Thodalynad az
 angeloknak futofo sergezetet. kesfed kezbe
 az te keenyergesidet. az mennyey enekleseknek.
 egyetemben zjuueddel es zaddal enekelueen
 Gloria in excelsis deo. Et in terra pax. homi
 bus bone voluntatis. Az az. Duchenszeg ma
 gassagokban istennek. es feuldekn betesset,
 jo akaro emberetnek. Ugy mond gregorius
 nazanzenus. Az pastorokkal tuztelyed az
 igjermek iesust. az angelokkal eneket Duchy
 veter mongy. az archangelokkal az tart vi
 selyed nagy bnyrad. Eurenly. hanyem en
 veulhech ugy. mynt zent janos annyana
 meheben. bizonyual eurenly. mytessen dauid
 nygada az istennek zekrenyenek meg adasaba.
 Tuztelyed az zuletest. kynet myatta meg za
 badultal az feuldy zuletestek. Demaga zen
 zel menden napon. hog lassad iesust az lel
 ty hazolban. az az. az oltaron. hog az iesus
 az en zent testenek bizonyual. meltolyon
 az zent tetteket me leltes allatokkal tegetet
 meg elegenteny. Ugy mond crisostomus. hog
 ez may napon eurenly tel menden igaz
 nak. mert zuletest az en igazsaganak meg
 anyandekozoa. Eurenlyon az bnyes. ty

az en bijnneurel teure delmesseget kent ·
 mert ez eijel zuletet cristus · Eij zent 38
 uezeitemij azokat Eij en zijnetben teure
 delmesseget kettet en bijnneurel · Mert
 Ija az 323 marianak zuletese eurenmet
 hurredent ez kelagnak · nagyal jutab
 eurenmet hurredet miind ez zeles kelag
 nak · istennet es embernek iesusnak cri
 stusnak zuletese · Azert monda az angyal ·
 hurredetk hijnettek nagy eurenmet · Mert
 ez euren olj nagy kala · hog fel mene
 miind menijorzagis · es istent angelokat es
 meg bigasztala · Annak okaert ez mai na
 pon anne nagy eurenmmel telenek meg ·
 az angelok · hog menijorzagbol le zalla
 nak · es az en eurenmentek ez kelagnak
 meg zelenteek · Mijteppen az eurenmmel
 tellies ember · nem tartoztat hagnya meg
 magat · hanem meg zelenti egiebetnek es ·
 Es meg olj nagy euren leen cristusnak
 zuletese · hog altal Ijta poklokat · es az
 hymbos belij zent anjokat Eij zelentijetet
 len eurenmmel be tenlte · Es meg olj nagy
 euren leen ez · hog Eij terijede miind
 nap teletijg · Annak okaert az Ijrom

Eynalijok Eyt latoznat wala nap teleten . arme
 nagy evremmel telenek meg . hog el haggat
 az en orzagokat . es menenek az zuletet igreme
 ket keresny . Ennek felette ez oli nagy evrem
 lenn . hog Eyt terjedede mynd nap nyugatyk .
 Annak okaert romaba ez mai napon . az nap
 ban lattatek zuznek kepe . Ennek okaert
 augustos chazar oli nagy evremmel entletek
 meg . hog ennek az az . az zuznek tuztesse
 gere temjent fitele auagy ahandotoza . Es meg
 oli nagy lenn ez evrem . hog mynd ez be
 lagot be tele tenly . Eyt ezbeul bizonytatyk
 meg . mert ez mai nap nem eleg ez en
 revmre . hanem az eij es ez nagy evrem
 ben foglaltatyk . Solva eztenden altal ha
 rom miise egy paptul nem mondatyk .
 sem eijel miise nem mondatyk . hanem
 chak ez enruendetes zent zuletefnek napyan
 Agent mongya guellinus . hog telesphorus
 papa zerzette mondanij karachon napyan
 az harom miset . annak jegyeseve . hog
 cristusnak zuletese iduezentette az teruen
 eleut walo zent atykat . Az teruween
 alat walo zent atykat . es az teruween
 utan walo atykat es . Es meg meg tel

tudnont · hog minden embernek enredni
 kel leletzerent · Elenzer azert kel enredni
 mert isten emberre let · hog ember len
 ne isten · Masodzer azert · hog az ma
 lent zolga · hog az zolga lenne norra es
 menyorzognak · Kivalija · Harmadzer
 azert · mert isten menyorzagbol lezal
 lot · hog ember fenlbreul menjetben
 fel menne · Negyedzer azert · hog ember
 lent mert isten lent embernek fja ·
 hog ember lenne istennek fja · Entend
 zer azert · mert az halaltalan isten lent
 halalossa · hog az halalos ember lenne
 halaltalanna · Hatodzer azert · mert
 az kazdag isten · lent zegenne · hog
 zegen ember lenne zakdagga · Azert
 mongya zent pal apostol · Mitoron
 volna gazdag · lenn zegenne · hog
 az en zegensegeuel gazdagok len
 nek · Harmad veze ez predicacionak ·
 cristusnak es az en zent annyank zegen
 segetreul · Kivrel megfel nekent tud
 nont · hog cristus iduezentent en zuletese
 ben az en zegenseget negyben mutata meg ·
 Elenzer cristus mutata az en zegenseget

az en zallafaban · tyvenl ugn enketeltetyt ·
 Az jazolban tetetyt az · ty ez uelagot tar
 gya · Azert mongya zent bernald · lassad
 emberu allat · mytuppen zuletet te orted ·
 Ipa en tyraly · hol az tyraly palota · hol az
 tyraly zetnet magassaga · Az tyraly pa
 lota es az tyraly zetnet magassaga nem
 egyeb · hanyem az jazol · holot megkel tud
 vont · hog az helyi mytuppen az istoriya
 mongya hol cristus zuletet · volt be fedez
 voen keet haaz benzent nyluan valo uton ·
 onnan mulotnak be fogadafara hys jdem ·
 auagy essens jdem · es mala ot egyi ja
 zol az lelkes allatokert · Es ez haznat
 mala mynd keet felowl ty menete es be
 zenuete · nepztzes netent · Auagy mondat
 hatyt · hog ioseph chynalta ot az jazolt
 az euterert es az zamareert tyket uel ho
 zot mala · Az zamart hozta mala az zuz
 marianat zamardotfaganat segedelme
 ert · ment neheztes mala · Az euteret kedeg
 hozta mala az adonat meg fizetesert ·
 es az zentseges zuletésre valo bentsegert ·
 Meli jazolban az aldot zuz maria teue
 az en edesseges fiar az zamarnak es az

eukernek eleiben . Pijt ez keppen atara len
 niy az isteny beulchesség . hog be telneek
 abakuc pphetanak mondasa . maas
 magyemzas zerent monduan . Peet
 lolkos allatot kezent esmerteteul . Es
 ugij monduak nemeliek . hog az zamar es az
 euker terdre esenek cristus eleut . mutat
 van evnetij zolgalatot . hog be telljesedneiek
 asafasnak mondasa kij igij mond . Meg j
 esmere az euker az eu bironiat . es az za
 mar eu vranak jazolat . izrael kedeg
 engem megnem esmert . az az nem
 akart meg esmernij . De ha mondanad
 miert teue azzonionk zeplentelen zuz
 maria az eu zentsgees fiat az jazolban .
 Erre feleltetik ez keppen . hog azzonionk
 zeplentelen zuz maria az zentsgees fiat
 azert teue az jazolban . mert nem kala
 esnek hely az stalloban . Ez helyen kedeg
 azert atara zuletij . hog mutatnaja
 magat ez velagon nem sokang manadin
 donak . Es hog miyes aleichuk magon
 kat eu peldajual . lennij ez velagon za
 vandokotnak . Amak okert mongya
 zent pal apostol . Nynchen jt meg ma

nedando karafont. Azert mongiya zent dauid.
 zenueen nagijot en es zomandot. mijspepen
 mijnden en ariajm. Esmege ezben hog cristus
 akara zuletij az stalloda mege feddetyk azot
 nak balgatagsaga. Eijt chijnalnak en magot
 nak nagij es zeles hazakat. Eijtben veind jde
 igt mege marandandot. Az menijei hazrol te
 deg keueset auagij semmijt nem gondolnak.
 Mert ha anne nagij zorgalmatossagot volna
 az menijei lakodalmatrol miijt ez velagrol.
 Orij nagij pazdag menijei polgarok lennenek
 menijorzagban. Ennek felette nemelijek nagij
 es zeles hazakat bijrnak. De cristusert chak
 egy zegeent sem fogadnak hazokban. Ezetnek
 jgeen kellene felmijt az utolso jtyketen valo
 sentencijat. hol cristus ezt mondando. Za
 randot valek. es be nem fogadatok enge
 met. menijetek el sttoztak az evrek tenz
 ben. Masodzer cristus zegeen kala en agyaba.
 mert tetetek az zenava. sem kala ennekij van
 kosa. hol en feijt le hantanaia. Annak oka
 ert mongiya nemelij doctor. Oalesthatatlan
 zegeensig. az paztornak fia zuletijk. es van
 kos tetetijk alaja. De istennek⁺ zuletijk. es az
 kemen jazolban tetetijk le auagij hellejzetijk.

+ fia

Azert mongya zent dauid az soltarban zegeen
 nagyon en. es mutatban en jffiusagomtul
 fogua. Ezben taneit miynet cristus. agynat
 lagysagat el tauoztatny. es jelette halogat.
 Mert az agynat lepelnet dragalatosagyt.
 meg feddyt miy benneunt cristusnak hystuan
 poztochyan. Az agynat lagysagat meg fed
 dyt miy benneunt. az kemen zena kym cri
 stus jekueet. Az agynat nagysagat es
 zelessegeet meg feddy az jazolnat zorossaga.
 Ezt azot nem vezyt ezekben. kyt eu ala
 nyt harom parnatat es teznet. es fejet
 ala harom kantsot. es ezben eleget teznet
 az eu beuanfagotnak es testy gyenyereuse
 gentnet. Ezet nem jarnak az zoros vton.
 ky az evret eletre kizen. Harmadzer cristus
 zegeen volt etalben. amak okaert enekeltetyt
 eu rola monduan. Keues tejel elteteet.
 hol az zuz maria taneigyra az azzonnyallato
 kat. hog az eu kyb gyermeketet eunen teje
 kel tarchat. Negyedzer cristus zegeen volt
 eu ruhakaban. mert hystuan poztochpakra
 takartateekte. Eymet okaert megkel tudnynt
 hog cristus azzonnynt maria fogada cristust
 aprilis havanak nyolchad napyan. es zule

Januarius havanak nyolchad napjan. Es
 ezenketpen volt iduezeitentk itis. azzonijont
 marianak meheben keet az es hetuenhat
 napig. Azert nyert iduezeitentk iesus enne
 ideng volt az eu anjanak meheben. bizonyal
 lent az eu zent melje. kegyessagnet kint feje
 hizafagnak teutenre. Zuzessagnet edenije.
 Esmeg megkel tudnont. hog egyeb azzonijal
 latoknak eu zuleset eleut nagy felelmet
 nagyon. mert sokat el veznek nagy meg
 halnak zulesben. Az zulesben es nagyon nagy
 fardalmot. es zuleset utan nagy betegseget.
 De nemes azzonijont zepentelen zuz maria
 nem zenuede ez neuhakat. Nem fele azzo
 nijont maria. mert istennek fiat vifele
 eu meheben. Azonketpen zulesben sem zen
 uede fardalmat. mert binneteul fogada.
 Zuleset utan sem zenuede betegseget. mert
 oruassagot zule. ki minden betegseget meg
 vigaszt. Et es megkel tudnont. hog azzo
 nijont zepentelen zuz maria zule az eu
 zentseges fiat basarnapon eufelenek ide
 nen. es latuan az gyermetet eu eleutte.
 legottan meg esmere lenni istennek. es eu
 egyetlen egyi fjanak. ki zent lelekteul fo

reul fogador. Amak otaert azt amelhet zule
 legottan juiada. Ennek utanna az zuz es a
 nika. az zuz maria. uueen az igiermeket
 be takara entet ljiuan es o poztochtat
 ban. sotra mongra poztochtatban. hog
 meg mutatnaja az zuznet zegenfegzet.
 Mert nem kala az istennek anjanak
 menijorzagnak kijvalne azzonijanak egy
 poztoika tyben elegfegzerent be takarhat
 ta volna anjanak beulchesszet es en
 egnetlen egy zepfiat. hanem folt poz
 tochtatban takara be entet ennen naga.
 Mert semmijemen azzonijallat nem kala
 melto entet illetny. sem fogadny sem uiselnny.
 es nekernt zulny jduesszeentpre. Es letoue
 az jazolban. az tet lelkeset keziben. mert
 nem kala hely az stalloban. jme cristusnat
 nagy zegenfegze. mert nemchat hog nem
 leun en zuletesenet tulajdon haza. Semeg
 az kezzenfegzes stalloban sem leun altolmas
 helye. Amak otaert be meg bizonyijentatet
 ez mondas. vouazotnat listot nagyon.
 madaratnat feztet nagyon. embernek fi
 anak pedeg nijnchen hol en fejet le haju
 cha. Azert mondhasgra kala jduzejentet

iesus · daudnat mondasat · Miistepien barom
 lettem tenalad · Vgii mond zent anselmus ·
 O zeretenden es chodalando meltosus · az mer
 hetetlen isten diicheusegnet istene · nem ita
 tal lenned utalatos feveg · mendenetnet
 ura · zolga tarsnat atanal jelened · keuesnet
 lattateet teneted jo iesus hog hoziant lason
 latos legii · de atanal lennii miu atiantfija ·
 Te ur isten pii az feuldet martodba tartod ·
 be tabartatuan hiiuan poztochtakban letetettel ·
 az jizolba az zenava · azt es ate anjad az
 lettes allatottul keulcheun kerte · Annak oka
 ent bigasztaltassatok meg · bigasztaltassatok
 meg · tiit zegensegnet zennijeben neueltettek ·
 mert veletok nagyon ur isten az zegensegbe ·
 Nem nuugozit az isten az gjenereusegesben
 fenlen agyon · sem leletit feuldeun edessen
 elent kezent · Miiit diichepundeul talpat pozdas
 feuld eden · Azert mongia zent bernald ·
 Nem bigasztaliia meg cristusnat gjenmek
 sege · az sok soj zosokat nueluseket · nem
 bigasztaliat meg cristusnat keunhullasii ·
 az lahotalokat · Nem bigasztaliat meg
 cristusnat poztochtaii · duaga ruha viselen
 ket · nem bigasztaliat meg az stallo es az

Jazol azokat kint gyülekezésekben elfev zeketet
 zeretnek. Az nagyazo pasztoroknak liurdettetik
 az vilagossagokat evreime. es az zegenyek
 nek es mutalkodoknak mondatik. hog
 zuletet az iduezeiten. nem az kuzdagoknak
 kintnek. It ez vilagon nagyon vilagssagok.
 Es meg zuletet istennek fia. kintek akaratja
 ban vala. kalamynemen idont akarna
 valasztani. valazta azert azt amij az testnek
 neljezzeb sanjruob. jelesen az en gyenge gyer
 mekfegetek. es az en zegen anyjanak. An
 nak okert ote testy ember fussad el az testy
 gyenyerenszegenket. mert halal vettatont
 az testy gyenyerenszegenket be menetere.
 Carch penitenciat. mert ennet mipalta
 kezzeleit menyeknek orzaga. Az peniten
 ciat predicalija az stallo. azt kyalgija az
 jazol. azt liurdetik nyluan az gyermeknek
 gyenge tagijai. azt mongijak az gyermek
 nek keunkullasij es keunketelijij. kigy
 mond zent bernald. O en ziuemnek nagy
 kemenszege. o en kram isten. mi kessen az
 zge let teste. zentessen leggen testesse az en
 ziuem es. Mert ezt meg igyrted ppheta
 mijat monduan. el vezem ti tenleket az

Ken zihuet . es adok nektek rest zihuet . Lat
 tad ez zentseges fejedelmnek az az iesusnak
 tamadasat . Lattad egyetemben az menijey ty
 valne azzonnak zulefet es . es miind ez ketten
 ben kemensseges es zoras zegenseget lattat
 tal . Ez zegenseget is zaga . az euangelijo
 my dragalatos ken . tynek meg beteleert
 es besohelyseert . mindenek el arulandok
 es el adandok . Ez zent zegenseg . minden
 lelty epenletnek elseu fundamentoma .

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Prædicta a3 hysueth naphan predicatio.

Hec est dies quam fecit dñs . exultemus et
 letemur in ea . A3 a3 . E3 a3 nap melhet terem
 tet br isten . eurenlyevnt es vigagyonk exben
 ne : E3etet irta meg zent dauid a3 soltar
 kennek 3a3 tizenheted vezeben . Mestel tud
 nonk zerezen atyansfian . hog e3 mai innep
 felhevul mul egheb innepetet . Innepleffel es
 vigassagyal . Annak octaert enketletyk mynd
 e3 tallies hetecetaba e3 felhevul mondot 1ge .
 E3 a3 nap melhet teremtet br isten . euren
 lyevnt es vigagyonk exbenne . Es jollehet
 hog menden napokat a3 br isten teremtet .
 Demaga e3 napot kivalt keppen meltofogosa
 es euren detesse tette a3 en fel tamadasa
 nyat . Azert mongya zent agoston . cristus
 nat fel tamadasavul valo predicacionaba .
 hog nytkppen cristusnat dychevseges 3u3
 anya . fenyedelmszent tart menden azso
 nyallatot kezent . Ezentekppen menden na
 pot kezent . e3 fel tamadasnat napha
 menden napoknat anya . zent ambrus
 vgyi mond . Cristusnat fel tamadasa . a3
 meg holtatnat elet . a3 penitencia tar

tofnað boðanar . a3 zentatnað dychenfe3 . Annat
 ofnaert meltan fel eor mondarist . Ez a3 nap
 metjet teremtet ur isten . euvulneunt es viga
 giont eubenne . Euvulneunt fel e3 may na
 pon . mert a3 felseut . a3 a3 . a3 angelot
 euvulneut e3 may napon emberij nemzetnet
 meg waltasarul . es a3 eu vomlasotnað meg
 epeuletjveul . es cristusnað eu nagij meg dī
 chevelesereul . Mert menden angelotnað .
 felseutnað . alsotnað . ten3esutnað . nagij eu
 veumetnað fel lennij . es jgeen euvulnet
 emberij nemzetnet meg waltasarul . Anna
 nagijob euvumeut wagnon . a3 eu efesetnað
 meg epeuletjveul . De ennel es nagijob eu
 veumeut wagnon . cristusnað nagij dychen
 segereul . Azert mongija zent tsergelij . a3
 hysuetij omelijaban monduan . Az mij meg
 waltontnað fel tamadasa . leun mij jinne
 peunt . mert miijket halaltalanfagna ho
 za meg . leun angelotnað es jinnepet es .
 mert miijket meg hijnan a3 menijenebre .
 a3 angelij zamot ur isten be teulte . Es meg
 euvulneut e3 may napon a3 alsot . a3 a3 .
 a3 lijmbos belij zent atijat . mert walanat
 nagij pu3telasban . Es walanat jgeen ala

valo helyen. Kirtnek bel valo lenni, felsen helyen
 az az. mennyországban. Es meg erevnek valo.
 mert ezt valanak homaliban. Kirtnek bel
 valo lenni istennek fenes latasaban. Ezet
 az az. az zent atiak meg vigasztaltatnak
 cristusnak lyubosban valo ala zallasamja.
 es en fel tamadasamja. Vigyi mond zent
 ysayas ppheta. Eruemet es vigassagot val
 nak. es el frut az keserevség es az nyenges.
 Annak otaert enekli anyja zent egyljaz.
 El zenttele keuanatos. melyet varont va
 la setefsegben. zent agoston vigyi mond.
 Mij vrontnak es iduezenteknek paran
 cholatiara. minden vas zavarok meg
 teurenek. Es hertelenséggel zenteknek
 zamlalhatatlan nepe. Kirt halalban fogva
 tartatnak valo. az en iduezenteknek
 elyben teordre esenek. sivalmas kemmer
 gessel kerit valo monduan. El zenttele
 es velagnak meg valtonya. el zenttele
 melyet keuanuan vaponkent varont
 valo. El zenttele. melyet netenit jen
 uendennek liurdetent valo az teuruen
 es az ppheta. El zenttele. aduan testben
 elvnek bijnek bochanatit. meg ol

Dozuan^r potolnak fogllyant. Azert ezet miind
 ez man napon cristusnak fel tamadasan
 jgeen evreulenek. mert eket cristus az
 ala valo helybeul kij vona. es az eu menii
 ben menetii eket fel viue meniorzag
 ban. es eunekit meg mutata evette az
 eu bodog latasat. Ennek felette evreule
 ez man napon naggi evremmel az zeplente
 len anya zuz maria. Mert miistoron az
 mariat el mentek volna az koporsoloz. hog
 meg tenneyek cristusnak testet dragala
 tob kenettel. hogmegne vodhadna. Azonii
 ont maria nem mene el velet. mert
 tugya bala hog az zent leletnek balsama
 val oli jgeen meg kentetet. hogha cristus
 nak teste hiz ezer ezterdenig allot volna
 feulben. sem vodhadot volna meg. Azt
 es tugya bala hog cristusnak teste nem
 volna az koporsoban. De mert jmmar
 az halaltalanisagna es vodhadatlanisagna
 fel tamadot. De miert az bezes zuz ma
 ria latta bala az eu egyetlen egy fiat. meg
 tartatii. meg ostoroztatii. es meg fezeii
 tetii. Ezet meg gondoluan. az eu gyen
 te zent fezeivel. kerii bala az eu gyenye

fejez melyet verueen. Es eumagat nagy ba
 nattal. uigazasokkal es beuiterekkel gyunter
 neen. Immar eueben mendenestul el fogyat
 hozot uala. eggedul az hazban hitton eul u
 la. es ajotrol kint az eu edes fjanak teurten
 tenet uala kesereg es syy uala. Azert ezen
 kepben azonnont maria imaduan. es ken
 lyullasokat edessen kibochatuan. Ime her
 telenséggel el ierue az edes iesus az dnyche
 segnek es az feltamadasnak feyerseges
 rulyayaban. Es az eu ujonnan ualo felta
 madasnak udam orchayauat. Jgeen
 zepseges. Dnychenseges. nagy eurenimmel
 az eu meg kesereudent anjanak meg iele
 neet. Azonnont maria legottan imada
 az eu zent fiat. es feltelueen eunagy euren
 menet miatta syyalmattal meg eulele
 az eu zewelmes fiat. es menden eu kesereu
 sege fordula nagy eurenire. Annak
 utanna le eulenet mynd ketten. azonnont
 maria nezii uala iduezententnek orchayat.
 es az eu testen ualo eut melyi sebetet az
 egueb sebettel. Nagy zewelmel kerdenzuen
 hogha menden kenot el multat uolna
 immar eu teule. O melyi nagy euren

mel teljetebe ez aldor juz anija maria . mi
 koron nezij az eu zuletteet hog eu jmmar
 keen zenuethetlen . Es nem chat eurette .
 gyenezedelu veucut . de ennek felette menyen
 es feuldeun es minden tarentet allaroton
 euret teruenjel uralkodot . Alnat azert es
 esibe bezelnek eurenluen . es az husuetet nagy
 zavelmel es gyenyereussegel viselut . Ezetnek
 utanna meg jelente iduezentent az eu zent
 anyanak . hog mi koron az eu lette eu testetel
 el ualek . Mi tpepen legottan lezalla limbosra
 angelotnat sokassagual . es mi tpepen poklot
 meg tenre . es az zent antyakat kihoga . Es
 meg mutatata az eu zent zulekenet az ot allo
 angelotnat sereszt . es mind az zent appe
 tatat patriarkatata es minden valasztotta
 kat . Es taljat parulanat az angelok azo
 nyont marianat eleiben kezennuceu en
 netij mondanak . Ave regna celoru . ave
 dña angeloru . Az az . Iduezlegu menneknek
 kiralne azonija . Iduezlegu angelotnat az
 zonija . Iduezlegu zent gyenteker . kibeul
 tamadot ez belagnak belagossag . Eurenli
 dnychenszeges . mendeneknek felette zepseges .
 Managy betesseggel jgren etesseges . es mi

ertevnt cristust mendentoron Amagvad .
 Ennek btanna eleiben mene adam es Eva
 mondanat . Aldot vagy te is istentul mi
 leantont . mert te miattad vezeseultevnt
 eletnek diemencheben . es terdve esueen
 azoniont maria elet bochanatot bere
 net azrol . hogz evnt ketvezueen . okan kol
 ranat cristusnat . Illejen kesereuseges kenya
 nat halalaltinat . es zuz marianat kesereu
 segenet . Es meg eleu menet az patriarkat
 monduan . O gloriosa dña excelsa supra
 sidera . 2 cet . Az az . O diuenseges zent az
 zon . chyllagot felet magasztatot . ki tegedet
 reverte vagy beulchen . zent emleveddel
 emtetted . Meliet zomoru eua el vezte .
 te meg leled te zent zuleseddel . hogz menii
 ben menienet sivalmasot . meniorzag
 nat papusa leul . Te vagy tyralnat
 papusa aytora . es velagossagnat fenes
 papusa . elet adateet zuz miat . meg kal
 tot nepet bigagyatot . Ennek btanna
 eleu menenet az . jlyktat izrahelnek men
 den kalagtot fival monduan azoniont
 marianat . Te vagy hierusalemnek diuise
 sege . te vagy izrahelnek bigassaga . te vagy

miu nepeuntnek tuztessege . miu tegedet hurredet
 teunt mendeneknek felette Duchessegnek .
 Gebnek utanna eleu menenek azsonyont ma
 ria eleiben az vii teuruenbelij zentetes . Az az .
 zent ianos baptista . zent ioseph azsonyont
 maria iegyeje . zacarias . Simeon . zent
 anna azson . az apro zentet . es eu keztek
 az toluani . kinek cristus mondotta kala az
 berezfan . Ma kelem leez paradichomban .
 Egek mynd nyayan eneklenek azsonyont
 maria eleut monduan . felix namque es
 sacra virgo maria et omni laude dignissi
 ma . quia ex te ortus est sol iusticie xps deus
 noster . Az az . Bodog nagy es zent zuz maria
 es menden Duchyretre metto . mert te teu
 led tamadot az igazsaghat napja cristus
 miu isteneunt . kinek miatta iduezentent .
 De ha te mondanad . miu teppen latta mynd
 egek az zuz maria . feleltetik erre nagy
 albertnak mondasa zerent . hog azsonyont
 marianat oliu malasztja volt istentevl . hog
 az angelokat es az bodog lelket gyakor
 ta latta tulaydon zemelijet zerent . zent
 ambros es nagy mond . hog az archangelok
 teleseul gabriel archangyal . es az zent

pphjetak zoktak vala meg elegyiteny affony
 ont mariat igettel nagy bejedenttel. Mind
 yetre monda nemes affonyont maria.
 Magnificat anima mea dñm. Az az. Ne
 Magasztagna en lelkem ur istent. Es meg
 exulte en lelkem. en iduejsten istenembe.
 Mert meg tekente en zolgalo leanyanak
 alazatosagat. Ime ezben bodognak mond
 nak engemet minden nemzetsegent.
 Mert teun en uelem nagyokat. Ely hatal
 mas es zent en neue. Es ennekly irgalmas
 saga nemzetreul nemzetre. az entet felent
 re. Teun hatalmassagot en karjaban.
 el oza az keuelhetet. en zihenet elmeje
 nel. Te uete az hatalmasokat en zetylebenl.
 es fel magasztata az alazatosokat. Az elje
 zentet be teulte zoktal. es az kardagokat
 el hagna euressen. sfogoda vrahelt en
 zolgajat. meg emlekenzeek en irgalmas
 sagarol. Mufepen zolt miy atyainknak.
 abrahannak es en magasztanant evrek
 te. Ezetnek btanna monda vront yps
 az en edes zuleyenek. O en edes tyftelen
 deu anyam euvely. miy mert en tegedet
 fel magasztaltat menyozagban minden

angeloknat es menden zentetnek seletz. mi
 keppen illeti istennek anijak. Es az en ent
 mely sebenmbeul. tiken en edes anijam
 nagy keserevseges banattal bankodal. adok
 en teneted ent icles anandokot. az te neved
 nek ent betenyenet ertelmezertent. hog
 mendenek tikt az te nevedet hujnat
 iduezeistessenek. Elenzer telet tegedet
 jrgalmassagnak es malasztak anijaua
 es menden malasztak kutfeyue. Masodzer
 ofirmallak tegedet keuanatos auagy lelti
 anijul. / es keresztmeneknek segeiteneue.
 hog fissanak te hozjad mundenek. men
 den zeutsegevigben. Mert az keresztan es.
 menden hujnetet ianosnak kepeben tene
 ked ananlottam fujul. hog az en idueffe
 zeutnek gonquat viselied. miikeppen
 anija. Es adok teneted hatalmat. mendenek
 ket melietet atavz meg niervned. harmad
 zer telet tegedet es confirmallak. angelok
 nat kivalne azonijaua. azonijotnak azo
 nijaua. es mind ez velagnak azonijaua.
 hog tiszteljenek tegedet es engemenek te
 nedet mendeneket. Negyedzer E adok te
 nedet en zerevnes anijam. meg nierevnek

aijandotat · mendeneket kalatijet atarandaz ·
 hog iduejelked tiktet ataraz · Entendzer atarom ·
 hog te legy · menden biijnetnek · es menden
 bines embernek zozologia · Ennek utanna
 iduezentent iesus meg exleluen es meg
 chokoluan az en edes zuleet zuz mariat ·
 es bulchut veuen · el mene iduezentent
 iesus az en zent zuleetenl · - -
 Ennek felette evrenlenek ez man napon az
 zent azonnallatot · ielesul maria magdarena ·
 Genkeppen · Mytoron ez man napon idue
 zentent iesus igeen veggel · angelotnak
 es zenteknek nagy sotassagual fel jenne lyn
 bosbol · az coporsoloz · Es mytoron mendenek
 aldananak iduezententet · mendeneknek
 eleutte cristusnak lelke az testet fel veuen ·
 coporso be reketuen ty jenne · Es zent vince
 doctornak mondasa zevent · az meg dyche
 sent test meg alla az coporsom · es az ev
 zentsegos sebert mendeneknek meg mutata ·
 monduan · Jme lassatot mytappen haltotta
 lat meg tiktet · taljat mynd az zentek
 le terueztenduen mondanak · Gloria tibi dne ·
 q surrexisti a mortuis · Az az · Dyche seg te
 neked iram · ty fel tamattal halotta idbol ·

Takat levi nagy feuld indulas .zent mathe
 mondasz zerent . Ennek otat kedeg ez teppen
 mongia monduan . Urnak angela lezalla
 menjorzagbol . es ezenteppen az angelnak ere
 euel levi ez feuld indulas . ludolfosnak mon
 dasz zerent ez tene az angial eurenmet
 leguere . Es jaruluan az angial el neue az
 kepuet az coporsorul . es eule az keure . Beda
 .nak es liuan miptos mesternet mondasot
 zerent . Ezt tene azert az angial . hog meg
 mutatnaya cristusnak az coporsobol ki ke
 veseet . ki immar fel tamadot vala . es hog
 az fel tamadasnak leguet mutatnaya . es az
 eures coporsot meg mutatnaya . Vala kedeg
 az angelnak tekintate miptepen kellamas .
 es ex vulhaya miptepen ho . Az angialtal
 valo feltetben kedeg . az eurizent levi meg
 rettenenek . es lennek miptent meg holtat .
 Crisostomosnak mondaszerent . ez feuld in
 dulasra . fel serpenenek az zent azoniot .
 Es kiit estue bettet vala draga tenetent .
 elmenenek meg kenny iesusnak testet .
 Valanak kedeg ezek az azoniallatok . az az .
 Maria magdalena . zent iacob anyja maria .
 es salomenek felesege maria . es ex belet

fok egyeb azzonnallatok . miyekppen monda
 tik zent lufar keunyuenek vtolso vegeben .
 de zent marc clak ez harom azzonnallato
 kat neuezii . miyekppen ielefbetet . El jenuen
 kedeg ez azzonnallatok az coporsolhoz . mond
 nat kala egyi masnat . Etychoda vezi el az
 kevet acoporsokat zanyarol . Es miytoron
 kezzelestettak volna az coporsolhoz . tebetenek
 es lataak hog el vetteek az kevet . zent a
 gostonnak mondasa zevent . lataak az angyal
 evliii az keuen . Ety monda netyk . Ne atar
 yatok felny . mert tudom hog az iesust ke
 vesitent atii meg fezeult . fel tamadot mi
 kppen meg mondotta . jenuetek es lassatok
 az helt hol tetent kala . Es bemenenek az
 coporsoban az azzonnallatok . lataak maas
 angyal jogvol evluen . evteuzueen feyer
 ruhaban . es meg ohodaltozanak . Ety monda
 netyk . Ne ataryatok meg zuednetek . az
 meg fezeult . nazaretbelii iesust kevesitent .
 fel tamadot nyuchen jt . Jme az hiel evros .
 de menyetek el mongyatok az ev taneytia
 nyinat es peternek . mert elevl vezen tistebet
 galyleaban . ot evtet meg latyatok miyekp
 pen meg monta . Es ez azzonnallatok ha

marfagual ty menenet az coporsobol. feclueen
 hog az coporso eurizent ne tamadnanak ev
 ellenek. Tyk ot feteznek kala misteppen hol
 tak. Taljat misteppen crisostomos mongna
 aleista maria magdalena hog cristusnak testet
 eguebeuue vittyt. annak otaert futa az taneist
 vaniothoz. hog auagy ev velet berefneie.
 auagy ev vele bantodnanak. Taljat suta maria
 magdalena peterhez es ianoshoz monda ne
 tyk. El vetteak vrontak az coporsobol. es nem
 tugyut hol tettek entet. El futa peter es ia
 nos az coporsohoz. de ianos inta elerzev
 az coporsohoz. mert issiub kala. Es be hanna
 zanos es be tetente az coporsoba. es lata az
 leperdentet le teneen. es az testeneen tylen
 al kala maganak. Tyuel azonomt maria
 be tetente kala vront iesusnak zent feiet.
 Es meg bara ianos petert. es egueterem
 ben bmenenet az coporsoban. es igeen cho
 dalkozanak es elmenenet. Ezen iden tyk
 ben az coporso eurizent zeuuenek az varaf
 ban ierusalembe. es meg hurredetak az
 papifenedelmeknek az feuld indulast. es
 hog angualt lattak valna. es hog az coporso
 hezag volna. es hog cristus fel tamadot

volna. Az pápi fejedelmet kedeg adanak pengt
 az eurpöntnek hog hajudnanak monduan.
 hog miptonon ekt alonnanak. cristusnak
 testeet el vrozotk. De az eu hajudsgagot ellen.
 sot zentek tamattak vala fel cristussal. Ekt
 bemenenek ierusalembe. es sotatnak tele
 nenek. meg bizsonentuan cristusnak felta
 madasat. Ezen idoben maria magdalena
 az zent azonnyokkal meg tevenek az kertlye
 meg zomorodot elmeuel. hol vala cristusnak
 coporsója. Yme keet angelok fenes ruhá
 ban. meg allapanak eu melletek. Es az
 azonnyallatok le hantak eu orchanyokat az
 feoldre. az azonnyallaty zemer messyben.
 Es mondanak az angelok. miit keresytok
 az elest. az holtakkal. Emlekezzyetek meg
 miit kepven zolt nektek monduan. mert ember
 nek fjanak kel meg fezentetny. es harmad
 napon fel tamadny. Maria magdalena ke
 deg menueen az coporsóhoz. al vala tyueul
 syyuan. Es syyuan lelkaista magat. es teben
 te az coporsóban. es lata keet angelokat feyer
 ruhában enlueen. egyt fentel masyt lab
 tal. hol tetteek vala iesusnak testeet. Es
 mondanak neky az angelok. azonny allat

miit siirj. es ex monda. Mert el vetteek
 vramat. es nem tudom hol tettek extet. oli
 azt mondanak. Miire ne siirnat. ha en az
 mendeneknek felette zerelemes vramat keresem.
 es megnem lelem. O io iesus ki ielen nagy
 es keez az teged kereseknek. mutassad meg
 magadat az teged keresen es kevano. siiral
 mas azonnallatnak. Es miikoron maria ma
 gdalena esmeg az coporsoba nezne. mert zent
 agoston mondasza zevent. hol az zerelem. ot
 az zem. Taljat ime iesus meg alla maria
 magdalenanak hata megget. az angelok
 latuan iesust felkelnek es imadnak iesust
 Aranzaiu zent ianosnak mondasza zevent. ma
 ria magdalena hatra fordula. hog latnaka
 tiit tiitelnek az angelok. Es latuan iesust
 megnem esmere. hanem alejta extet lenni
 perteknek. ki monda nekii. Azonnallat
 miit siirj. felele maria magdalena. Vram
 ha te vettek extet. mond meg ennekem. es
 en el vizem extet. ~~O az azonnallatnak meli~~
~~chodalatos az en kegyessége.~~ O meli jgeen
 chodalatos iesus cristusnak en kegyessége.
 perteknek kepeben ielenek azert. mert az co
 leltenek kepeben. hiitet akara plantalni.

O chodalatos q' a'zonuallatnat ex zerehme . meli
 zerehme bezerentetist ex erenfeulent . tennij es fo
 gadnij monduan . En el vezem entet . mi'koron
 eleg nem volt volna t'nyen ex magra illien nehez
 restet el kinnij . sem gondola a'z s'ido'knat lya
 ragos euldenzefentet . u'gij mond zent agoston .
 Az zere'ennek semmij nem te'clij' nehez'nek .
 Maria magdalena esmeg fordenta a'z ex ze
 ment a'z coporsora ne'z'ij . monda idue'zentent
 iesus . Maria . es legottan meg esmere ma
 ria magdalena iesus a'z ex ig'z'nek edessege
 beul . es forduluan monda netij . vaboni .
 a'z a'z . mestev . es le terne'z'endeek iesusnak
 labajnal . Monda netij iesus . ne atari en
 gem illetned . e'z' te'deg monda netij iesus
 zent agoston mondasz zere'nt . a'z l'it'nek fo
 gnattozafert . Auagij eg'ne' doctorotnat
 mondasz zere'nt . l'og' a'z beul maria mag
 dalena ne' beultendue'et . l'og' ew'netij iclent
 elen'z' idue'zentent i'ho . Monda netij iesus .
 Menyel es mangnad a'z en atiamf'is'ainat .
 fel me'g'et a'z en atiamho'z es atij atiatot'ho'z .
 en istenemli'z' es t'ij istentet'he'z' . es el en'ze'et .
 Azert maria magdalena elmene nagij bi
 gassagjal a'z zent a'z onuot'ho'z . t'it' me'g'

nem mentet valaki az kertben. es meg ie
 lente cuneti mellyet latot kala. Es tegottan
 elengben ierue iesus monduan. iduezent le
 gyetet. es ext imadat extet es meg tartat
 ex labant chistolgatuan az zentseges febatet.
 Talpat az zent azoniot elmenenet es meg
 hurredetekt ezet az tanentuanijotnat es pe
 ternek. Peter pedig gondoluan azt. hogz cu
 stusnat begyessgebeul hurredtetent meg ex
 neti ielshen cristusnat fel tamadasa. hogz
 keetsegeben ne esneet. ludolfosnat mondasa
 zentet kezde siruan menni zent peter az co
 porsohoz. auagyi az bevenlyez lplot peter si
 vatiya kala az meg tagadasnat bijneet. Es
 ezentepen az ston az coporsohoz menueen.
 auagyi az bevenben meg ieleneet vront ihs
 zent peternek. Es le ternyebenduseen zent
 peter imada vrontat. es bochanatot keve az
 meg tagadasrol. Es iduezentent iesus ne
 ty meg bochata. es meg alda extet. :-
 Evreulny kel azert az may napon menden
 feulden latozo emberetnek. Elenzer azert
 kel evreulneent. mert amu atyanfua. azaz
 cristus. ty megholt kala. meg eleuenedet.
 tyreul vgyi ir zent lutas. fnyam evreulned

fel. mert azte atyafya ty meg holt bala.
 meg eleueneudent. Ezenteppen mond az eu
 rek mendenhato atya isten menden berezt
 nennek. hog kedeg cristusnak atyafyau le
 tyeunt. Ez meg mutatattyt az euangeli
 ombol. tyt meg irt zent Janos keunyuenek
 lyzad vezebe. hol cristus az eu fel tamada
 sa utan monda maria magdalenanak.
 Menyel az en atyafyauhoz. es mongyad
 netyt. fel megyet az en atyamhoz. es ty
 atyatothoz. Masodzer azert kel eueulneunt.
 mert az ny bnyenket meg bochatta ez
 zentseges behytnek idenyeben. az penitencia
 nak myatta meliyet tartottont. Harmad
 zer kel eueulneunt. mert mynket etet
 es statot az eu dragalatos zent testuel es
 vereuel. tyben egnyesentyeunt istenlyez. An
 nak okaert meltan kel eueulneunt. mert
 vgyi mond zent pal apostol monduan.
 Eueulnyetet urban myndentoron. es meg
 mondom eueulnyetet. Mert indenyhna
 mynket eueuldetessegre ma menden
 teremtet allatot. mert cristusnak fel ta
 madafaban mendenek meg biragynak
 es eueulnek. tyreul vgyi eneteltetyt. El

zeut a3 nap . tyben mendenet me3 virago3nat .
 A3 nap nagnob vilagossag3gal feenlyt . zent
 maximus hgyi mond . Cristusnat fel tama
 dasaban menden elteten allatot d3rdjekend
 net . mert aleintom a3 napot es . nagnob
 fenesse3gal feenleny 3 maii napon . hognem
 egyeb koron . Mert zeut3eg hog a3 nap
 cristusnat fel tamadasan eurenlyen . ty a3
 eu teen zenuedesen bankodeet . Esmer3 3 fel
 ramadasnat 3deyeben . a3 eeg me3 vida
 mul . feuldnet fan es viragy virago3ny
 fe3dnet . A3 madarat es enekleny fe3dnet .
 tyt mynd mongyat mynekeunt euren
 net es v3gassagnat fel keulteseet . Mert fel
 kedeg mynekeunt tudnont . hog cristusnat
 fel tamadasa . a3 my ieuenden fel tamada
 son3nat peldaja . Mert myteppen cristus
 feltamadot . Eenteppen my es feltamadont .
 De kerdetyt hog vront cristus . myert iden
 te me3 ele3zer a3 eu feltamadasat a33ony
 allatot3nat . felettetyt erre . hog 3t teue
 vront iesus ele3zer meltosagnat ofaert .
 hog 3ben adna nekeunt peldat . hog a3
 zepleptelen 333 marianat istennek an3a
 nat ty3tse3geert . menden a33ony allatot3at

tiztelnekt. Atar hazafot legyenekt. atar enj
 uegyekt. atar zuget. Mert az halalt. melyet
 eua azonnallal hozta. azt az zuj maria
 azonnallal eltauoztata. Annak otaert
 eneketetekt az keppen. paradisi porta per
 eua cunctis clausa est. 2 p maria uigine
 iteru patefacta est. Az az. paradichom
 nak kapuja eua miat mendeneknek be
 reketetekt. es zuj maria miat esmeeg
 meg nyitatekt. Masodzer teue est idue
 zentent azer. mert azt atara hog az
 en fel tamadasa meg ielentetnekt egue
 betnekt. de miert azonnallatot tittot
 nem tarthjatnak. de ualamint halnak
 azt legottan meg ielentekt eguebetnekt.
 Azert atara vront iho az fel tamadasat
 elenzer meg ielenteni. hog hamarab
 ki hurredtessekt. Ezreul illien pelda olua
 statikt. Nemely clastromban ualanak
 apachtak. Ekt eunen kezrent est el ve
 gezeekt. hog en kezzeulekt el bochatmanak
 feltent. Ekt el mennenek romaban br
 papaloz. es hog papatul meg nyirneket
 est eunekikt. hog ekt egymasnak az a
 pachak megij gonljatnanak. Meltat

+ azonnallatotnak

lanuat aleutaak ayt . hogg az eu tittijotat
 es gnarlosagotat egij ferfiunak az az egij
 papnak hi ielencheet . Azert miitoron ez
 apachak utottak volna papalhoz . es ten
 nyergzeuttak volna papanak az confessorfa
 gert . Haluan ejetet papa . es meg ertuen
 ez apacchaknak egijgyenyegjenfegetet es
 potolbelij erdegniet chalarofagat . Ada
 eunetij egijbe vetzetet zelenchiet mondua .
 mennetet el az zallasra es nigjetet oda be
 letet ez zelenchiet . es holnapon veggel ezen
 toppen be vetztuen meg hozjatok . es miit
 barnet kertek meg nyerijet . Taljat ent
 elmenenet az zallasra . kezdeek nezegetni
 forgatni az zelencheet . es jzeen euvemest
 meg nyigjat kala . Kezezetve kezeg mon
 da az eent apcha . nissut meg az zelenchet
 es lassut meg miit bagyon benne . ffelele az
 masijt . ne nissut fel mert papa paron
 chala . De maga kezezetve meg gyenyjetonet
 befertetnek miijatta es meg miitat az zelen
 cheet . atarijat kala meg azontoppen bere
 keztonij . Azert miitoron fel miitottaak vol
 na . legottan egij madar vepenc hi az ze
 lenchibeul . Tjit az papa vetzetet kala hale .

Ezt látván az apacthat meg retteneket .
 es miykoron veggel meg tev néket papaloz
 es meg tutta volna az papa hog elzalatot
 taak volna az madarat . monda nekik .
 Ezben esmertetik meg az ti allhatatlansag .
 tot es gyarlosagtot . mert ezenteppen ten
 netek eszik mastotnak . ha ti esz maog gyo
 nasat halgatnatok . Mert miykoron az esz
 tot mastokat meg bantanaija . semmi
 keppen az evnek meg gyont masnak
 bijnat megnem tartthatnaja . hanem ha
 vagyaban ti mondanaja . Ezenteppen
 az tarsokhoz leuon terenek meg . az ze
 geen confessor annyam . : -
 Es meg maog pelda olusztatik ez keppen .
 Kala nemeli barat . meli barat zerze ev
 magat comunitalasa aytatossan menere
 ev tehet . es miykoron ez barat agnus dei
 utan fetennek imadsagban . taljat lati
 ez barat az papnak kezeben az gyermek
 iesust . olisja keresztan fiiguen . es menden
 ev sebei uerrel folnat kala . Azert az be
 rat eletet lituan meg zomorodot es meg
 ijede . meltatlannak aleuta magat . es
 nem comunitaleet eszuebettel . Az misse

kedeg meg leuen. Mytkoron a3 barat volna
 qmadfagban. netij ieleneet a3onqont maria
 monduan netij. Myert nem betted ma
 hoziad a3 en fiamnak testet. felele a3 ba
 rat. a3ert nem bottem hoziam. mert
 vagyot melto. Monda a3onqont maria.
 te temagadat meltatlannak gondoljad.
 valyon sty lelet arra melto. De kerjed
 extet hog tegedet meltona tegyen. es
 lassad hog est touabba ne tegyed. :

Esmegz vala egy pispet. ty husueet nap
 yan bere ur istent. hog a3 ur isten netij
 meg ielenteneye. tyt meltan comunital
 nat. es mytkoron mendenek mennenek
 a3zent egyhozhoz. lata a3 pispet hog ne
 melhet uresset. nemelhet kedeg fenef
 set. Ennek btanna sot a3onqallatot ienneket.
 es valanak kelemb kelemb zinnijerijet.
 tyt kerzent lata teet nyhuan valo pa
 raznakat. tytnek vala jgeen fetetese
 geu orcheyok. Melij paraznak misenek
 btanna oli jgeen fenefetnek ieleneket.
 hog semmynemes zeppeu ex orchayoton
 nem vala. Mytkoron a3 pispet ezeten

pgeen naggion chodalkohieet · jenne en hožna isten
 net anigela monduan · Azot tuktuet fenex
 orchajot uaggion · ejet azot tukt zentjegassen
 es igajan elnet isten zereteben · tuktuet
 neureu orchajot uaggion · azot raggalmassa
 zoot got · meneteet · heetfagokat · heufagob
 zolafokat zeretuet · tuktuet bedeg fetete
 orchajot uaggion · azot paragnaak · iguolto
 sot · usorasot · tuj be badnat foglaltatuan
 halalos bijneten · Az teet paragna aŝonij
 allat bedeg tukt be jenneet az egulagban ·
 aboron teuredelmessegeut veunet · es fogadast
 teunet hog tuktan eelneet · es az ur isten
 nienden en bijnetet meg bochatta · Talpat
 az pispet az nepetet miind euzve liiva ·
 es ez dolgot netukt miind meg ielente ·
 Es az nepet miind niinan teuredelmesse
 geut veunet es meg gyonanat es lennet
 fenestet · es ezenteppen iavulanak antatos
 son krunak aŝtalalhoz · : —

Et az ascensio nappara valo pre
 dicacio

Ette ascendit quasi aquila · et expandit alas
 suas super bosra · hieremie quadragesimo
 nono · Az az · Njme felmegyen multippen

Pefelijen · eo ky terneſti aʒ eu ʒarniſant boſtrara ·
 Eʒet meʒ hadnaʒ iruan hieremias x̄p̄e
 ta kerruuenek negguen tylenched veʒeben ·
 Eʒ felijerl meʒ mondot igagben · mynetennk
 kettent identarnek · Elſer vront ieſuſnaʒ
 menbe menere · holot aʒt mongya · ſelmene
 mytappen kefelex · Maſodit zent leleʒ
 nek bochatafa · holot aʒt mongya · eo ky
 terneſti aʒ eu ʒarniſant boſtrara · Mert
 boſke magueratitit ʒomorusaʒnaʒ · eo
 ʒegʒij criſtuſnaʒ taneutuaniſt · tyʒ kala
 naʒ ʒomorusaʒban eo meʒ laboroduan
 criſtuſnaʒ elmenefereul · De vront x̄p̄e
 atoron terneſte ky aʒ eu ʒarniſant aʒ ta
 neutuaniſotra · mytoron netyʒ bochata
 zent leltet · Meʒ tel aʒert mynetennk
 tudnont · hog vront x̄p̄e haſonlattatyʒ
 aʒ kefelexenʒ · aʒ kefelexnek ſot tulandon
 ſaguer · Elſer tulandonſaga aʒ kefelexnek ·
 hog eu ben adomaniſ · Mert aʒ kefelex
 oly ʒgeen ben adomaniſ · hog aʒ eu celtet
 menden matra madaraktal koxʒij oʒgija
 eo celteti entet · Ezentappen teʒen aʒ ne
 meʒ kefelex · aʒ aʒ criſtuſ · ky aʒ eu ben
 ſegʒ adomaniſabol celteti mynd eʒ tel

lyes belagot · Mert est iol lagyut · hog az
 ur isten menden teremtet allatokat · terem
 tet mi eletenkre es mi hazta haznala
 tosfagonkra · Az teremtet ur isten egy ma
 darakat · tengernet es egyeb vizetnek ha
 laut · kylemb kylemb diumenlcheentek
 magyart · hirt az feuldnek diumenlcheet
 estendeuenteen ki hozhat · Es mynd es nem
 lenn eleg az ur istennek · hancem hog
 adnaya mynekeent az zent testet set
 kenl · es az en zent bereet italul · Amak
 okaert veue iduezentek itis az kenyeret
 meg zesse · es meg alda · es ada az en ta
 nevtuanynak monduan · uesnyetek es egye
 tek · es az en testem · Ezenkeppen veue az
 kellyhetes mynek utanna hochporalt vol
 na monduan · Agyatok ezbeul mynd
 nyajan · es az en berem · Ezenkeppen celtete
 eutet akoron az en zent testuel es verouel ·
 mastan es celtet mendeneket naponkent
 hirt meltan kezut cristusnak zent bereet
 es testet · Masod tulajdonsaga az ke
 sellyennek es · hog en magasban vepeul
 egyeb madaraknal · es magasb helyen
 chynal fejtet · Ezenkeppen bronk cristus

e3 may napon felueb repele menden em
 berneel. az en embersege zerent. Mert
 menden angelij karotnat falette repele.
 E3 repeletreul mondanit iob pphjetanak
 kenniuenet harmuc tylenched vezeben mod
 uan. Az te parancholatodra fel emeltetist
 az teselyen. eo magab es kemen helyeten
 veti az en fe3ket. E3 teselyen nem egueb
 hanem bronk cristus. ty az atya menden
 hato istennet parancholagvara. mennyor
 zagbol feuldue le zalla. E3 may napon
 menden angelok tara felet. fel repele.
 E3 ot chynala teue az en fe3ket. eo az
 en latodalmat kemen auagy nagy helye
 ken. Az az. az en zent atyanak iogvara.
 tyuel eguenlenen orzagol. De miert teue
 zduzentent it3. hog illien jgeen ma
 gassan chynala az en fe3ket. Bizonna
 ban est nem teue eguebert. hanem chat
 a3ert hog az mi keuanfogontat eo zere
 meunket. huznaya en utanna. E3 vrend
 ngy ir moise3 pphjeta monduan. Mykappen
 az teselyen hynya az en sianit repesfre.
 oo en veuakok gyakorta repeulueen. en zar
 nyant en veuakok ty terue3ty. E3 zentappen

cristus mi elteuunt ment fel. es en zarnna
 ut tu terijestete mi veant. hog mi es tye
 en sian bagyonk. en utanna reueulieunt.
 Merv teet zarnnat vadnat. tye net mikatta
 neteunt reueulneunt kel cristusnat utan
 na. Az az. istenij zereimnet es atijafiuu
 zereimnet zarnnauual. melij zarnnat
 neteul senetij cristushog nem meljet. Ez
 zarnnatrol irattatit zent ianob latasarol
 valo kennynet tizenttettend vegeben mond
 uan. hog egueb chodat kezent iclentetet
 auaggi mutattatot meg. nemelij zeulev
 azonnallat. es nemelij^t sarkany. tynet^t ^{nagy}
 vala heet fene. Ez sarkany meg kara
 ez azonnallatnak diuuelcheet auaggi
 isyermeteet. hog mi net utanna zulnee.
 az sarkany be nyelnee. Tahat ez azonn
 allatnak adatanak teet zarnnat. es el
 reueule. Ez^t azonnallat ieggij. az liuu zent
 leket. tu akoron zeul. mi koron io mi
 elteudetnet diuuelcheet tezij. De ez sar
 kan ez heet fejetuel. az az. az erdeg
 az heet fen halalob bijnetael. eruteudyt
 az io mi elteudetet~~metet~~ meg bantany
 es semmije tenyij. Ija kedeg az liuu

zeule

es zent lelek atarja el tauoztatny erdegnék
 menden chalarðsagyt . talhat fel kel ven
 ny az keselennék keet zarnnyant . Az az . az
 isteny es atnasyuy zereimnek zarnnyant .
 Es talhat az erdeg nem fonthagya meg
 az ev io mueltvedetynék ðymenulcheet . es
 ez keet zarnnyakual az aytatos lelek ne
 peullhet menyozzagban cristushoz . Eynel
 vgyi mond zent agoston . halaky zeretendy
 istent es atnasyat . az oly embernek magyon
 zent zeretettel tallas zarnny . zabadon repev
 lev lelke menyozzagban . halaky kedeg
 ez belagnak zereimeuel leyend be foglal
 tatot . az oly embernek foggyitkozab va
 gyon ev zarnnyanban . az az . az isteny
 zereimnek es atnasyuy zereimnek zar
 nnyanban . Es atar az isten isteny zereim
 nek zarnny . atar kedeg az atnasyuy
 zereimnek zarnny Eynel nem leyend .
 az menyozzagban fel nem repeullhet .
 Harmad tulaydonsaga az keselennék ez .
 hog ev latasnak belagossaganal felnyel
 mmol eggyeb madarakat . Mert ev bela
 gosan lagya az nyapot . hognem mynt
 eggyeb madarak . Annak otaert olmasa

hit az beselcurenl . hog az beselen jotta az en fiast
 meg beserteni . allatvan entet az napnat vi
 lagossaga auagti fenessége ellen . Es ha az
 beselcuret en fia tiztan fenessen negy az nap
 fennet fenessgeet . talhat meg esmeru en
 fia vagti en fiay legyenek . Az oli fiat be
 des ti az napnat fenent fenessgeet nem
 negyeti . azt le hagnegya az en fakteben mi
 keppen jegen fiat . Ez tulajdonfagot meg
 lallhent ez mi beselcurenben iesusban cri
 stusban . Eneket jegen tizta es lator negese m
 gyon . Eireul zent pal apostol usgi mond .
 Mendenek niuluan es mezeitelen hadnat
 en zemen eleut . mert semmi nyuchen ez
 velagon oli tulkon . hit az ur isten miind
 tellnessgeuel ne lason . Es nem chat az mi
 alpendeteket lagya ur isten . De meeg chat
 mentenl kisseb gondolatot es . es az zivetnek
 keanfagat es meg negy . Mykeron kala
 meli ember latya . mas embernek gonoz
 mielkerdetyt . talhat kialt monduan . Jan
 miit mielz . Gentepen az beselien cristus .
 ti miindeneket lat . kialt az binesetnek
 monduan . O ti bineset miit mielkent .
 es ezeket mongya az ur isten . az predicatorok

miyat · auaghi beleul az letki esmeretnek
 mardosasa miyat · Ez keselienreul prattatist
 zent kanos latasarul valo kemmenek nyol
 chad rezeben monduan · latam es hallam
 mennet kezepette · egy ropesen keselien
 nek zanat · Eij tjalit mala es mond mala
 nagy zonal monduan · Jay · Jay · Jay ·
 feuldeyn latozotnak · az az · Azotnak tikt
 nek ziiuet haitlot az feuldyetre · es nem
 az menyeyetre · Ezetnek mongya harom
 zer · Jay · Jay · Jay · Elenzer Jay az ziiunek
 biineert · Masodzer Jay az zanat biineert ·
 Harmadzer Jay az tetemennet biineert ·
 Az ziiunek biiney ezet · Az az · az gonoz
 gondolatok · gonoz keuanfagot · keuelleg ·
 jregyseg · harag · gnenleuseg · fesuenfeg ·
 hyn ducheuseg · es ezethez hasonlot · Zanat
 biiney ezet · rut es gonoz beled · hajas
 sag · ragalmassag · hamis es kees · es
 ezethez hasonlot · Az tetemennet biiney
 kedeg ezet · orfas · gholtoffag · ragado
 zas · toluansag · usura · paragnafag · tor
 koffag · es ezethez hasonlot · Ez illien bi
 net es mendenek eg yebet nyiluan es
 mezentelen hadnak istennet eleutte ·

atar melij igcen tijtton teurtennyent. Ezreul
 illien pelda oluastatyt. Vala nemelij Hais
 neven parajna. Eij olij igcen zeep vala. hog
 sot emberet ez tuis parajna zerelmeert.
 menden iolagokat el arulyat vala. es istnat
 vala vtolso zegenfegre. chat hog ex vele el
 hetmenet ataratnot zevent. Sot emberet
 fedeg ez Hais parajnaert. egij mast meg
 eulij vala. Es gentoppen Hais sot laltet
 ad vala eurdeggnet. Melijet hialuan ne
 mely zent apat. heven ex vea belagy ru
 hat. es mene ez Hais parajnalig. aduan
 eunetij pengt. Hais fedeg aleita hog
 ez zent apat atarna ex vele hetgenij.
 de vine extet nemelij tittos hazban. Mon
 da ihaisnat ez apat. ninchene kalaljol
 tittos hazad egnel. hol sentij nem latjat
 na. ffelele Hais. jt ez hazban miintet
 sentij nem latjat. ja fedeg istent feled.
 ninchen sohol olij helij. olij igcen tittos hely.
 Eij el tittoltaffet istennek zemen elent. Eij
 net monda ez zent apat. shijede lennij
 istent. hogtij mendeneket meg lason.
 melijet ez belagon teurtennyenet. ffelele
 Hais. hujem. Ennet monda ez zent apat.

Ya hijed. talat miire karloztattad el az te lette
 det. es nagy emberetnek lettetet. Mert nem
 chak te magadert. De meeg mynd azotnak
 lettetert es. of adando nagy istennek eleutte.
 Melly bezedetet haluan ez zegen paragna.
 revedelmessiget veen. es eset. ez zent apatnak
 labanhoz. es siralmatkal bochanatot bere.
 Es veenen minden eu igazyt. es viue az
 warafnak kezepire. es mindenetnek eleutte
 meg egete monduan. Jenuetet es lassatok
 miuftenen egetem meg azokat. mellyeket
 vetteuen nyertem. Ezet meg leuen. el
 mene thans az zent apathoz. es bochanatot
 bere. Es ez zent atua be reteste eutet nemely
 cellaban havom estendeus. Ennek utanna
 meg ieleneek ez zent atianak. hog az ur
 isten el vette volna az eu penitencianat.
 es minden bijnec meg bochatta volna.
 es ennek utanna Eij hoga eutet az cellabol.
 Es risen eut napotnak utanna. thans Eij
 muleek ez belagbol. es veue az evrek eletet.
 Gos Gondoljad meg azert o emberi allat.
 hog az ur isten mendonetet oli igeen nyil
 uan lat. miuftenen ha zintyn eleutte vol
 nanak. : - < > . :

Es az pyatet narparol valo predica
cio

factus est repente de celo sonus tanquam aduenien-
tis spiritus vehementis . 2 repleuit totam domum
ubi erant apostoli sedentes . Actuum secundo .
Lebn hertelen zozat menyorzagbol . miyeppe
hertelen ienuen leleket zozagya . Et meg
teulte mynd az tellies hazat . hol kalandat
evluen az apostolok . Ez igzet meg badnat
ruan apostolok iarasarul halo kennynek
masod vezeben . Ezenkben kel kennynek
mynetekent . hog az zent lelet sot abrahan
keuldetent . auagy bohattatot . Elezer bo
hattatot zent lelet zelnek abraham
auagy kepeben . miyeppe es mai euan
gelijomba . holot mondatik hog zent le
let ient . hertelen zelnek hasonlatossagaba .
Ez kedeg leut az nat iegyere . hog az zent
lelet kiptet be teult . kennyere auagy seren
nye tegy 10 myeltendekente . Magerazo
wab egy mond . hog az zent leleket ma
lastya nem tud kesedelmet tenny . An
nat otaert nyhuan halo iegyere . hog es illne
emberneel zent lelet kagyon . kalatyi

keunnen auagyn seren af 10 mieltendeteutve . zent
 pal apostol es vgy mond . Valatyt istennek lette
 uel mieltendnek . ajok istennek fuan . De vadnat
 nemeliek . kytuel vagnon zent lelek . es ty euyst
 eu teulek fertzetes gondolatok miia . ~~ty vad~~
~~nat ertelm nekul~~ hazonalan gondolatok
 miia . es fertzetes es hazonalan mieltende
 tek miia . Vgy mond beulc . Az zent lelek el
 vgy eu magot . af olii gondolatoktul ty
 vadnat ertelm nekul . es ty euyst af zent
 letet lelek . af eu rea jennev alnoksgatul .
 es af illienek erdemelnek evrek halalt . Vgy
 mond zent pal apostol . Valaty meg teury
 monsesnek teurueniet . af meg hal . Meneuel
 jntab aleignatok . hog gonagb kenokat erde
 mel . ty istennek fyt meg nyomodangya .
 es af zent lelek malahtyanak beffasagot te
 hend . Ezreul pelda vagnon iudasban . ty vette
 pala zent letet . es biinbeduen ty vgy eu te
 le zent letet . Masodzev . volt adatuun zent
 lelek tenget abrajaban . amak regnere hog
 ajoknat ziveket isteni zerelmre meg giogya .
 tyket be teel malahtal . tyreul vgy mond
 zent lukac . tenget ientem bochatny feuldre .
 es myt atarok egnebet . hanem chak hog

eeguen. Zent bernald usq̄ mond. Teuznet abra
 zaban ieleneet meg zent lelet. anaḡn teuznet
 abra zaban ienue. Mert menden z̄huteul t̄n
 euz̄. az̄ hudez̄segn̄et lantatsagat. melīet az̄
 zent lelet be tent en mala z̄tiual. es em
 bernet keuan sagat meg gerue z̄ti. os̄ te z̄n
 fel menni. Amak̄ otaert j̄gzen b̄kon sagos
 j̄ḡn ez̄. hoḡ kalat̄nel nagyon zeret̄. an
 nal nagyon zent lelet. Es meg ienue zent
 lelet teuznet abra zaban ezert. mert mi
 teppen az̄ teuz̄ hamna te z̄n az̄okat. t̄yt en
 beleye tet̄net. Ezenteppen az̄ zent lelet
 t̄yt̄ be tent. alaz̄atossa te z̄n es̄ utalatossa
 az̄ en aleutasa zerent. usq̄ oluastat̄yt
 abraham patriarcharol. hoḡ mi koron
 zolna ur̄ istennek. usq̄ monda. zolot en
 vram h̄oz̄. mi koron legȳet̄ hamna es̄ por.
 Azert kalat̄n abar̄ija kenni zent lelet.
 kel̄ ennet̄n lenni alaz̄atofnat. es̄ nem ke
 uelnet. t̄yrenl usq̄ j̄rattat̄yt zent peter
 elsen kennyuenet̄ entent vezeben. es̄ zent
 jacob negyed kennyuenet̄. Az̄ keuelīet̄net̄
 isten ellenet̄ al. az̄ alaz̄atofofnat̄ kedeg
 agya en mala z̄tiat. Mert, mi teppen az̄
 m̄zet̄ el h̄agyat̄ az̄ h̄egȳet̄. es̄ ala folnat̄

nevigyeire. Ezentemmen az zent leleket
 malaſtja el hagnya az kevelyeket. es foly
 az alazatos zinyeire. Azert mongya zent
 agoston. Maria magdalena. meneuel
 alazatosban enl uala urnak labajnal.
 anneual jntab syr uala. Mert az uij
 ala foly alazatosagra. az hegynek teten
 venl. Ugy syracs sija iesus kennyhenek
 harmad vegeben. Meneuel nagyob nagy
 alazad magadat mendenekben. es na
 gyob malaſtot lelz urnak eleutte. Jel
 da nekent istennek annyaban zuj ma
 riaban. mert miert en alazatos uala
 azert mongya uala ennek az angyal.
 zent lelek felkent jenu te beled. zent ber
 nald es ugy mond. Az zuj marianak
 alazatosagadol iol merem mondanom.
 hogya az zuj maria alazatos nem volt
 volt volna. az en zussege sem volt
 volna istennek kellemeteb. sem isten
 nek sziat en melében nem fogatta
 volna. Es meg miert en az tenz igye
 kezut mendentoron fel. ezentemmen uala
 kynel zent lelek nagyon. mendentoron
 zgyekenzut az mennyeire. Mert

menden feuldnetet ollianotuat ^{+ nar} aleit mitteppen
 ganect · mert az eu nianassagot mennebben
 wagnon · Jollehet hog en magot test zerent
 feuldeun legueneit · Mert teuannat meg
 fessleni az testbeul halal mna · es lenni cri
 stussal · Azert mongia zent pal apostol ro
 manathog irt kennueneit heted rezeben
 monduan · En bodogtalan ember · Etyhoda
 zabadent meg engemet · e halalna teste
 teul · Annat okaert biizon ieguie e annat
 Eynel zent lelet wagnon · hog meli ember
 nem gondol e feuldnettel · sem felu betni
 az eu eleteet istenert · Harmadzer ieleneit
 zent lelet nyeloneit abrazaan · annat
 ieguie hog balatnet az zent lelet be
 teult · tezu entet eu kenjelinet kednesse ·
 es tezu entet zolui isteni dolgotrul · Ma
 ggerazo mas wgn mond · Mitteppen rezen
 e uala annat ieguie Eynel zent lelet
 wolt · hog ent zolnarat menden nemze
 tetnet nyelnettel · Ezenteppen mastan
 e annat ieguie Eynel zent lelet wagnon ·
 hog ent betessiget zolnat eu kenjelnettel ·
 es targyat enze az betessiget · Mert
 meli et istene azokat zolnat es tanalcholyat ·

mert zent lelet ient nyelunet kepeben . ajert
 hog emberet zolnarat menden nemzetet
 net nyelneuel . teuzes igeket . Es hog az
 teuzes teurueent . teuzes nyelneffel predi
 calnajat . Galatij^{us} pedeg lenend vagalmajo
 es hajug nyelu . es ty istenreul nem zol .
 annal nyinchen zent lelet . Negyedzer
 zalent zent lelet lehelletnet keppen . tyreul
 vgy irt zent ianob kannueneit hajad
 vezeben . veantok lehelle es monda . vegrue
 tet zent leket . Akara ur isten lehelletnet
 nyatta nyatta regueyni . mely lehellet von
 tatit az znuhez . hog meg jelentetneek zent
 leketnet zentseges volta . Mert nyiteppen
 az test nem ellhet lelet netent . zenteppen
 az lelet nem ellhet zent lelet netent . ty
 reul vgy mond dauid ppheta . Et vejed ex
 leketet . es meg fognatkozmat . Es meg vgy
 mond . bochassad az te leketet es reem
 retet . zent ianob es vgy mond . lelet az .
 aty meg eleuenent . Es nyert illien
 zegen zntseges az zent lelet . kel myndon
 zereimel meg oltalmazni . hog az zent
 lelet meg ne bantasseet az mi znuvunt
 reul . tyreul vgy mond salamon . men

Den ewigheit ewigheit metz tarckad az tezi
 uedet . mert az zintenl zarmaznat . miind
 az elet miind az halal . Gijatorna metz kel mi
 netent nittuont az mi zantat . az zintek
 kenansaga miat . Es imaduan gnatorta
 kel az mi leltentet metz bonnont . az bi
 netnek gerredetessegitenl valo metz ty
 yesehtesre . Ezrenl mongya dauid ppheta .
 Os meum aperui . 2 attraxi spiritum .
 Az az . En zamat metz nittottam . es leltet
 lyuzet . Entendzer iclent zent lelet galamb
 nat kepeben . mistoron cristus metz berez
 telkedet . amak regyere . hogz balatyt
 atariyat kennu zent leltet . kel ewnetyt
 olijatanotnat lenniyt eu eletetben . miint
 az galambnat . Az galamb epe netenl wa
 gyon . ezentepen balatyt atariyat kennu
 zent leltet . kel ewnetyt lenniyt . haragnat .
 gyewlensegnet . es regysegnet epeye netenl .
 Ez harag regyseg gyewlenseg . mondatnat
 epenet . az kesereusegert . Mert az biinet
 olij igeen kesereut miint epe . Azert mon
 da zent peter . simon magosnat . ty metz
 atariya wala kennu zent leltet . Latom
 hogz te wagy epenet kesereusegeben . mert

en tallies kala irugssegnet epeenel. Mert
 jgeen iryllij kala az apostolokat. Ijog enk
 zent leletnet myalta illien nagij sot cijo
 datat tegnet kala. Es simon magos meg
 atarika kala vennij az apostoltul az cho
 da teuev zent leltet. De miert en ben
 ne irugssegnet epenie kala en benne.
 nem veljete meg en teulet zent leltet.
 Zenteppen mi es. Ija atariunt vennij
 zent leltet. Le kel vetneunt juunet miin
 den kesereuseget. Eireul usij mond zent
 pal apostol. Menden kesereuseg. harag. es
 meltatantodas. Pualtaas es karomlaas
 el vetesseet tu teuletet. menden gonosfax
 gal. leguetei kedeg egymashoj kesijesseet
 es irgalmasot. adatojan egymasnak.
 miituppen adot neteunt es isten. cristusban.
 Es rajat zenteppen veljetijet zent leltet.
 Masodzer kalatyt atarnak vennij zent leltet.
 kel ennetyt olljanotnak lenniit en enet
 leselben. miint az galambnak. Mert
 az galambnak nijevgefe nagyon. az enet
 lees helyeben. Zenteppen kel neteunt es
 renneunt. mert amij biineuntert nijevg
 neunt es surnont kel. Egreul usij mond

iifallas xheta kennuuenek entwened kyllenched
 veleben. monduan. Ordeijchont mynd
 njanan miyppen medueek. ev gondol
 boduan nyenqneunt miyppen a3 ga
 lambok. ijsidorus ev v371 mond. nyenq
 neunt tel ev siurnont. meg emleken3uen
 melij 3geen neh3et a3 biinet k3ket tet
 teunt. Melij 3geen gnenner3eg3ek a3
 menijen eweumet. k3ket el v3teteunt.
 E3 melij 3geen vettenet3ek a3 pokolbelij
 kenok. melijket erdemletteunt. Trifosto
 mus esmeg v371 mond. Meg tel gon
 dolnont. melij nagsu bodog3ag leg3ien a3.
 lennij myndentoron eg3ent ur i3tenuel.
 Meg tel gondolnij. melij nagsu nenolija
 leg3een elnij a3 belag3an. E3 na melij nagsu
 laborus3ag v3gedelm. g3enteurtatnij po
 kolban myndentoron. E3beul tamad a3
 siurnalm. k3 erdamlij zent leleket v3g3
 kalafat. P3reul v371 3r zent mathe k3enij
 venek entwed veleben. E3 bodog3ek k3t
 siurnat. mert ent meg v3g3taltatnat
 3armad3er kalaty atarija kennij zent
 leltet. tel ewnek3 fe3k3enij ken 3ij3laba
 miyppen a3 galambnat. Mert a3 ga

Lamb zokot foestezny ten lykabban . Az ten
 zyltan regnestetyt cristus . az ten zylta
 nak lykayn . regnestetnek cristusnak
 seben . Eytet az keresztan zenuede . Mely
 sebetben tel labozny az bodog leletnek .
 cristusnak pennyanak zennetlen valo
 emlekenzety nyet . Ammak otaert mon
 gya az ten legen az az cristus . az lelet
 nek . Eyt meg irt salamon egy penny
 nenek masod vegeben mondvan . Jenuel
 en regnesem . en galambom . az ten
 zyltanak lykabban . olyha azt monda
 naya . Hessed az te zynedet . es az te gon
 dolatydat az en sebenben . gondoluan
 melly nagy kenokat te erted zenuellem .
 Agy mond origenes . Oh en lelkem ha
 te nyugodalmat keuaz . ha te batorfa
 got keuanz . hegy tallakat auagy zar
 nyakat . nytkppen az galamb . es ve
 peuluen chynaly foestet cristusnak se
 benben . Semmynemen helyen nynchen
 peduesb nyugodalm . semmynemen
 helyen nynchen batorb batorfag . Mert
 ot leled meg ot tanolod meg . myt
 predicali az keuelhetnek . mert cristus

nat nem haka hol en fenet le hantanaia .
 Ot tanolod megg cristusnat sebenben . myt
 predicali az hvaragosotnat . Mert cristus
 azonkppen kiteteet az halalva . mytpep
 pen az baran . Es mytpeppen az baran
 megnem nygna en zayat az nyereunek
 eleute . ezenkppen cristus az tenzotnat
 eleute megnem nyta panazra . az en
 zayat . mytkoron en gonozul tegyetle
 nenl tenzatieet . Ot tanolod megg myt
 predicali az jrygnetnek . mert cristus
 az en menyen zent atyat imada az meg
 fezejtontkert monduan . zent atyam bo
 chas evnekyt . mert nem tuggat myt
 tezne . Ot tanolod megg myt predicali
 az vestetnek . mert cristus syete az ha
 lalva emberij nemzetnek meg valta
 faert . Ammat otaert monda undasnat .
 amyt teg . tet hamarab . Ot tanolod
 megg myt predicali az fesuenyenetnek .
 mert cristus mezentelen figge az berest
 fan . Ot tanolod megg myt predicali
 az tarkosotnat . mert cristus stateet
 ecetel es epenel . Azert myert idue
 zentent cristusnat mynden taguan fol

nat irgalmassagual · ot kadnat a3 nemes
 chatornat es · a3 a3 cristusnat zent se
 bey · tyknet altala folnat my veant
 istennet irgalmassagij · Mert egu mond
 vront · meg asaat en tezenmet es en
 labaymat · es en oldalamat · Melij
 zentseges tagokho3 es zentseges sebekhe3
 legyen mynekont folhamasont · a3
 en zent kennat gondoluan · es meg
 lelyent zent leletnet malasztjat ·
 Melij zent leletnet beuseges malasztjat
 engegyie my nekont vallhatnont ·
 atia fiv zent lelet egu evet iste · Amen

Es a3 zent hanomsag ~~ol~~ napnabol
 valo predicacio

Gracia domini nostri iesu cristi · et ca
 ritas dei patris · et comunicacio sancti
 spiritus · sit semp cu omnibus vobis ·

My vront iesus cristusnat malasztja · es
 atia istennet zelve me · es zent leletnet
 egugyesevlete · legyen myndentoron ty
 neletet · Ezetet zent pal apostol irta meg

coruittioffokhoz irt masod beunnenet utol
 so vezeben. Es feluoul meeg mondot jgegzden
 zent pal apostol ielenti mynetount. Zent ha
 romsagnat io tetelect. Eyt mynetount
 adattanat atjanat. fynnab. es zent lelet
 net miatta. hog my az io tetelebet em
 lebeteteunben tartanoout. es el ne feled
 neuent. Beuanuan Azert my balamyt
 mondanont zent haromsagnat tistesse
 gere. Elexer zolyont atya istenreul. Ma
 sodzer fyu istenreul. harmadzer zent lelet
 reul. Az elsenreul az az atya istennek
 zerelemerul ezunben tel kenneunt.
 hog atya istennek zereleme haromba al.
 Elexer ezben. hog az my elsen zuleunt
 az parancholat teurefert. olij jreen el
 tauostatuan balanab istenteul. nem
 chat amij elsen zuleunt. de meeg my
 es. el wagnont tauostatuan mezze el
 ezetuen paradichontul es mennien
 dycheusekteul. Eyre mynket teurentet
 wala az ur isten. Az atya ur isten bedeg
 beunnevele my wautont. mykoron fyu
 tynet eguebnok miatta my megnem
 hojadhatnat az mennien dycheusegre

Ihanem chak en miatta. Az en evrek zerelmet
 Eruel miinket zeretat. netevnt meg mu
 tata. es miinket hozna lujza. Eruel ug
 ju hieremias ppheta. keunnenek har
 miic egred vezeben. monduan. Evrek
 zereteben zeretelet tegedet. azert lujza
 lak tegedet en hoznam. keunnenen
 te rantad. Es nem chak lujzot kont miin
 ket atoron. De mastan es lujz konton
 miinket zerelmnek miatta. miikppen az
 atya en zerelmeo sija. miikoron mi en
 teule el tauozont. Ez az amut iduezen
 reunt iesus mondat. zent janos irta
 meg keunnenek latod vezeben. sentij
 en hoznam nem ierhet. Ihanemha az
 en atyam lujzangya eutet. Eij engemet
 bochatot. Miikppen lujzon pedeg ka
 lakit atya isten. meg mutagya oseab
 ppheta monduan. Adammak kentelyben
 lujzak tegedet. Az az. zerelmnek ke
 telyben. Adammak kentely kalamak ezek.
 Ostorok. niimorusagok. Ijeseket. zom
 iusagok. Ezek mondatnak adammak
 kentelynek. meut ezeknek miatta ostoro
 tateek mig. az en bijnceert. Es ezeknek

miyatta lujattateet istenhez penitencianak
 miyatta. Ez illijetenek mondatnak zerelm
 nek kentelenek. mert illijeneket bochat
 az menyey atya isten az en isteny zerelme
 beul az en fiainak. Etyeul zent pal apostol
 vgy mond. Meljiet az ur isten zeret. meg
 gyentri. mert meg ostorozija menden
 sziat. meljiet hozija hezen. Peldant na
 gyon ezreul az tetozlo sziurrol. Ety az en
 atyatul el mene. De kezereytetuen he
 eljsegetnek zentsegyuel. meg tere en
 atyahoz. Atya istennek ez illjen nagy ze
 relmet. my emletozeteantben kel tar
 tanont. Es evneky halat aduont. zent
 palnak mondasa zerent. hialat aduan
 mendenkoron mendenekert. Az az. ha
 lat aduan nem chat az io zerenchetrent.
 De az haborusagotrol es. Mijteppen zent
 job ppheta tezen kala. Ety mynek klan
 na menden jozagyt el vezette volna.
 monda. Ur isten atta. ur isten el vette.
 legen aldot urnak neue. Masodzer
 atya isten ezben mutata meg myne
 keunt az en zerelmeet. hog az my meg
 vallasontert. ada my nekeunt az en zent

ficut · Kyrcul vgy irt zent ianos kennueneret
 harmad veleben · Ezenteppen zerezet isten ez
 velagot · hog en eguettlen egy ficut adnaya ·
 hog mynden ky en benne hynne · el ne vezne
 de lenne eunetky euvet elete · zent gergely
 vgy mond · O isteny zerezetnek alestattat
 lan zereleme · hog az zolgat meg valtanad ·
 te zent ficut adad halalva · Bizonyaban
 nagy zerelem volna balamely nagy feye
 delment · hogha az en ficut adnaya fogfag
 ban · zolganyanat meg zabodentasaert ·
 de ennel es nagyob zerelem volna · ha ficut
 halalva adnaya zolganyaert · Ezenteppen
 ten atya mendenhato isten · mert az en
 zent ficut ada halalva · nem chat zolganyert
 de sent ellensagyert · Vgy mond zent ianos
 elfen kennueneret negyed veleben · Ezben
 zeleit my bennent istenmet zereleme ·
 mert az en eguettlen egy ficut dochata ez
 velagban · hog en myatta elyent · Az az ·
 az en halala myat · Illien zerelemet kel tartanont
 az my zuerentben · hog az ur istent az en
 my hozant valo nagy zerelemoert zerelett ·
 Mert en zerezet myntet elenzent · semmit
 egrebet az ur isten my tenkent nem keuan ·

ljanem chat hog zereffent extet tellies zuent
 beul. Mert az ur isten zent dauid prophetanak
 mondasa zereffent nem zentseges az mi jo
 mieltendetyntel. De chat amii zuvernter
 beuania. Eurenl usq yr salamon / peldn
 bezedreul irt beunuenet luzonharmad
 veleben. monduan. ffiam agnad nekem
 az te zuvedet. Jduezentent ihu usq mond
 zent mathe irta meg beunuenet luzon
 kertend veleben. zereffed te vadat tellies
 leltadbeul. tellies elmedbeul. zereffed tel
 lies leltedbeul. ertelmre. zereffed tellies
 elmedbeul. mieltendetre. Az en zennet
 len halo emleterzetire. mindeneut azt
 mongua tellies. Azert mongua hog tel
 lies zuverntbeul. tellies leltentbeul
 es tellies elmentbeul. hog semmi mi
 bonnent ne maragyon. Eruel extet ne
 zereffent. es tu az atia istennek zereff
 mere ne fordertatneet. Harmadzer
 atia isten mutatata miunekent ezben
 az en zereffent. hog nem chat hog.
 az en zereffent fiat nekent ada. De meeg
 ennek felette mintet fiaqua! beuana
 auagy valazta lelti fiaffagra. Eurenl

vgy ir zent Ianob elfen kennueneret har
 mad vezeben · monduan · Lassatok mine
 men zerelemet adot minnetevnt atya isten ·
 hog isten fujaynak neveztessevnt es legyevnt ·
 zent pal apostol vgy mond az galatombely
 ethez irt kennueneret harmad vezeben ·
 Mynd nyajan istennek fujay vattok lyit
 net myatta · iesusban cristusban · Lja kedeg
 istennek fujay bagyonk · talhat lezevnt en
 vevtessevnt es · mennekvnt orzagaban
 Mitekpen mongya zent Ianob elfen kennu
 ueneret harmad vezeben · monduan · zere
 tevnt mastan istennek fujay bagyonk ·
 es meeg megnem velent mychodaak
 lezevnt · tugyut azt · mert mykoron meg
 velenendut · hasonlatossot lezevnt en hozza ·
 mykoron meg lagyut evet · mitekpen
 bagyon · Ir istennek ez illien nagy zere
 met kel minnetevnt my emlekezetevnt
 ben tartanont · hog istennek fujay bagyonk ·
 es hog el ne vezessevnt my televnt az ev
 isteny atyasagat · Es hog my televnt el
 ne betessevnt az menyey dychevseget en
 votsége · mitekpen parafinasagbely fujakul ·
 Vgy mond zent Ianob elfen kennueneret ma

sod veleben · fjučtrajm mavagvatot ev ben
 ne · hog mykoron meg ielenendyt · leggen
 byžodalmonk · es megß ne zeguenevltreffent
 en teule en zenuetiben · Ez meg mondot
 ratbol nyluan kagyon · atya istennek mi
 hozant kalo nagy zerelme · : —
 Masodzer kel mynekeunk emlekezeteunk
 ben tartanont · fjuč istennek malažtiat
 meliet mynekeunk mutata · Elezzer ez
 ben mutata meg mynekeunk az ex ma
 lažtiat auagy zerelmeot · hog maj evet
 teunk akara fel venny az emberu ter
 mezetet · Ez malažtrol Prattatyt zent lu
 Pac kennyenek elfen veleben monduā ·
 Iduezleg malažtal tellies · byžomaba
 nagy malažt nagy zerelm volt ez · hog
 az felszeges istennek fjuč illien igeen
 meg alazza ev magat · hog ex emberre
 akara lenny · es ev magat nekeunk meg
 mutata · Mert mykoron zent havomsag
 tanalchot tartana emberu nemzetnek
 meg kaltasarol · Monda fjuč isten · Jme
 en · en zent atyam kez kagyt meg kal
 tanom emberu nemzetet en kenommal ·
 bochassal engem · fjuč isten ez illien nagy

malaſtſyat bel mynetewnt my zjuewnt
 ben tartanont. es ewnetſy zennetlen wa
 lo hala adasokat adnont. Masodzer ſyn
 iſten ezben mutata meg netewnt az en
 malaſtſyat auagy zewelmeet. hog ez iden
 zevent akara zeggen lenni. hog myntet
 meg kajdagaitana mennorſagnat ewrek
 ſegeben. Tyvel ugy ir zent pal apostol
 corintioſokhoz irt masod kennyuenet
 nyolchad rezeben. monduan. Tugyatot
 my vront iefusnat criſtusnat malaſtſyat.
 mert mytoron en kajdag kolna. my eret
 teunt zeggen lenn. hog my az en zeggen
 ſegeuel kajdagga lennent. Es ez kala
 nagy malaſt. hog mennet es ſeuldnet
 wa lenne emberet kezent zegenb.
 hog myntet meg kajdagaitana. es meg
 hynna mennetnet orſagava. Mert ez
 ben. hog iſtenet ſya let my atyankſya.
 my letewnt mennorſagnat ewrekensy.
 Azert mongya zent pal apostol. tituſhoz
 irt kennyuenet harmad rezeben mond
 uan. Meg telent my iduezententnet
 emberſege es kegyelmeſſege. hog meg iga
 zoduan en malaſtſyaua. legyewnt ewrek

Penſent . a3 euret eletriet remenſege zevent .
 E3 mala3tot nau3y zewelmet mendenkoron
 emleken3eteuntben kel tartanont . a3 a3 . hog
 ſtennet ſija a3ert let zeggennie . hog myn
 ket meg ka3dagentana . E3re 3ut mynket
 hieremias ppheta . ſyralmarul walo kenny
 uenet harmad ve3eben monduan . Emle
 ken3el meg a3 en zeggenssegemroul . meluet
 te erted zenuettem . hog mye3 eurenmeſt
 zenueguent en erta a3 zeggenssegat . u3y mod
 zent bernald . Nagy utalatoſſag . es bi3on
 ual 3een nagy . hog a3 neuoli3a3 feert3acte
 ember3y allat atar lenny ka3dag . E3ert
 a3 nagy ſe3ſegnet ſtene let neuoli3a3a es
 zeggennie . — Harmad3er ſija ſten meg
 mitata a3 es mala3ti3at mynekennt e3ben .
 hog amu byneyntert meg halny atara .
 hog annat myatta mynket idue3entene .
 U3y mond zent pal . v3manatho3 irt kenny
 uenet harmad ve3eben monduan . Mert
 mendenet ket33tenet . es zentpenſent ſten
 net mala3ti3auul . a3 meg waltafnat my
 atta E3y wagnon ieſu3 criſtu3ban . meg 33a
 zultat 3ugnen es mala3ti3ammat . E3meg
 u3y mond zent pal . eph3ombeluethe3 irt

kennuenek elfen veleben monduan · tyben
 wallont walfagot en verenek myatta ·
 bynetnek bochanatnat ex malaſtjanak
 paſdagſaga zerent · ty beuelkendiſt mi
 bennent · Es ſol mongra hog en malaſt
 tja beuelkendent mi bennent · Mert az
 beuelkenden malaſt eſ · miſtoron az io ba
 rat meg hal io baratjaert · felette beuel
 kenden malaſtja criſtusnak pedeg wolt mi
 bennent · ty nem chaſt baratjert · de meeg
 emek felette ellensgeert halalt zenuedet ·
 Azert mongra zent pal apostoſ romanathoz irt
 kennuenek extend veleben mondua · Mert
 miſtoron ellensgeek volnant · meg egneſſerl
 tetent aſtenuel ex ſijananak halalaban
 myat · Eſ malaſtot del mynetent mi
 denkoron mi emlekenzetenken tartanont ·
 Mytuppen ezreul prattatyt ſijak ſija ieſus
 kennuenek huſon tylenched veleben mon
 duan · Az te keſeſednek malaſtjat io teteled
 elne felegyed · mert atta az ex lelkeet az
 az en eleteet te erted · Eſ keſes nem egneb
 hanem criſtus wronk · mynd eſ tellies
 velatg az elfen embernek biene myat el
 tarhozot wala · es vettent wala potolbeli

seeg · zent agoston hgy mond · Az keuelseg · en
 maganát tulaidon fel magasztatásánát zereime ·
 Augy Imzentekpen maguerrátatyt · Az keuel
 seeg mondatyt nemennemen mercessagnet ·
 Kuel ember istennet felelme nekeul meery
 tenny ajokat · Kytet trod lenny istennet ellene
 en teremteenet ellene · Es ennet okaert mon
 datyt az keuelseeg · mynden bunnét kéjdety
 net · hgy mond isidorus · Az keuelseg mynden
 bunnét kéjdetz · mert menden bunné bijn
 tamad es kéjdetz kagyon ajbol · hog ember
 meriy azt tenny · mellyet hadnat istennet
 ellenne · Ez keuelseeg · erdeugnet byne ·
 melly keuelseagnet bunnert by bestetekt me
 nyorjagbol · azert hog meere magat betny
 istennet ellene · Es myert potolbelly erdeeg
 az keuelseagnet byneuel esekt · ermet oka
 ert embereket en es jntab kescert vele ·
 De mytoron ember meery ajokat tenny
 kyt istennet ellene hadnat · tahat az utan
 keel lezen haultob lezen · mynden gonoz tetelve ·
 Ez gonoz keuelseagnet byne ellen · zent lelet
 agya az en ahandokat · az az · az isteny fe
 lelmet · Ez felelmet anne magy ereye so
 jaga kagyon · hog embert olij jgeen felelmet

rejen · hog mynd e' tellnes belagert · es mynd
 en tellnes eletiert · nem akarna kalomut ten
 ni · meliet esmerne lenni isternek ellene ·
 Et e' illyen ember menden en myelkendetit
 rezi felelmel · es menden en igent tezi sol
 lya felelmel · Job ppheta wgi mond kemni
 penek tylenched vegeben monduan · Jegnen
 lem kala menden en myelkendetymet ·
 Azert ha teneked oliy malaftod wagiun · hog
 menden te igedet felelmel mondod ty · feel
 ueen myndentoron hog az ur istennek tel
 lemellen lehet · es feelz hog te keuzelend
 nek arthac · Jegne az hog tenalad wagiun
 zent leletnek elfen auandoka · az az · az fe
 lelm · Esmez ha te mynden te io myel
 kendetidet · akar meli io myelkendetidet
 myndentoron felelmel tejed · feelueen hog
 az te io myelkendetid istennek nem kelleme
 tensek · es hog ne leguenek oliy tekelletesk
 mytappen kelleme · Et hog az job nem tetette
 nek anne wagiun zerelme · mytappen illenek ·
 sem anne wagiun isteny zeretettel nem tetette
 nek · mynt az ur isten melto volna weaya ·
 Etet iegnen hog nalad wagiun az felelm
 nek auandoka · Esmez ha amvera feled

meg dantanod te istenedet · hog nem akarj
 menden kazdagokat vonned · de jon
 kab akarj menden keent zenuedned ·
 hognem mynd zantzandoktal te istened
 ellen beettezned · nyiluan valo iegyie ez
 hog nalad vagyon zent leletnek elsen anyan
 doka · az az · az felelm · zent leletnek ez
 elsen anyandoka jgeen zertens embernek ·
 Mert vagy mond sivat fia iesus kenny
 kenek elsen vezeben · halakij felelm' nekul
 vagyon · kez hajlo menden gonoz tetemen' istenne
 ve · Salamon vagy mond · beulchelegnek kez
 dete k'rnak felelme · Es meg vagy mond
 k'rnak felelme ty ez beunt · Es meg
 halakij felelmnekul vagyon · megnem iga
 zultathatuk · az az · nem jduzeultethtuk ·
 Masod halalos beun is jrujseeg · zent agoko
 vagy mond · hog az jrujseeg · mas ember
 nek bodogfaganak auagy elen menetinek
 banatja · Az jrujseeg sot gonozokat tezen
 embernek · Elezer embernek zueat meg
 kamennyty · hog en kezelenek gyentrelmen
 ne kennyereulhessen · Masodzer be vepozty en
 zement · hogne lathassa egyebetnek bodog
 fagokat auagy zerenchegetet · Parmadzer

be reketi en feuleet · hogne hallpasson jobat
 jobni masroi · Noghedzer be reketi en fezent ·
 hogne adhasson alarnissnat az zentkusebnet
 kutendzer meg zoreuissa en labant · hogne
 melhessen en kezelenet hasnalatossagara ·
 hatodzer be reketi en zant · hogne zollhas
 son eguebreul jot · Ezetet tozi embernek
 az irusszeg · Ez irusszegnek benne ellen
 adatit zent leletnek masod ahandota ·
 az az az teguesszeg · zent gergeli mondasa
 zevent · az teguesszeg kigian azon · Eri az irgal
 massag · Ez teguesssegnet kagii irgalmassag
 nat ahandota · tezen embert irgalmassa
 es kennerenletse en kezelynet zentsegiben ·
 Azert az irgalmassag nem egueb · hanem
 eguebnek gonozin auagii laborussagii ka
 lo zomorusag · zent agoston kigii mond ·
 Michoda az irgalmassag · hanem chab
 masnat neuoliassagan kalo ziben nemii
 nemen kennerenlet · Azert ha teneket ka
 gion illien malaftod · hog mitoron latod
 te kezelenet meg gientretuen kagii meg
 laboroduan · es kez az te zined falsztoasra
 es kennerenletre · Az te zemenid kezet suvalm
 ra · kezend kezet adomanra · Az te zaad

keel 10 tanalt aidastra onnagii tanentastra .
 Az te labuud keel . meg latogatastra . fen
 leud keel . te kezeleudnet zauat meg hal
 gatny . es zemenud keel meg latogatny te
 kezeleudnet faudalmat . Az te karuud
 keel az te beteg kezeleudet fel emelesre .
 es el bitelesre . Ija eket muud te benned
 madnat . buzon iegne es . hog te nalah ka
 guon zent leleket masod ahandoka . az az .
 az kegyessees . Mert muud es feluel meg mon
 dottat sentinel nem leketnet . zent leleket ieles
 malaztra nekel . Ija kedeg . miuoron latod te
 kezeleudet meg laboroduan . es az te zuued
 annera meg kemenyedet . hog az te kezeleud
 net keserevageen es uele enue nem falaz
 kodhatol es nem bankodhatol . es az te zemenud
 nem surlhatnat . Az te muued nem tuggya
 te kezeleudet hjata mege menteny . De jutab
 amyt eguebetuel hallottal azt tudod be
 ueytened en ielentened . Es nemuorom
 az hallot dolgotat nem meg tuissebeteny .
 De jutab meg beneuyteny . Ija az te illato
 zasod zegenyektnek dolhat elnem zenuedhety .
 De jutab el fordenud te magadat es eleule .
 olijha tedchuyt neked meg dolhosultnat .

Ija az te zemeud nem lathagnak az betegnek se
 bent. es te tezeud nem tapasztallhagnak. es te
 karjand fel nem emelhetik vagy elnem hor
 dozhagnak az zezeen beteget. miint zent er
 sebet azonrol oluastatik. Ija miind ezet nem
 teljted. ennek az igye hogs tenalad nunchen
 zent leletnek masod anandoka. az az. az te
 gnesses. Es Ija ez te gnessesnek vagy irgalmas
 jagnak anandokanal nem lenved meg holt.
 semmitteppen nem iduezel. Mert az irgal
 masoknak mondatik. jenyetek en atyamnak
 aldoty. biryatok en atyamtal neket zezet
 orzagot. — Harmad halalo beon harag.
 Az harag elmenek zemeet meg kategnia. az
 harag. bozzu allasnak keuansagdata. Az ha
 rag embernek sot gonozokat tezen. elmenek
 auagy okossagnak zemeet meg kategnia.
 Az harag embernek ertelmees es okossagot
 el vezij. es bolonda tezij. mitteppen zent agosto
 mongnia. Az harag embernek nyelueet +
 ingerly hynia betekendofre. es atkozodofra.
~~Zajat hynia embernek az harag~~ Az harag
 embernek zajat kesereuty bozzu mondasra.
 es meg chufolasra. tezet veretendofre.
 es maga hanyasra. Az harag nem enged

sem atpanat · sem anpanat · sem en istene
 net · sem en tulaydon iduessenek sem tuß
 ressegenek · vgyi mond zent agoston · Az ha
 ragos ember menden gonozra kez es ha
 lo · Ez gonozokat mind az harag rezii ·
 Ez haragnak gonoz biine ellen · adatik zent
 leleknek haruid apanokra · az az · az tudom
 manii · Ez tudomannak ereije iozaga ez ·
 hog emberet meg tanent igazan elni nra
 iustodnii · gonoz kißza fordult emberet
 kezent · zent agoston vgyi mond · Az tudoman ·
 isteni es emberii allatoknak meg esmereti ·
 Ez igegbenl veteteti · hog az tudomannak
 apanokra al ezben · hog ember tugya · mißten
 pen kel emberetkel ez velagban nra iustodnii
 elni · vgyi hog az en elete istemet kelleme
 tes legyen · es azal esyeteumben meg
 igyitketen meg fegetheten elete nise
 lien emberetkel · vgyi hog mendenek kyt
 entet lagyat es halyat · az en eletibeul meg
 epeutessenek · Azert mongya iduezenteuk
 zent mathe irta meg keunuenek entend
 rezeben · Zentppen vilagosognak az tu ki
 lassatok emberetnek eleute · hog lassat
 az tu io mieltendettek · es dychensyhiit az

hi mennien ahtatokat hi menniekben kagyon .
 zent pal apostol es uszi mond . Eleuc meg lat
 uan iokat . nem chat isten elent . De es men
 den emberet elent . Nem eleg ezben . hog
 ember chat istennek zolgalyon . De es hog
 emberetnek io peldat es io eletet mutatasson .
 De vadnat nemeli emberet kienel kagyon
 illien malaszt . hog iol tudnat elni ez ve
 lagban emberetuel . es ezzel eszetenmben
 kagyon ennetut illien zerenchetelenszegt .
 hog nem tuszkat magokat meg euvizni
 es el tanoztatni bunnettek . hanem meg
 zeplesenetnek bunnettek . Az en eletet istennek
 utalatos . jollehet hog emberetkel malaszt
 son keduesenhi eellienek . Es meg vadnat
 nemeli . kyt io es zent eletet viselnek
 es istennek kellemetessat . es kagyon enne
 kyt illien zerenchetelenszegt . hog nem
 nyajasok nem epesen bezellenek . oli kagyo
 sok . oli veszet en mieltendetenben es orvom
 bat en erkenlchentenben . Es oli igeen altolmat
 lanok mendenekben . hog sentu en uelet nem
 nyajasokodhatit . sentu az en nyajasokodbol
 nem epeultetnek . uszi hog halatit entet
 latiat uszi halatit uszi en uelet nyajasokod

nat bagu celnet . meg kinniat eufet . Dema
 ga azert ej illien emberet job es zent embe
 ret isten elent . Es meg badnat nemeliet . tik
 jo es zent eletet biselnet . es ezzel ezue bagyon
 evnetit illien zerencheiet . Ijog emberet zere
 tit eufet . es ev velet evremest njanastodnat
 es eufet evremest latiat . evremest haliat .
 Es balamyt zolnat ejet . balamyre taneimat
 balamyt predicalnat auagy tiznet . mynd
 pallemetes emberetnet . Es mendenet ev be
 lelent meg faduyt ev eletet . Mynd ejet
 leinet zent leletnet ej harmad ayandokabol .
 az az . az tudomabol . Negyed halalos
 beyn vestfeg . ty emberet sot gonozokat
 tezen . Mert az vest tunika ember morgodas
 netent nem zenuedhet kemen dolgotat . Az
 vest ember . egy igzet elnem teurhet istenert .
 Nem beureullhet . nem oluashat nem imad
 kozhatyt . nem veljet dysciplinat . zent egy
 hazban nem meljet gyakorta . nem kellhet
 veternyere . predicaciot isteniet igzet
 nem halgatlagya . Semmynemex kaart
 auagy ostort istentent . auagy betesfegent
 fardalmat betesfegzel el nem zenuedhet .
 Peues kaavert . isten ellen morgodyt . ej be

lagban kalo celtet meg unta · Ernen magat
 atkzha · maganak halalt keuan · es menden
 gonozotna kez · menden jotva kesedelmes ·
 Ez gonozokat miind az restseg tunnasag
 tezi · Ez negyed halalob beun ellen adatik
 zent leletnek negyed anandota · az az · az
 erevsseg · zent leletnek ez anandota tezen
 ember erevsse menden laborusagotnak el
 zenuedese · kevnice tezi menden io tete
 menye · es ad beassegzet menden ellene
 valokban · kesutetentben · ostorokban es be
 ressegentben · zent agoston vgyi mond · hog
 az erevsseg az zeretet · kivel mendeneket
 kevnien el visel azert aki zerettetik · Ez eref
 segnek anandota mynetant igzen zent
 seges · ment ha nem lezeunt erevsset io mi
 elkendatentre · es tenesre · nem lezen nekent
 erdement menyorzagban · :- Entend ha
 lalob beun fesuensseg · zent agoston vgyi
 mond · hog az fesuensseg ez · sokat gyexy
 teny · es az felette valokat zegenyentnek nem
 adny · Az fesuensseg tezen embert mende
 netek keuanny · mendeneket gyexyteny ·
 solya nem beuelkendny · miindentoron mar
 hanyanak el fogyasarul feelny · kezlelet

meg dialni. Az zegenieknek keveset suagys sem
 miit adni. miinden en remensseget az el mi
 Landokban betni. Tevbbet gondolni az en
 jozagszol kazdagzagszol. hognem istenneul.
 sent gyakorta az ur istent el feledni. Ez belagy
 bealchesssegen igen tanolni. miyekpen kaz
 dagzagsokat genlycheen. Es az en lelket en
 vet karhozatra adni. miyekpen gyakorta ter
 tenit az fesuensseget beveert. Miind ez
 gonozokat toli az fesuensseget beve.
 Ez fesuensseget beve ellen adatyit zent lelek
 nek hetec entend auandota. az az. az tanal.
 Ez tanalchnak erene jozaga ez. hog meg ta
 neit embert. miyekpen tugyon tanalchot
 valogatni bealcheben haznalatokban. sokat
 kezent. pelda. Ez belagy az tanalchot agya.
 hog kazdagzagsokat. hatalmaszagsokat. tiiztessegen
 tat. melrosszagsokat. feyedelmsegenket keve.
 Az test ez tanalchot agya. hog gyenyerense
 gessen eeli. hol eguel. hol igyal. sokanyg alogyi.
 edessen fetegy evli. es chak egyzer se hagnad
 az te bo labadat kemennyen niomodni. hog
 semmit kedved ellen balot ne zenuegy. es
 valamit keuarz. minden meg legyen. hog
 restedet lagy vulhanal evleryzuffed. es restedet

quatorza fereñed · Soha se chezñi se zomunhazñi
 ne haguad · hogs az te gonoz keuanfagudat
 munden koron be teulched · es soha maga
 dat megne zennetessed semmii gonoz keuan
 fagudat · Az potolbelii erdeg az tanalchot agria
 hogs keuel legñ · jregñ legñ · haragos legñ ·
 es hogs esel beunveul beunben · Mer en beun
 net mitta eset ala menhorzagbol · annat
 otaert mendentoron beunt es eseret tanal
 chot · Azert monda az erdeg cristusnat · Ezebet
 münd neted adom · ja le esueen jmadandaj en
 gemet · Az gonoz emberet adnat gonoz ta
 nalchot · az or ember orfagra · az ragadozo
 toluau · ragadozaffra toluaufagra · Az usuras
 usurassagra · Ezentuppen menden gonoz ember
 az ex gonossaga zerent ad tanalchot · Az ur
 isten pedeg ad teneted tanalchot · hogs el agnad
 istenert ez el mulando kazdagfagudat · hogs
 negñed az evret kazdagfagodat · Es hogs keue
 set · es beeg jaz anneet · hogs ez velagon zegen
 legñ exreemest · es menhorzagban legñ menden
 kazdag · Tanalcholia az ur isten touabba · hogs ez
 velagon zenuegñ veuid nijomorusagot · es me
 nijorzagban beegñ evret bigassagot · hogs ez ve
 lagon zenuegñ bynendert veuid penitenciat ·

es el tauqstassad potolnat auagy purgatoriom
 nat exret kenniat. Esmeg ligu mond jduzen
 reunt zent mathe irta meg kenniuenek tizen
 tynched veleben. Menjel es aruljel mende
 netet tistet biry. es agiad zegenmetnek es bau
 ues ongemet. es lezen tenched menyorjagha.
 Esmeg ligu mond. Minnden kalaky el lragyan
 gya hazat. bagy atiasilant es ljugant. auagy
 atiat anniat en neuemert. Jaz anniet vezen
 es az exret eletet birya. Esmeg ligu mond vront
 zent lufac irta meg kenniuenek tizenhatod
 veleben mondua. Tegyetek magatokat bara
 tokat az alnotsagnat tenchebenl. hog myko
 ron meg foghatogandotok. be vezenek be fo
 gyanat titoket az exret hajlokothan. Ame
 azert emberu allat hallottal sot tanalchosok.
 Ija ez tanalchosok kezzel trac iobbat bagy job
 ban ezekben kalaztanod es keuemetend. ez na
 gyon zent leleket entend anandotabol. az az.
 az tanalchbol. De halvad tobiasnat monda
 saat. Minnden jduzen ex benne az az isten
 ben mavagyanat te tanalchud. Ligu mond sy
 vac fya iesus kenniuenek hatod veleben. Legen
 teneted. ezer kezzel egy tanalchosod. oluha azt
 mondanaya. Ezer tanalchosok kezzel. halaz

yala magadnat egz tanalchoft az az ur istent .
 hatod halalos benn tortossag . az tortossag tezi em
 bernet hogz tompa elmen legen . Ugy mond zent
 Ieronimus . Az keuer has . nem tezen igjore el
 meet . Ugy mond ez veul sirat fia isz mondna .
 gondolam hogz en testemet meg bonnam az
 bortul . hogz ezen keppen kaltoztatnam en lelkemet
 az bealchessigre . Az tortos ember semmit egzje
 bet nem gondol . semmit egzjebet nem tanol .
 hanem elat azt mi keppen hasaat teulche . Eit
 veul ugy mond zent pal . Ezek azok eiteknek ha
 sat istenek . Es nyert az en hasokat kalazottat
 magoknat isten gnanaan . az en ertelmeit oli
 jgeen meg tompul . hogz az ur istent keuisse gon
 doljat anagy ertit . Ez tortossag ellen ada
 tit zent leleknek hatod anandoka . az az ertelm .
 Ez ertelmek anandokanab carne ereye iszaga
 nasyon . hogz embernek elmenet meg elefenti .
 hogz az teremtet allatoknat nyatta eitek laat .
 rugya meg esmerny az en teremtejet eit nem
 laat . Ugy mond zent pal . istemet latlatat
 lan allatit . ez velagnat teremtet allatit . azok
 nat nyatta eitek letet . ertelmel meg latatnat
 nagy meg esmertetnek . Pelda rola . latont
 az eegben es ez velagban nagyfagot . ennek

myatta meg eertlygyent · hog az eegnet es az
 velagnak teremteje · nagy es foghatatlan legen ·
 Ija latont az nagyban az lyodban es chullagok
 ban fenesseget · emet myatta meg eertlygyent
 hog az eu teremtejet sokkal feneseb legen ·
 Ija latont az rosaban zepseget · luluom berag
 ban es biolaban · emet myatta meg eertly
 gyent · hog az eu teremtejet sokkal zeeb legen ·
 Ija latont valamely teremtet allatban beul
 chesseget · mikeypen az begyoban · az katas
 ban es az galamba · emet myatta meg eert
 lygyent · hog az eu teremtejet sokkal beulcheb
 legen · nagy mond job ppheta · beerd meg az
 barmokat · es meg tanellnat tegedet · beerd
 meg az repeseu madarokat · es meg ielentit
 neted · zoli az feuldnet es meg felel teneted ·
 es ielentit teneted t az halat · Azert mynd
 az teremtet allatokbol meg esmerhetent kala
 mit · istenveul es az menyen erreumveul · Ija
 valamely ember hal kala mely marakat edessen
 onetleny mint az fulemyle · nagy egyeb madarka ·
 es igeen gyenyertandyt benne · emet myatta
 meg eertlygyent · hog menyorzagban nagyob es
 veum es gyenyerveg nagyon · holot eneketnet
 anne nagyot angeloknat es zenteket pari ·

Ezen illien pelda oluastatik. Egi frater argen
 tynaban nema zerzetbenl. evl kala az frateretnet
 dymenlc kerteben egi fanak alatta. Ez frater
 net kala io zava. es kezde eneklenii. Ez meg
 halla egi fulemyle madar. oda repente es zalla
 egi fara. Es kezde termeszet zevent az fulemyle
 eneklenii evenffen az frater ellen. Meliuet hal
 uan az frater. kezde az en zavut foliub fel emelni.
 Az madar es foliub kezde en zavut emelni.
 es annera tipalta juenlte enekle az fulemyle.
 hog meg fontatuan le esek az farnl az frater
 net enleben. Ime azert ha ennere gyenyertex
 dult egi ottalan madarba. embernet enekle
 seben. talpat mynemen gyeneresseg lezen me
 nyorzagban. holot anne sot angelok zentent
 es zuzet enekelnet. Mind ezekben es ezekben
 hasonlatossokban tipat latont es hallont. meg
 certhegyent az felsentet es az menyeretet. De
 vadnat nemeliet oli jgeen parajtot gorom
 baat. hog az illieneknet myatta semmyt nem
 eertnet. hanem myteppen ottalan barom. chat
 az feuldirebben foglaltatnat. tipueul ugymond
 zent dauid ppheta az soltarban. Ne atarnatok
 lenni olianab mykent lo es zamar. tipnet
 mynchen ertelmet. - E jeted halalos beun pa

wagnafag · auagy testij gnenereuseg · by embernek
 rezen sot gonozolat · embernek elmezet meg ba
 pengua · istennek zerelmezt meg kissebentij · istent
 esmerij nem hagya · es az en teremten isteneet
 vele el feletteti · Ugy mond zent gergely · Miko
 von az testij gnenereuseg embernek elmezen
 be menend · semmynemen jot nem hagy gon
 dalij · Innocencius papa ugy mond · ferteze
 tessenek benne · miunden iden tort meg vont ·
 menden ertelmezt meg zenyeneit · menden
 zerzetet meg fejt · menden allapatot bizza
 sordent · Ugy mond zent bernald · Az ferteze
 tesset az testet meg erenteleuentij · az leltet meg
 exly · jo huryt el uztij · kezzelet meg bangua ·
 istent tonle el uztij · elmezt meg tompeugua ·
 embert baromma haloztat · sent fertezetessenek
 miatta ember barommal alab kalo lezen · Mort ·
 az barom en termeszetiinek idenit targua · de az
 fele ember menden honban gonozt keuan ·
 Miund az gonozolat tazij embernek az testij gne
 nereuseg · ez beunnek ellene adatut zent le
 letnek heted anandota · az az · az beulchesset ·
 Az beulchesset mandatut jo ezzen beulchessenek ·
 es wagnon en benne leltij ebessenek nemennemen
 jo ise · melijet erej az aittatos ember · az manijer

elmeeltendesben · Ugy mond Isidorus · Az beulchesség
 s chat az eureskentet elmeeltendy · es azotban
 guenyerendyt · Jent leletnek az anandota kala
 Jent agostonnal · mistort azt monda · Be uij en
 gemet uram nemistoron · Jgen zoktalan te
 uansagban beleul · nem tudom minnemen edes
 segben · Meli edesseg ha meg tentelletyt en
 bennem · nem tudom miu legen egueb az
 euret elet · ha ez nem lejen · Ez anandot
 adatyit testu guenyerenssegnek ellene · Jent
 zergely ugy mond · Mistoron az lelet meg
 gostolija az leltu edesseget · ottan ty megijen
 menden testu guenyerensseg · Mert walaty
 eguier kostaland az beulchességbeul · az az · az
 10 13en^r beulchességbeul · miunden testu guenyer
 kendet Jzeten lezen · Mistoron ty ~~eguer~~ egit
 mezet egit · ammat utanna egueb eteknek
 Jzeet nem Jgazan erzii · Ugy mond surat
 fya iesus · Az en leltam meeznel edesb · es
 az en erebsegem · az az · az en erebsegemnek
 elmeeltendesben edesb meezneel es lepes me
 neel · — Ave maria · Pat' nr · —
 Ez az ur napuan valo predicacio ·

u domabol

Tenantibus illis accepit iesus panem be-
 nedixit ac fregit. deditque discipulis suis et
 ait. Accipite et comedite hoc est corpus meum.
 Matthei sexto decimo. Item luce vicesimo
 secundo. additur. quod pro uobis tradetur.
~~Matthei quarto decimo~~ Marci quartode-
 cimo. Et accepto et calice gratias agens
 dedit illis dicens. Accipite et bibite ex hoc
 omnes. hic est enim calix sanguinis mei
 noui testamenti qui pro multis effundetur.
 Nachoraluan ent. bene iesus a3 tenneret.
 meg alda es meg zeger. es ada ex taneit
 wanniat es monda. negneret es egre
 tet. ez a3 en testem. ezebet zent mathe
 mongua tenneret tuzenhatod vezeben.
 zent luter tenneret huzon bettend
 vezeben. ez hozua adatyt. meli ti eertetet
 el arultatyt. zent mark tenneret ti
 zen negnered vezeben bedeg vgn mond.
 Es veuen a3 kelihet halat ada. netyt
 ada monduan. negneret es iguatot ezberl
 mijnd. mert ez a3 en keremnet polhara.
 vii tennerenben. ti sotabert ti eertetet.
 Ez meg mondot iget cristus vronnat be
 zedii zgeri. tykt monda ex taneituanynat

mißkonon az keeg hachoran ennetht ada az en zent
 testet es bereet. Melij igegben idueßententnet
 zerelmenet teet segnent hellegent zentbe.
 Eijuel miinet zeretet. Zeretetnet elfen iegne.
 hog mi ertent atta cristus az en testet. mi
 konon az mongna. hegetet es eggetet az
 az en testem. Zeretetnet masod iegne. mi ko
 ron cristus mi ertent ada az en zent bereet.
 mißkonon az monda. Ez az en en beremnet po
 liana vii teuruenben. Eij sobatert Eij entetht.
 Azert meg tudont hog cristus teet kessen
 atta mi ertent az en zent testet. Elenzer
 ada az en zent testet miinetent eetteil etelre.
 Eijuel mondatht az seluel meg mondot igeg
 ben monduan. Kachoraluan ent. Uene iesus
 az koneret es meg ada es meg zego. Es ada
 en tanentuaninat es monda. hegetet es
 eggetet az az en testem. Mert idueßentent
 iesus zerze akoron az oltari zentsegent. mi
 konon az en tanentuanintul test zerent el men
 ne. Az zeretetnet iegneve. Eijuel miinet
 zeretet. Eijsonnaban nagi zeretetnet iegne
 volna. Ija ember en baratyanat zerfsegeben
 munden en jauit en baratyanat konzen
 senteneje adnana. Miint oluastatht ~~pat~~
 tabiastrol

~~apostolat~~ ky mitoron bolna fogfagban . men
 deneket kytet hallat kala . tenjeseuti kala az
 fogfagban en atiaszianat . Nagjod zeretnet
 jegye bolna . Ija kalati en atiaszianat zenszege
 ert . adnaya en fiat meg etelre . Ez illyen
 dolog oluastatyt negyed kuraly kenninet
 hatod vezeben . Ijog mitoron samariat ellen
 seget meg zallottat bolna . egu azonnal
 lat meg feze en fiat . es az kuralyal meg
 ene en fiat . Ugyen nagj zeretnet jegye
 bolna . mitoron ember en baratjanat tulay
 don testeet adnaya eetteul . Ezt teji cristus
 napontkent minnebeunt az oltari zentfogben .
 Azert mongya zent bernald . Tanold meg
 bereztyen ember . menere kel cristust zeretned .
 ky alta teneket az en zent testeet eetteul .
 az en zent bereet italul . az en zent leteet
 jutalmul . es eleteet balsagra . Az en olda
 lanak bizet meg mosasra . az az . az bereit
 biznet minatta halo . bisonnan zentetesre . Agia
 cristus minnebeunt az en zent testeet eledelen . elfe
 delezet tenrtenetat alat . az az . kennernet zeme
 lye alat . neeg ofaert . Etenzer erdemert . mert
 zent yergelunet mondasz zarent . az hynet ot

minnen erdeme · hol rāz emberij okossag esmereret
 nad · Masodzer agna minnetunt cristus az ev testet
 binnernek zemelije alat · az gonozotnak meltatlan
 sagobert · peldant kagyon minnetunt ezert
 betfamistakban · Ert meg keritatonet azort
 hog krtak zebrenijet be fedetlen latat · mert
 meeltatlanok kаланat · Harmadzer agna
 minnetunt cristus az ev testet binnernek
 zemelije alat · emberetnek erentelensegert ·
 Mert nem lathatoniot az meg dicheuljerit
 testnek fenesseget · miitppen ez niiluan kagyo
 az apostolokban · Ert iduzejentek zune kal
 tozasa iduen feoldre le esenet · az ev orchana
 nat nagij fenesseget · Ertet felette meg
 relentetert moises xphetaban es · Ert izraljelnek
 sijn nem neelhetnek kala · lanemlja be fedu
 kala es orchajat · Negyedzer hog ember meg
 ne vektatne · lja cristusnak elen testet fogayual
 ragnaka · Annak okert o jollehet hog ot az al
 tarij zentsegen legen az binnernek zemelije ·
 de maga bujonfagyal ot kagyon cristusnak
 zent teste · azontppen miitppen az keresztan
 fuggert · es miitppen mastan kagyon men
 nyorzagban · Dalaky dedeg keulemben hynneje

meltatlan volna cristusnak zent testenek betelere .
 Nagy mond moyses ppheta kevnjuenet tuzentettend
 veleben mondna . Az idoggen nemzet ne egijok
 en beleule . az az . tynek maas hitti bagyon . de
 miinek otaert cristus alta miinekant en zent
 testet . megges zerje hog menden keresztien em
 ber . egijer hanem tenjzer estendenben . meg ze
 vesze arva hog meltan benne cristusnak zent
 testet . Mert kalabj ok netenl es es fevedelme
 net plebanosanak aldomasz nebenl el hadnaya .
 ennek ty bellene tytatny zent egulhajban kalo
 de menestent . Es es halala idenen zentelt feuld
 ben nem kel temetny . mert az il ember elmeten
 den az anya zent egulhajnak egiesegetenl . mi
 keppen meg vothadot es meg l azot tag . Na
 labj kedeg meltan vezij . az olij ember cristus ie
 susnak tagja . Mi keppen zent pal moangia . cri
 stusnak tagij bagyonk . Az tagokat kedeg taplatny
 kel eledelel . az az cristus iesusnak testenek eledelel .
 Na kedeg az tagok nem taplatnak cristusnak zent
 testeul . talat az tag meg vothad . mi keppen az
 olij tag emberben . tyben az testij eledelel nem megyer
 Masodzer cristus alta nebenk mi extenkt az en
 restet halalva beressgre . tyreul nagy mond ysayas

yajeta brontnat bepeben mondia. Az en testemet
 adam engem berentnet bepeben. es orchamat
 meg berentnet. Es meg naggi zeretnet icsige bolna.
 Ija ember eggi tagyat adnaya es baranpaent. De cristus
 nem eggi tagyat font minden tagyanyt. es mund
 tellies testet adn mi erettentt gientrelmve. az en
 isteny zeretmebenl. Mert hagya az zent faget tyus
 betnet altal gyabdosny. es zent zemanit hagya be
 fendozny. Orchardat hagya meg penbdosny. es es
 orchayt barny. Az en nyakat hagya nyakon berny.
 es es zayat epeuel itatny. Az en bezet hagya al
 tal furny. labaat berizfalaz zegerzny. es myndes
 tellies testet az ten oloplhoz bentozny es hostarozny.
 Mert labanat talpatul fogya. fejenek teteglen
 nem kala es benne egesset. Naggi mond zent ber
 nald. Ija cristusnat anne tagyan voltanak bolna
 mene chyllagot az egen kadnat. mynd enne sot
 tagokat cristus mi erettentt halalmi atta bolna.
 myndet elente chat eggi leket hagnot bolna patolba.
 Byzonnyaban naggi zeretet bolna. Ija az atya amens
 zeretneye az en fiat. hog en erte abarna meg halny.
 Mikappen dauid ty usgi monda. absolon en fiam
 ty agya enneferm hog en meg halnat te ereted.
 De emmal es nagyob zeretet bolna. Ija az zelga anbera

zerebente en knat hogs en certe magat hialalra adnaya .
 Miltappen teun jonatasnat fegruer biselenue . Puren
 wagi oluastatuk elsen bykaly bennynet ruzennegued
 vzeben . Hog mistoron ionatas byment wolna djat
 az en fegruer biselenueel . eo latta wolna az jazot
 nat nagy saregaxtet monda ionatas . Menueent
 el en hozhanot . talam segel wustoduk az ur isten .
 Mert nem nehjz ewneby megz zabadenstanij to
 uesetben auagy sotatban . ffelele az fegruer bi
 selen . tagy mendenebet huk bellemetersent tone
 bed . Menyel azert hona atarod . en teneled le
 zet . eo be menenet djat betten az hadban .
 eo meg berenet hroz ferfiakat . eo mynd az tel
 lyes had elfuta . Meliet latuan az izrael fiay
 ewldezet entet . eo beruk wala entet nagy sebet
 bel . walanat bedeg az jazotnat hadaban . har
 myc ezer zetor . hat ezer louagot . eo benz
 nepnet weghetetlen wagy Jamlallhatatlan Jamu
 an . Ezentappen bizoneutatur meg az fegruer bi
 selenneb hruyfege . hogsty illuen bejedelmre bete
 magat en braert . De jreen nagy zovelmnet re
 que wolna . ha az bymal adnaya en eleteet az enjol
 gawuert . eo est tawe cadrus newen bymal . bynet
 athena newen barafa ellenfestenl meg zallatot

kala · feletet beyn apolynus daluanmal · hog a3 karns
 megnem zabadeutatharneset egneb kessen · hanem a3
 codrus bhratnat halala myat · Es a3 bhratli oli jgren
 zerete a3 en karfat · hog en erte halalt zenuede ·
 De mendenetnet felette valo zeretnet ieghe kolna ·
 ha kalameli ember meg halna en ellensegwert ·
 Ez zerelmenet iegheet matata miinetent cristus ·
 bhratli ugi 1r zent pal romaniathos 1st bhratliueneb
 entand reeben · monduan · Mert mihtoron ellen
 segent kolnant · meg egneffaltetteunt istenuel ·
 ex fuanat halala myat · Mert ha iduezententnet
 iesusnat en teste megrees halando kolna · a3 en nagh
 zerelmenet myatta megrees halalra adnaya ember
 ert · Mutessen zent dienes mongna iria · hog
 brnat menbe meneta btan · Iduezentent meg
 jelenuen nemdu carpo nenex zent embernet
 monda · kez baguot iduezentenden emberent
 trent zenuednem · Ame muud ezetbeal niulan ka
 gnou cristusnat mi hazzant valo nagh zerelme ·
 Zeretetnet masod jegue hog cristus mi eretteunt
 ada a3 en zent bereet · Peet kessen · Elezjer hog be
 passaget tenne isten kezent es ember kezent · mi
 kessen zent pal mongna · Meg beketteruen en
 kezentet bere myat · auagh meluet mennuet

ben badnat · auagij meluet feulden · Jofnas volt
 regeren nemely poganotnal · hogh bekeffegnet
 zerzeleben · kalamelij leltres allatnat vereet es vij
 zeet entnet kala tii · Annaat iegijere · hogh kalatij
 a3 meg zerzet bekeffegget el teurneije · a3 en here
 a3onteppen tii enttetnet · miint a3 heer es a3 vij ·
 Azert oliuastatut scolastica istorijaban · hogh mihto
 ron moiffesnet meg tellene halnij · en3ue huan
 menden nepet · bekeffegget teun iosue ten3ent
 es 3raljel fuan ten3ent · hogh touabba el nem ta
 uo3nanat en teule · 3 bekeffegnet zerzefenet ie
 guere · iosue vijet entte tii nemely edenbeul ·
 3gijeb nem3etet 3ottanak tii enttenij veert · de
 3raljelnet fuan vijet enttencet tii · mert mi
 koron a3 vij tii enttetijt a3 edenbeul · semmi
 a3 edenben nem marad · de mihtoron beer
 enttetijt tii a3 edenbeul · meg mamd kalamij
 a3 edenben · hanem teub chiat a3 veernet zijne ·
 de mihtoron vij enttetijt tii · es a3 edenben sem
 mi nem marad · oliija a3t mondanam · 3 be
 keffegnet tellijeffegget es 3eppleteleueul meg tel
 tartatij · es kalatij a3 bekeffegget meg tourendu
 miundenetel es tellijeffegget le katavratijt nagij
 meg entetijt · Azert mihtoron cri3tus vront

afarnassa meg epenetynny az bekeffegent · isten kő
 zent es ember kőzent · Nem euttetyn kalamelny
 lalkes allatnak bereet · De az en tulajdon zent
 vereet · es ezel egnetemben vizet es euttetyn ·
 tyreul vgy jrt zent lanos kőnyuenet tyzentyn
 lenched vezeben mondvan · Ezen az vitzent
 kezzent · lanchauat meg nyta en oldalat · es
 legottan ty jenne en jynebeul ty jenne keor
 es viz · Annak otaert kalatyn az bekeffegent
 meg meorneye kőrnny · Ija azenteppen
 meg halna · tahat mendnestonal fogva el
 vezne · Es myert illjen jgen gyarlot va
 gyont · hog ez bekeffegent menden napon
 kőrnnyent · atta mynekeunt az en zent ve
 renet zentseget · hog menden napon al
 doztassek my eretteunt atya istennek · es
 elne vezzent · zent agoston vgy mond ·
 Myert menden napon eseunt beunben ·
 annak otaert cristus mynden napon al
 doztatyt az oltary zentsegen · vgy mond
 zent ieronimus · Semmyneuen aldozat
 es zentsege mynchen · ty oltan jgen haznaljon
 beuneket bochanatipara · es kenoknat meg
 oltassara · mynt cristus testenet aldozatya

Ija meltan aldoztatyt · Masodzer ty eute cristus
 az en zent bereet my erettenyt · azert hog mynket
 meg zabadentana potolbeli evrdagnet hatalma
 bol · Tyvenl usgy jr zabarvas jyljeta kermnye
 nek tylenched vegeben monduan · Te az te
 testamentomodnat vereben hoztadty az fog
 lyokat · az neuolijassagnat helyereul · az az po
 kolnat helyereul · Tyben mynchen irgalmassag
 nat meg tyeseiten kize · Melly meg tyesei
 ten uszet keer kala az jesuen kuzdag · myko
 von monda abraharnat · Doctjassad el abra
 lazart · hog marchabe az uszben en vijanat
 vegeet · hog meg tyesyhe az en myeluemet
 az uszjel · De nem kalljata esgy chep uszet ·
 Peres azert irgalmassagot · nem potolban · hol
 megnem lalljeteud · De kerefed az irgalmassagot
 az belagon myig ealy · mert potolban esgy chep
 myj meg tagattatyt · Ez belagon cristusnat vere
 beuen adaty · potolban kedeg abraharn az kuz
 dagnat esgy chep uszet meg tagada · Ez belagon
 az dnyeseknet cristus verenet cheppen · jent nem
 chat cheppen de folijo uszej foljanat · usgy
 mond zent bernald · Hely bolt volna emberq
 nemjeteit meg kaltajara · my bront iesus

cristusnat dragalatos zent berenet egu mentzul
 bissib berenet cheppeneti. De nem egu chep adu
 teat. hanem az ex dragalatos zent berenet ber
 sege. hog az io tetalnet bersegebeul. Eü nillatog
 neet az zereteunet iojaga. Eüveul egu mond
 zent dauid az soltarba. Apud dñm mīa. 2 copio
 sa apud eū vespemptio. Az az. kernal baguon az
 irgalmassag. es bersegebe exnala az meg kal
 taab. Wert egu chep beer. hanem beerneet ar
 radusa bagu foliāsa zarmajeeet foliā. mi vront
 iesus cristusnat zent testenet ent chatornaiin. az
 az. az ex zent ent meli sebeni. Azert eü zent beer
 net miatta baguont meg jabaduluan. Eüte ka
 lant meg bentenstetuen potolnat pochatekaban.
 Eü oluastatit scolastica istoriabā. hog sala
 mon kurali. egu struc madarnat fiat bere
 tege egu jueg edenben. Meli et mitoron latot
 volna az struc madar hog ex fia beretue vol
 na. beer eü struc madar nemeli feerget.
 es az feergnet bereuel meg bene az jueget. az
 jueg meg teureet. es ezentoppen az struc ma
 darnat fia meg jabadentateet. Ezentoppen crisu
 meg teure potlot az fergethenet bere miat az
 az. az ex testenet bere miat. es miinet meg jaba

Deuta pokolbol. Eiben be walanit ukejtetuen. Mert
 Judejstent itje. az en kennyaban hasonlatos wala
 fergyeclitelje. Eireul uggi mond dauid xpheta az
 soltarban brononat kepeben monduan. Ego sum
 uermis et non homo. Az az. En fereg bagyot
 es nem ember. Az az. En bagyot nagy ereussen
 meg nyimottatot mihtint fereg es nem ember.
 oli jgeen ereussen meg nyimottatam. mihtin
 en fereg wolneet. es nem ember. Pokol kedeg
 gwarlo eretelen wala az fergyeclitenet were ellen
 mihtint az jueg. De az pokol az karhostat
 ellen nem jueg. Ijanem was. Mert solja on
 nat ty nem zabadulnat. Cristus poklot meg
 bene az en bereuel. es az eruent meg zabaduln.
 Uggi mond zent agoston. O dragalatos lelet
 nem nagy meg kaltatuan aranjal es kadsag
 sagsoktal. De nagy meg kaltatuan az artatlan
 barannat bereuel. Gondoljad meg oda odm
 galatos lelet. mely jgeen draga nagy. es mit
 mely jgeen nagy draga allat te erred adateet.
 Gondoljad meg. hog esmeg magadat ne agyad
 nefedelme. Eiert cristus az en zent bereet ty
 entte. Jgeen draga leul te cristusnat ote dragala
 tos lelet. Ty tegadet illjen jgeen dragalatos al

Lattal meg kalta vagn mond zent bernald . O io
 iesus . meli nagn mondyatatan zermmetz enle
 leseuel eultrael meg engemet az berejfan . Iol
 az berejfan te zuuedbeul weer zenueti . te olda
 laddol nu? zenueti . es te testebent te zent lebed
 zenueti . Vagn mond zent bernald . O io iesus . meli
 fgeen nagn zermmetz enleleseuel eultrael meg
 engemet az berejfan . Iol az te zuuedbeul weer
 zenueti en zermmemert es meg kaltafomert .
 Azert en bodogtalan mut tegnet . Ioua fordis
 ham magamat . Ija en il dragalatos nagn
 beenchet az en letemet . teurtenendyt vesten
 rannafagual eurijnem . sent illien fgeen dra
 galatos beenchet az en letemet . Meliet cristus
 ennen dragalatos bereuel kalta meg . Es meg
 vagn mond . O Ija en en vramnak iesusnak az berej
 fan chepentes zent vereat meg gnenijententem
 volna . es ez zentfeges weer le tetent volna en na
 lam egu juerg edenben . Meli zent weert tellene
 ennetem gnaforta el oztogatom eguebetnet .
 Valyon mut volneet teijendes ez illien nagn
 felelmben . nagn meli fgeen faelneet ez oztoga
 tasban . Iogz ennet mijaata na jutneet kalami
 vejedelme . Ija iol e nem eurijneem ez enne

zentseguar . De ayt uettem en a3 en eurijsetumben
 a3 a3 . a3 en leltamet . Puert atia istennet eurek
 beolchessege a3 en zent vereet hi eurenne . De a3
 dragalatos henc a3 a3 . a3 en leltam . hi is isten
 teol adatot en nekem hog en extet kaar netaul meg
 eurijzem . Nagyon nettetueen romlando feuld
 idenden . holot madnak sot keulemb vajedelmet
 es felelmet . Hogy hogo . cristus bronnat kepe
 ben monduan . O keresztien ember . tarjad
 meg eurijyed meg a3 te leltadet . En meg
 holtam a3 te leltadert . ha te el vajtand a3 te lelke
 det . en immar tebbe megnem halljatot a3
 te leltadert . kerjend a3ert a3 ur istent . hog
 a3 en zent dragalatos zent taster es vereert .
 nagyon nekent oly malasztot . hog a3 miu dra
 galatos kencheunket a3 miu leltunket . hit
 meg halta a3 zent halalauul . meg eurijjessent
 tustan es zepileunkent . a3 eurek elenket meg
 nyeresere es kallassara erektent erette . Amen .

hit kezdent el az nyud zent napvan
 valo predicario .

Beati qui persecutionem paciuntur propter
iusticiam. quoniam ipsorum est regnum
celorum. Matthij quinto. —

Godogot tyt enddoffeest zenuednet igassag
ert. mert enueet menueetnet orzaga. zent
mathe irya kammunenet uter vegeben. ked
jal gedben atiamfira. hogg az menueetnet or
zaga. sot nambeli emberetnet adattatyt.
Ehent tytnet adattatyt menueetnet orzaga.
ajot tyt enddengeest es nijomorusagot zen
uednet. tytreul mondatnat az felient meg
mondot igest. Ezentreul waggion iruan az
apostolot iarasaral walo kammunenet tygen ha
negyed vegeben monduan. Sot nijomoru
sagotnat myatta kel be mornenent menueet
net orzagaban. zent jal es usgy mond.
thymotheoshoz ut masod. kammunenet ma
sod vegeben. ha zenuedendevnt. talhat or
zaglonk es. Yduzentant iesus es usgy
mond. zent lutac irta meg kammunenet
hujon feltand vegeben monduan. Ty kattot
tyt meg marattatot en volem az en nuo
morusagymban. es en meg zerzem tynt

tet · mißteffen meg zerfetta enneten az en atiam x
 hog egyetet es ignatot en aftalomon en orza
 gomban · Ez modon berestet mynd az zentek
 istemet orzagaat · Vgy mond zent hierommus ·
 Eychoda coronatorot meg az zentek tezzel
 nimmorufag nekeul · Masod zerbeliet azok
 kytnek adaty menneknek orzaga · Eyt zegen
 eletet diselnek · Eytneul mondatyt ez mail
 euangelijomban monduan · Bodogot az lelki
 zegennek · mert enueet menneknek orza
 ga · Vgy mond zent bernald · Nem az zegen
 seeg neugtetyt lelki zegenfegne jozagnak ·
 hanem az zegenfegnek zerelme · Bizonal
 bodogotnak iteltetnek · nem marhauul ze
 geennek · hanem leleketel zegennek · Ma
 gherajo iras zrenal vgy mond · leleketel ze
 geennek azok · Eytnek semmek nunchen ·
 es mendeneket birnak · zent iacob vgy mond ·
 Nemdee az ir isten balasztotta az zegenye
 ket · hog kazdatok lennenek luttben · es me
 nnyozagnak ebrenkenii · zent agoston es vgy
 mond · zegenfeggel vetettety meg menyoz
 zag · menyozzag anneet eer · mene tehet
 segend bagyon · Harmad zerbeliet azok

kistnek adatit menyetnek orzaga . kyt eumagotat
 meg alajnat . Ugy mond iduezentent iesus .
 zent mathe irtamog karmueneret tizenhelen
 chod reeben mondian . Tazgatot en hazzam
 jennij az kysdarentat . az az . az alajatossent .
 mert illietenente menyetnek orzaga . Esmog
 ugy mond zent mathe karmueneret tizen nyol
 chod reeben . Jarulanat az taniszuanyok
 iesushoz mondian . Meliet aleutaz lennij
 naguobnat menyetnek orzagaban . es liq
 uaan iesus egy kysbed igermekent . meg alla
 ra entet en kezettet . es monda nekent .
 Ija megnem fordulandotok . es nem lehen
 detek oliyanok mikent kysdedeng . ha az az
 ha nem lewendetet alajatosot . nem mentet
 be menyetnek orzagaban . zent bernald ugy
 mond . Az alajatosag az wat menyetnek or
 zagara . menyfel azert az magassagna ala
 zatosagnat muatta . mert az az wat es nun
 chyen sem egy egueb . Es walatij egueb uton
 megyen menyorzagban . az illuen ember in
 tab esit . hoguem megyen menyorzagban .
 Ugy peldat luciperenn . ky keulsegnek
 muatta le esek menyorzagbol potolban .

Negyed zerbelyet azot tiktet adatik menü
 etnet orzagga . tyt istemet ataratit tozot .
 Ugyi mond zent mathe kennyuenet heted ve
 zeben mondvan . Nem minden meguenbe
 menyetnet orzagaban . ty azt mongya en
 netem kram kram . De az meguenbe mony
 etnet orzagaban . ty tozu en atarnat aka
 ratyat ty menyetben magyon . Ezrel ugy
 mond magarajo imas . Istemet ita az enge
 delmesses . Mi legem todeg istemet aka
 ratya . erre meg tanent zent pal apostol .
 tessalonnyathoz ut esen kennyuenet ne
 gyed zeben mondvan . Az ty Istemet
 ataratya az ty zentsegtent . az az . az ty ty
 tafogtok . zent mathe ugyi mond kennyue
 net ented zeben . Bodogos az tyta zueu
 net . mert ent istent latyat . zent dauid
 es ugyi mond az soltar kennyuen . ty choda
 meggen fel vrnat hgyere . Auagy ty aal
 es zent helyen . Ennen maga va felal
 mondvan . Artatlan tizen . es tyta zueu
 ty nem netta lenaban az es leltet . sem
 istent chalarozagban es kuzenet . Es meg
 istemet ataratya g . kennyuerentny ut ty

zeleen .zent mathe ezreul usi ir monduan
Irgalmassagot atarot . es nem aldozatot
az az . Intab atarom az irgalmassagot .
hognem kalamu aldozatot irgalmassag
neteul . Usi mond beulc pelda bezedreul
ut kenuuenet Iuzon egued vezeben mod
uan . Irgalmassagot termu . Intab belle
metes istemet hognem az aldozat .
Aert kalatu istemet ataratuat teien
du . istemet orzagat durua . Mutorom
ez so mondatu netu . Jenuetet el en at
nat aldotu . Ezeem es ennem adatot
ennekem . Eteud zerbelnet azot kinek
adatu menyektet orzaga . Euk peniten
ciat tartnat es bennetveul . Usi mo
nd idnezentent ezreul zent mathe irta
meg kenuuenet harmad vezeben .
penitenciat tartatot . mert el kuz
lent menyektet orzaga . Ezechiel pro
pheta es usi mond . Iha az kenueten pe
nitenciat tartand az es bennereul . es tenend
igassagot es ituletet . elettel eel es meg
nem hal . Ezreul peldant bagyon az tol
uandan . E az monda . Iram emlekezse

meg en volam · miſtoron iutandaz te orzagod
 ban · tynek monda idueſentent ieſus · biſon
 mondom neted · ma belem leeſ paraduchom
 ban · Ipatod zerbelijet azot tynek adatyt
 menijetnet orzaga · tyt iſtenreul gondoltod
 nat · Ugyi mond beulc kenuuenet extend
 vegeben · az igaz emberetreul monduan · Az
 en gondolatuoſ az feſſeges iſtenneel nadnat ·
 annat otaent vezik eteſſegnet orzagaat · es
 fenefſegnet nemefſegnet Duchenſegnet korona
 nat iſtenneel tegeben · Salamon ugyi mond ·
 Meg adatyt az igazatnat az en keuanſagot ·
 Surat ſija es ugyi mond · Jemietet en hozam
 mynd tyt keuantot engemet · es az en nem
 zerſegymbent telluetent meg · Ijed zerbelijet
 azot tytnek adatyt menijetnet orzaga · tyt
 vezug meg maradnat az ioban · tyreul ugyi
 mond idueſentent ieſus · Zent lutac irtameg
 kenuuenet hozontettend vegeben · Ti uattot
 azot tyt meg maratatot en belem az en nno
 moruſagomban · es en meg zerzem timentet
 az orzagot · miſteppen ennetem meg zerſette
 en menyeu zent atiam · Ugyi zent bernald
 doctor · chat ennen maga kiuult teppen na

lo leanna a3 felleger tyralnat . a3 ioban halo
 wegug meg maradaas . Mert chat eunen
 maga . a3 menueu or3agnat enrentese .
 Wgu mond zent ianos latasarni halo kennye
 net masod rejeben monduan . Leegu hyn
 mynd halalyg . es byrod eletnek coronayat
 iduezeuent iesus es wgu mond . zent ona
 the irta meg kennyuenek tyzed rejeben .
 Alakty meg maradand a3 ioban mynd ve
 gug . a3 iduezent . a3 a3 . a3 wgu menyekt
 net or3agat . : - . : -

A3 mend zenteknek jnnepe neeg okokbol
 tyzteltetyt wgu jnnepletetyt . Elenzer a3
 mynd zenteknek napya tyzteltetyt . nemeli
 templomnat meg zentelesenek emlekenze
 tyre . Masodzer a3 el hagnot ioknat betel
 liseuiesere . Harmadzer . a3 tunyasagoknat
 meg tyztulasara . Negyodzer . a3 mi jmad
 sagyunkat kennyeben halo meg halgata
 sara . Mondam hog a3 mynd zenteknek
 jnnepe zereztetent . nemeli templomnat
 meg zentelesenek emlekenzetyre . Mert
 a3 rommanak mistoron mynd e3 belagjer
 te wralkodnanat . rakarant nemennemen

nagy templomot . Es az templomban fel alla
 taak en saluamokat . es zerzeet az en balua
 nyok termienl allani . minden orzagotnak
 baluanit . Eyt nezeet az romanatnak
 baluanit . Ija balamukoron pedeg ha
 lameli orzag el hayol kala nagy el atar
 kala hayolnii romanatnak vrasaganat
 hatalma alol . Taljat az orzagot balua
 nya . az romanatnak baluanialhoj hattal
 fordul kala . mutatuan azt hog az en
 vrasagot alol el ment volna . Ez latuan
 az romanat hamarsaggal hadat zerzeet
 kala . es entet esmeeg en vrasagot ala
 vetet kala . Enmet felette minden bal
 uannak Eyuallt kepven kalo templomot
 zerzeet raknak kala . De nyert az baluanii
 istenetnek sokassagaert . minden baluan
 istemet Eyuallt kepven kalo temploma ne
 lehet kala . Azert az roman poganotnak
 nagyob bolondzagotnak meg mutatasa .
 esnek templomotnal chodalatoso nagy tem
 plomot rakanak . minden baluanii istenet
 nek tisztsegere . Es neuzet pantheonnak
 az az . tellise istenet . nagy tellise istenettel .

Az baluan imado papot pedeg az nepnet nagwab
 ban kalo meg chalasobert . hi azt mutatgnak
 ielentit kala . hog evnetit volt volna paron
 cholan cibela neuen isten ajzontul . Meli
 cibelat liunak kala menden erdegegnak
 anjanak . hogha az romaiak atarnanak
 menden nemzetreul gjenzedelmet wenni .
 taljat az ev fiaunak tiztessegeure egy igen
 nagy templomot raknanak . Az templom
 nak pedeg ev fundamentoma beregededem
 chynaltateet . hog az keret abraabul . az iste
 netnet euressege mutattnemet meg . De
 miert az templom bolgnanak zelessege . meg
 nem alljat kala . azert hog az rakassal egy
 keuesse fel mentet volna . beleul az templom
 nak rakssat mind te be teultit kala feuldel .
 Es mikeyen mondatit hog az feuldel egue
 temben perit es liannak kala az feuldel
 kezuben . es ezenteyen az templomot cho
 dalatossion el vegezeet . Taljat adateet al
 domas az nepnet . hog kalaki az templom
 bol az feuldet en liordanai . kalamenni perit
 az feulden lelue . az mind evue lenne .
 Azert az sot neep sietue meguen kala az

feuldet tii hordanii . es nagy hamar tii hordak .
 Ennet utanna az romenyek vegbeul es meg x am
 niajat chiborijomot faraganak . es az templomnak
 tetuin fel teneek . Es nagy mondnak hog chiborij
 omban chodalatos keppen valanak tii faragtatuan
 minden tartomanyok minden orszagok . Aziihog
 ha kalatij romaban ien kala . mely fele volna az
 orzag honnat es ient az chiborijombol meg esmerii
 kala . De maga iden kartara ez chiborijom onnat
 le esek . amiat okert ez meg mondot helyen
 az templomnak tetuin nagy nyilaa marada .
 Azert fokt chazar ideeben . miukon romasaly
 jmarat reggen kronk iesusnak liitit fel vette
 volna . Megyed bonifacius papa az nagy gergeli
 papatul fogua . miukon irnanak ur zuleteti
 utan hat zag es ent ezrendeiben . Meg bere ez bo
 nifacius papa ez felueul meg mondot templomot
 fokt chazartul . es meg tizteituan az templomot
 minden balucnyoknak fertezetesseggetul . Maqos
 huanat negyed napuan meg zentele . azonnant
 marianak es minden bodog martiroknak tiztes
 segentre . Es az helt neueje sancte marie ad martii
 ves . az az . zent marianak esuhaza az martyratok .
 tii mastan berek bodog azonnant neuegetit .

Mert az confessoroknak innepet anna zent eszilya
 mal nem tiszteltetik kala. De miert ez innepre
 nagy sokassag folyamuk kala. Es miert mayos
 havaban elessegnel foguattolasaert. az inneples
 ben magokat nem foglalligynak kala. Amiat
 otaert nemeli gergely neuex papa. ez innepet
 nouember havaban zerze illeny. Mykoron ele
 delnek es bornak nagyob benszege lattatneek
 lenny. es zerze ez papa hog mynd belagot
 mya ez innep mynd zenteknek tisztessgere ze
 restatneek illeny nagy inneplesseel. Es zentepen
 az templom ty kala faragtatan minden bal
 uanyoknak. mastan immar zenteltetet men
 den zenteknek. hog hol eleger tiszteltetik
 kala baluanyoknak sokassagy. ot immar dy
 churtesseel aytatossan zenteknek sokassaga.
 Masodzer tiszteltetik az mynd zenteknek innepre.
 az el hagnottaknak be telljesutesere. Mert my
 sok zenteket el hagnont. tytkreul semminnemen
 innepet nem tezernt. sent meeg chat emleken
 zetet sem tezernt. Az zenteknek sok voltokert.
 mert az zentek sokan badnak. es olisha begyhetet
 len zammal badnak. Az my gharlosagontert es.
 mert gharlot es eventelenek hagnont. sem lehe

rennt elegat emne sot zenteknet jnnepetnet
 illesere. Az ideunek veud voltaert es. mert az
 idex sem volna eleg vea. hog emne sot zentek
 net jnnepet illeneent. Mert mijspepen zent
 hieronimus mongya nemeli epistulajaban
 ty az en kalendariomaban felicul nettetyt.
 hog egy nap synchen tyb karachon napnatul
 meg valua. Melij napon tob nem leletyt
 jrua. ext ezer marturnak napjanal. Annak
 okert okosson beulchen teue zerze anna zent
 egyha. hog miert miunden zenteknet jn
 nepet nem tehetent ty halt teppen. akar
 chak egyteumben az zenteket kezzenfeg
 gel tyztellient. Miert zent zerzetent kedeg
 hog az zenteknet jnnepet tyzteltesseet feulden.
 ennet hat okat veti altisiodorensis bely vil
 helmus mester. Elezser tyzteltetnet feulden
 az zentek az isteny felsognet tyztessereert.
 Mert mijsoron az zenteknet tyztessereet tezent.
 akoron az vr istent az en zentiben tyztellient.
 es az vr istent az zentekben chodalatosnak pre
 dycalunt. Mert valaty az zenteket tyztely.
 az tyztely ty az zenteket meg zentelte. Ma
 sodger tyzteltetnet az zentek. az mi eventelen

fegeentnek nagy gyarlasagontnak segedelmeert.
 Mert mi magont miha nem iduegullhetünk.
 annak okert zenteket nagyont zenteknek
 esedenzesetkel. Erttenl hog segentetny erdem
 lyeunk. meltan illic erket tiztelneunk.
 Harmadzer tiztelneunk kel az zenteket. az
 mi batorisagontnak bevenletuert. hog az
 zenteknek Duchensseget miha. Tu minnekent
 az ex inuapeten meg predicaltatut. en
 nek miatta amii remenssegent es bator
 sagont meg bevenletesset. Mert ha az ha
 lando emberet knt mihozant hasonlato
 sot voltanak. illien nagy meltsagm fel
 magasztaltat ex erdemek miat. Mi es ezen
 kepven fel magasztaltatont. mert neundeult
 meg istennek io voltanak hatalma miyne
 kennek es. Negyedzer tiztelneunk kel az zente
 ket. az mi beueteuunknek peldanert. Mert
 miuoron az zenteknek jnnepet emlentetut.
 akoron az zenteknek eletekre liuattatont.
 Az az. hog az ex peldanoknak miatta feuldi
 etet meg utalynak utalynok. es az one
 nyeneket keuanut. Ertendzer kel tiztelneunk
 az zenteket. az adossagnak meg fizetesert.

Mert az zentek mi volont innepet teznek .
 mert enveumet uagyon istennet angelinat
 es az zent lelketnek . egu penitencia tarto
 bennesnek meg fardulasarol . Azert hog az
 zenteknek illien inneplesenket meg fuzassent .
 melto igaz hog miert ent mi volont
 innepet teznek menyorzagban . Mi es ex
 volont innepet teguennet foulden . Ha
 rodzet az zenteket kel tiszteluennt . az mi
 tisztessagenntek zerzeseert . Mert mi koron
 az zenteket tiszteluennt . akoron az mi dolgonk
 kat zerzuennt . es az mi tisztessagenntek
 mieltenguennt . auagy zerzuennt hozza latont .
 Mert az zenteknek innepet . az mi tisztess
 gennt meltosagonk . Mert mi koron tis
 teluennt az mi atiantfuarit . mi magon
 kat tiszteluennt . mert az zeretet mendene
 ket tezen lenni kezennesegesse . Menden mi
 evretsegunt . menienet . feuldnet . es evretet .
 Ez hat okotnak felette . uagy ez hat okot ne
 Paul veet egueb okokat iohannes Damascenus .
 noigned kennueben . heted capitulomban
 Hog az zentek . es az zenteknek testet .
 auagy evetlienent . miert tiszteltetnek .

Melij okotnak nemelijt ketetijt az zentetnek
 meltosagokra . nemelijt bedeg az zentetnek
 restetnek drayalatossagara . Az zentetnek
 meltosagok mikeypen vgyan ottan mon
 gya damascenus neegy keppen halo .
 Mert az zentek istennet baraty . istennet
 fiany . istennet eurentensij . es mi veze
 rint . Az elseureul vgyi yr zent ianob .
 monduan . Immar nem mondat tite
 ket zolgaumnak . de baratymnak .
 Az masiktrol es vgyi mond ezen zent ja
 nob monduan . Adot ennetijt hatalmat .
 istennet fyanak lenni . Az harmadiktrol
 vgyi mond zent pal monduan . Ya fiak .
 talhat eurentensent es . Az negyediktrel
 vgyi mond damascenus . O valyon menet
 munkaltodnal . hog temagadnak oli
 vezeert lelneel . Eij tegedet be bijnne
 halando kiralnak elenben . es te erted
 az kiralnak zolna . Azert nemdec mel
 tan tuztelendente tellies emberij nem
 zetnek vezerij . Eij zozolok mi erettent
 istennet elente . bizonyual igeen tuzte
 lendent . templomotat fel emelueen

istennek es az zenteknek emlekenzetit tisztel
 ueen. Es meeg nemeli okotnak nemeli
 vetetit. az zenteknek testeknek Dravala
 toffagara. Es veti neegii okotat ezen da
 mascenus. zent agoston aad extend okot
 hozza. Mert az zenteknek es testek vol
 tanak istennek taar hazii. Cristusnak
 templomii. zent leleknek kenetenek
 magii malaghianak alabastrom zelen
 cheii. istenii Ernst felet. zent leleknek
 algii. Elenzer az zentek voltanak isten
 nek taar hazii. azert mongia. Mert ezet
 az az. az zentek lettenek istennek sot nacho
 valo hazii. magii sot latodalmii. Masodzer
 az zentek. cristusnak templomii. azert mon
 datit. hog ertelmnek miatta. az vr isten
 latozot az es testekben. Eireul igii mond
 zent pal apostol. Nem tugyatok mert az
 ti testetek. az ti bennetek latozo zent le
 leknek temploma. Azert miert nem vol
 nanak tisztelendek. az meeg lelkeseit isten
 nek templomii. az az. az zenteknek testek.
 Crisostomus es igii mond. ember gyenier
 bendyt ken falatnak valasiban. isten ke

deg gnennerkendyt zenteknek nuuastodefidan .
 Azert mongiya dauid ppheta a sotkarban .
 uram zeretem te hazadnat etesseget . myne
 men etesseget zeretted dauid . Nem zeretem
 uram a te hazadnat oli etesseget . melnet
 tezen maruan kenueknek beulemb beulemb
 fenlex volta . hanem ayt zeretem melnet
 ad eleuknek malahtinat beulemb beulemb
 volta . Iparmadzer a zentek zent leletnek
 malahtinat alabastrum zelenchey . ayt
 mongiya damascenus . A zentek io illat
 nat keneti . Negyedzer a zentek isteny knt
 feket . Azert mongiya damascenus . a zen
 tek eelueen bizonsagdan . miikoron zabadon
 alnat istennek eleutte . iduessaget knt fe
 ketet adot miinekenk uralkodo cristus .
 a en zentunek ereklyent . knt miiket meg
 entenznek beulemb beulemb io tetellel .
 Entendzer a zentek zent leletnek algyuy
 kireal nagy mond zent agoston . Nem meg
 utalandot a zenteknek testet nagy ereklye
 ket . hanem nagy nyztesseggel nyzelendek
 kntnek testtel eletteret zent lelet . menden
 io doligosban . miikppen nemememen

algijukal. ʒ zenteknet ʒ velagdan eelreutboer
 harmadzer tiztelertit ʒ miind zenteknet inrepe
 ʒ tuniasagotnat meg tiztulafara. Mert wol
 lehet zenteknet teues inrepeutet tiztelliyeut. De
 maga meeg ʒ teuseket es tunian vesten
 tiztelliyeut illiyeut. Es sotatat ot el hagnont
 tudatlanisag miat uagij el mulatas miat.
 Azert ha ʒ zenteknet inrepe napian ualamit
 el hagnont. ʒ zenteknet teuzensagot in
 nepe napian meg talliesenthegijyeut.
 Negyedzer zerejtent ʒ miind zenteknet
 inrepe. ʒ miij imadsagotnat teunneben
 ualo meg halgatasuert es meg nnereseert.
 Hog mintepen miij miindmian ʒ man na
 pon teuzensagot ʒ zenteknet tiztelliyeut.
 ezentepen ʒ zentek es miind egijetamben
 miij eretteunt esedenznet. hog ezentepen
 istennet irgalmassagot teunneben nner
 hessent. Mert ha lehetetlen sotatnat teu
 nnergesentet megnem halgattij. Jgeen
 lehetetlen lezen. ʒ miij eretteunt teunne
 geu miind zenteknet imadsagotat meg
 nem halgattatij. Hog kedeg ʒ man na
 pon miind ʒ zentek enjue gijuelijenet teu

zennsagget el edezny mi erettent. Ez meg mutat
 tatnt az latsbol. Ert teerteneet az jnkernek
 zerzese utan kalo ztendenben. Mert mutoron
 az mynd zent napian. zent peter egyhajanak
 custofa aittatossagbol menden oltarokat meg
 kerent kolna. es llynta kolna menden zen
 teknek segedelmeet. Es vegzetre meg teert
 kolna az peter oltaralyoz. ot egy keueset
 nyuguan. ex magganat tyvenle ragatta
 teet. Es jme lata az custos tyvalyotnak
 tyvalyat allany. magassagos zebben. Es
 ex teurnyente maradny menden angelokat.
 Talpat el ienne az zuzeknek zuzé zuz maria.
 nagy fenlen coronaban. Ert keuetnek
 kala zuzeknek zamlallatatlan sokassaga
 lyzasotnak nagy sokassagauat. Ez zuznek
 elenben legottan bele. es zeket teuen ex
 mellenye eultete. Ennek utanna ienne ne
 ly teuetnek zereben eultenzent ember.
 Ert keuetnek kala tyztelenden keneknek
 sokassa. Ennek utanna el ienne nemely
 maas es. püsspekty nagy papany eultenzettel
 etesent. Ert keuet kala ex lyozza lyasonla
 tob tar. Ennek utanna kedeg ienne hite

zeket zamlallhatatlan sokassága. Ertnek után
 na ievue beulemb beulemb nepetnek ueeghe
 retlen serege. Azert mynd enne nagy sokfagu
 sereget. menenek az tyralnak zeky eleiben.
 es az tykalt terdre esueen imadat. Az pedeg
 ty az pispokty ruhaban kala. az veternyet el
 tejde. es teubbty utanna monda. Az angyal
 pedeg ty az custost vifely viala. ez latast nekty
 meg magyeraza. Es az zepseges zuzet mon
 da lenny az istenket annanak. Az tene zavr
 ben coltenyet embert. monda lenny zent
 ianos baptustanak. mynd az pphetakkal es
 patriarchoakkal. Az pispokty ruhaban coltenyet
 monda lenny. zent peter apostolnak az egyeb
 apostolokkal. Az tevb seregetet pedeg monda
 lenny. az zent kitezetnek. martiroknak.
 confessoroknak. es menden bodogotnak.
 Ert mynd azert ientenek az tyralnak elei
 ben. hog halat adnanak az vr istenket az
 nyztessegreul. Ert ez may napon teuttenek
 ennekty halando emberet. Es hog imadna
 nak. mynd ez zeles belagert. Ennek utan
 na az angyal vure extet maas helyre. ho
 lot lata fersyatat es azzonnyallatotat. Neme

lyelet lata aranyas agyaton nyugodni . ne
 melieket lata agyaton belembe belembe gye
 nyeressegettel eureslni . Es nemelieket lata
 mezentelenen es zegenneem segedelmel kul
 duisan . Es monda az angyal az helyt lenni
 purgatoriomnak . az helyt kedeg tye gye
 nyeressegettel beuelteudnet . monda azokat
 lenni . Etknet io baratitot sok imadssagot
 nyest alamissnak beufegyel segetnek kala .
 Az mezentelen zegennek kedeg kalanak azok .
 Etknet semmi nemem segedelm nem adatik
 kala . Paranchola azert az angyal az custof
 nak . hog ejetet mynd meg mondanua
 papanak . Es hog az papa mynd zentek
 innepe lta . Zerzene napot nagy innepet
 menden purgatoriombeli letetnek . hog
 akar chat beu imadssagbol lenne segedelm
 az zegen purgatoriombeli letetert . Etkert
 nem lezen Ekvalt keppen kalo segedelm . .)

Bezderyt az tyš karachoz napyhara valo
predicario

Izrahelnek fíaj begyenet az barannak vere
 beul. es vesseet az en hazótnak felsen tijebeve.
 lezen kedeg neftet regyent az veer. az ha
 zakban títben leztet. Es meg latom az
 veerr es el mullak títet. sem lezen ti
 bennetel el pužreito chaprao. miškovon
 meg oštorozom egyptomnak feuldeertj.
 Ezet irta meg moyses ppheta egit kóvni
 venet tije ketteud rezeben. vgy oluastatit
 zen felixel meg mondot moyses kóvniueben.
 hog az izrahel fíaj balanak fogtjot pharao tíral
 nak hatalma alat sot ežtendeng. es balanak
 nagy gyentrelmben. Es ezt tíaltanak vr isten
 hež. hog bochatna exnetit zabadenitot. kv iste
 kedeg kemerevle ex raitot. kende moyseshež
 mondua. lataam az en nepemnek gyentrel
 meet. es meg hallam az en tíaltasotat. es
 renjel hog meg zabadoljam eztet pharaonak
 tezebeul. Es be vizem eztet az feuldne. tí folij
 tenel es meežel. Akarom kedeg elözzer pha

vaot es mynd egyptomnat feuldeet meq oforoq
 nom . de tynettek izrahel fiamnat kel venne
 ret kalamelij barannak vereet . es azal meq
 kel regnezetek az ty hazatokat aytovat . es my
 koron el reuudent es meq oforoqandom
 egyptomnat feuldeet . kalamelij hazat le
 lendet q baran barrel meq regnezeen .
 az hazat megnem oforoqom . yzrahel fiam
 tyt kalamat pjaras tyralnat hatalma ala
 egyptomnan . regnezetnek zen emberij niem
 zetek . ty kala potolbelij erdegnak hatalma
 alat . egyptombelij tyralnat hatalma alat .
 az az . setefegnet tyraljanak hatalma alat
 olijia ent jaz etendeijg . es sentynet myatta
 megnem zabidulljatnak kala . es tyalnat
 kala az regij zent atjak ur istenhej . hogz bo
 chatna netyk meq zabadenitot . Kegezetve
 az kezuelmes irgalmas ur isten . irgalmas
 fagra indulatnan le zalla es meq zabaden
 ta entet erdegnak hatalmabol . Ez artatlan
 barannak vereen ertetyk . iesus cristusnak
 zent vere . Azert mongia zent peter apostol
 elseu kemmenet elseu vejedon mondvan .

Nem wattof meg waltatuan romlando aran
 nyal es ezesfel. De wattof meg waltatuan
 az artatlan barannak iesus cristusnak ke
 veuel. Ez az artatlan baran. meli artatlan
 barant reegteul fogua tenant wala isarab
 ppheta monduan. Gochassad el wam isten
 az feuld zabadento barant. Ez az baran
 meli et pereztelex zent ianos. Immar ez ke
 lagnak el ientnek mutata monduan.
 Imehol wagnon istennek baranna. Ely el
 wely ez welagnak benneet. Ez az artatlan
 baran. Ely ez man napon miy erettenk az
 es zent bereet Ely entte. hog myntet be wun
 ne mezzel es teuel folio feuldu. az az me
 nyetnek ewet ewreumere. Meg kel pedeg
 myntekent tuduont ez. hog ez aldot artatlan
 baran miy erettenk heetzer hullatta az es zent
 bereet. hog myntet meg wofra az w heet h.
 lalos benneetbeul. Elytel entet oh w gnakorta
 meg bangyut. Elenzer ez artatlan baran
 Ely entte az es zent bereet ez man napon az ke
 nyent metelesben. Es ez tene az elfen halalos
 beun ellen. az az. az keuleseg ellen. Mert az

elsen ember adam fel emele ex magat isten
 ellen. Kenesseg miia. Penanuan hasonlattanii
 istenhez. Cristus vront kedeg az ellen. hason
 lattata bennehez exmagat. atoron miiko
 ron ex magat meg alaza amiera. hog
 atara kernyeul meteltetii miikppen beu
 nes. Nem hog balamiynemex beunt het
 volna fel iduezentent isse. lanem chat az
 bennefnet iegyet. az az. az kernyeul meteleest.
 Mert az kernyeul metelees zereztetet volt az
 eredendex beun ellen. azonkppen miikppe
 mastan az zereztseg. lanem chat hog az
 kernyeul metelees nem nyitotta meg em
 bereket menyozagot. de kendette az lel
 ketet abrahamnak febeleben. hol variat
 wala az meg waltast. Cristus vrontnak
 kedeg nem volt eredendex beune. mert
 beun nekel fogantatot es zuletet. Amak
 okaert nem volt zentek kernyeul metelees
 fel. De maga hog eleget teme az mi ke
 uesegentert. ennek okaert exmagat
 alaza az kernyeul meteleesben. es az ex
 zent artatlan bereet ty ente mi erotteent.